

S O C I A L

D I M E N S I U N I
A L E
I N C L U Z I U N I I S O C I A L E
Î N R O M Â N I A

A N U L 2 0 1 7

ROMÂNIA

2 0 1 3

INSTITUTUL NAȚIONAL DE
S T A T I S T I C A
NATIONAL INSTITUTE OF STATISTICS

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Coordonatorul publicației:

Elena Mihaela IAGĂR - Vicepreședinte

Coordonatorii ediției:

Silvia PISICĂ - Director General
Direcția Generală de Demografie și Statistică Socială

Andreea CAMBIR - Director
Cornelia BARTI - Director Adjunct
Direcția de Statistică Socială

Autori:

Alina CUTURELA - Expert
Simona TOMA - Consilier
Alice Madeleine GHEORGHE - Expert
Cristina SIMION - Expert
Direcția de Statistică Socială

Tehnoredactare și machetare:

Alina CUTURELA - Expert
Simona TOMA - Consilier
Direcția de Statistică Socială

Pre-press și tipărire:

Direcția Generală de IT și Infrastructură Statistică
Direcția de Editare a Publicațiilor Statistice

Coordonatori:

Vitty-Cristian CHIRAN - Director

Pre-press:

Laurențiu MUNTEANU - Consilier

Publicația electronică pe CD-rom:

Claudia URUC - Expert

Coperta: Alexandru POPESCU - Consilier

Institutul Național de Statistică
B-dul Libertății 16, sect. 5, București
Telefon: 0 2 1 3 1 7 7 7 0
Fax: 0 2 1 3 1 2 4 8 7 5
e-mail: romstat@insse.ro
<http://www.insse.ro>

© INS 2018

Reproducerea conținutului acestei publicații, integrală sau parțială, în forma originală sau modificată, precum și **stocarea** într-un sistem de regăsire sau **transmiterea** sub orice formă și prin orice mijloace **sunt interzise** fără autorizarea scrisă a **Institutului Național de Statistică**.

Utilizarea conținutului acestei publicații, cu titlu explicativ sau justificativ, în articole, studii, cărți este autorizată numai cu **indicarea clară și precisă a sursei**.

Vă rugăm
RECICLAȚI

ISSN 2066 - 933X

Tiraj: 101

ISSN-L 1844 - 976X

Tipărit la Editura Institutului de Statistică

**ROMÂNIA
INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ**

**DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII
SOCIALE
ÎN ROMÂNIA,
ÎN ANUL 2017**

2018

CUPRINS

INTRODUCERE	9
I. SĂRĂCIA	13
1.1 Distribuția sărăciei	13
1.2 Profilul sărăciei	16
1.3 Profunzimea sărăciei	21
1.3.1 Dispersia în jurul pragului de sărăcie	21
1.3.2 Indicele inegalității veniturilor	23
1.3.3 Deficitul median relativ	24
1.3.4 Coeficientul Gini	25
II. DEPRIVAREA MATERIALĂ	26
2.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic	27
2.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată	29
2.3 Deprivarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit	30
III. RISCUL DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ	32
3.1 Profilul indicatorului AROPE	33
3.2 Deprivarea materială severă	36
3.3 Intensitatea foarte redusă a muncii	39
3.4 Intersecția componentelor indicatorului AROPE	40
IV. COMPARAȚII INTERNAȚIONALE	43
TABELE ANEXE	57
GLOSAR	83

TABELE ÎN TEXT

1.	Rata sărăciei pe regiuni, în perioada 2014-2017.....	15
2.	Rata sărăciei pe statute ocupaționale și sexe, în anul 2017	17
3.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2017.....	21
4.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, pe sexe, în anul 2017.....	22
5.	Indicele inegalității veniturilor, în perioada 2014-2017	23
6.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după tipul gospodăriei, în perioada 2014-2017	35
7.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după tipul gospodăriei, în perioada 2014-2017.....	37
8.	Componentele indicatorului AROPE și intersecțiile acestora, în perioada 2014-2017.....	42

GRAFICE ÎN TEXT

1.	Rata sărăciei și numărul persoanelor sărace, în perioada 2014-2017.....	13
2.	Rata sărăciei pe total, sexe și grupe de vârstă, în anul 2017	14
3.	Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017	15
4.	Rata sărăciei după statutul ocupațional al persoanelor, în perioada 2014-2017	17
5.	Rata sărăciei după tipul gospodăriei, în anii 2014 și 2017.....	18
6.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, în perioada 2014-2017	20
7.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, după grupa de vârstă, în anul 2017	20
8.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în perioada 2014-2017	22
9.	Deficitul median relativ, după grupa de vârstă, în perioada 2014-2017	24
10.	Structura populației, după gradul de deprivare materială din punct de vedere economic, în anul 2017.....	28
11.	Ponderea persoanelor deprivat material din punct de vedere economic, după numărul problemelor, în perioada 2014-2017.....	28
12.	Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată, în anul 2017.....	29
13.	Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al condițiilor de locuit, în anul 2017.....	30
14.	Structura populației deprivat material din punct de vedere al condițiilor de locuit, în perioada 2014-2017	31
15.	Persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială pe principalele categorii ale populației, în anul 2017 ..	33
16.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe total și sexe, în anul 2017 ...	34

17.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, în perioada 2014-2017	34
18.	Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017	36
19.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă, în perioada 2014-2017	37
20.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017.....	38
21.	Ponderea persoanelor în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, după grupa de vârstă, în perioada 2014-2017	39
22.	Ponderea persoanelor aflate în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017	40
23.	Evoluția celor trei componente ale riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), în perioada 2014-2017	41
24.	Intersecțiile componentelor indicatorului AROPE, în anul 2017.....	41
25.	Rata sărăciei în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	43
26.	Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	44
27.	Rata sărăciei după statutul ocupațional în unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	45
28.	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv sau exclusiv pensiile), în anul 2016.....	46
29.	Indicele inegalității veniturilor în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	47
30.	Deficitul median relativ în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	48
31.	Coeficientul Gini în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	48
32.	Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	49
33.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	51
34.	Lipsa autoturismului personal din înzestrarea unor persoane, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	51
35.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	52
36.	Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	53
37.	Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	54
38.	Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016.....	55
39.	Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	56

TABELE ANEXE

1.	Rata sărăciei după grupa de vârstă și statutul ocupațional ale persoanelor, pe sexe	59
2.	Rata sărăciei după tipul gospodăriei din care fac parte persoanele.....	60
3.	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale, după grupa de vârstă și sexul persoanelor.....	62
4.	Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, după grupa de vârstă și sexul persoanelor.....	63
5.	Indicatori specifici ai profunzimii sărăciei	64
6.	Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă și sexe	65
7.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială din punct de vedere economic	67
8.	Ponderea persoanelor cărora le lipsesc bunuri de folosință îndelungată din cauza insuficienței resurselor financiare.....	67
9.	Ponderea persoanelor după deficiențele locuinței, pe tipuri de deficiențe.....	67
10.	Deprivarea materială din punct de vedere economic	68
11.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată, ...	68
12.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit	68
13.	Persoane aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă și sexe	69
14.	Persoane în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe grupe de vârstă și sexe	70
15.	Principalii indicatori ai sărăciei relative în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	71
16.	Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	72
17.	Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	73
18.	Rata sărăciei după statutul ocupațional în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	74
19.	Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	75
20.	Ponderea persoanelor după elementele de deprivare materială din punct de vedere economic, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	76
21.	Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu unele bunuri de folosință îndelungată, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	77
22.	Ponderea persoanelor cărora le lipsesc bunuri de folosință îndelungată din cauza insuficienței resurselor financiare, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	78
23.	Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	79

24.	Ponderea persoanelor după deficiențele locuinței, pe tipuri de deficiențe, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	80
25.	Persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe grupe de vârstă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	81
26.	Ponderea în total populație a persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă și a persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016	82

INTRODUCERE

Excluziunea socială afectează indivizi și comunități în moduri foarte diverse, care nu pornesc doar de la sărăcie – așa cum se consideră de obicei – ci și de la neintegrare socială cauzată de neparticiparea la relațiile sociale în care se implică majoritatea, de la lipsa unui loc de muncă, de la posibile disfuncționalități familiale, de la discriminare sau intoleranță etc. Excluziunea socială a unor persoane sau categorii de persoane are cauze numeroase și ia forme multiple, transmițându-se adeseori de la o generație la următoarea.

În acest sens, un deziderat foarte important al Uniunii Europene este promovarea incluziunii sociale sau, cu alte cuvinte, lupta împotriva sărăciei și excluziunii sociale, și se realizează prin stabilirea unor obiective specifice comun acceptate de toate statele, prin implementarea unor planuri naționale de acțiune prin care obiectivele să fie atinse și prin dezvoltarea unui sistem de măsurare și de raportare periodică a schimbărilor apărute.

➔ *Sistemul de indicatori statistici de incluziune socială*

Monitorizarea progreselor realizate de statele membre ale UE în reducerea acestui flagel se realizează cu ajutorul unui sistem de indicatori statistici de incluziune socială, care permit măsurarea într-o manieră comparativă a evoluției fenomenului.

În vederea construirii unui set de indicatori care să asigure comparabilitatea între statele membre UE, la summitul de la Laeken din decembrie 2001, Consiliul European a aprobat o listă de 10 indicatori primari și 8 indicatori secundari pentru a oferi date statistice care să permită descrierea diverselor aspecte legate de incluziunea socială, aspecte ce aparțin unor domenii importante, și anume: sărăcia monetară și inegalitatea, ocuparea, starea de sănătate și educația. Acești 18 indicatori comuni pentru toate țările sunt completați de a treia categorie de indicatori, cei terțiari, care asigură posibilitatea estimării unor fenomene specifice diferitelor țări.

Stabilirea acestor indicatori a necesitat un efort deosebit, generat de multiplele scopuri cărora aceștia trebuie să le răspundă. În primul rând indicatorii de incluziune socială trebuie să identifice esența problemelor și să aibă o interpretare normativ acceptată. În al doilea rând aceștia trebuie să fie robuști și valizi din punct de vedere statistic, cu alte cuvinte să nu fluctueze din cauza unor fenomene irelevante pentru scopul pentru care au fost creați. Un alt criteriu important a fost stabilitatea și posibilitatea de a fi reactualizați periodic, în vederea evidențierii efectelor diferitelor politici sociale. Și nu în ultimul rând, indicatorii de incluziune socială trebuie să asigure comparabilitate între statele membre.

Ulterior acești indicatori au fost rafinați din punct de vedere metodologic, așa încât în anul 2006, Comitetul de protecție socială a aprobat un nou set de indicatori generali, al căror principal obiectiv a fost o mai bună măsurare a incluziunii sociale. Noua listă de indicatori aprobată conține 11 indicatori primari, 6 secundari (cu diverse dezagregări) și 13 indicatori de context. În practică, lista de indicatori primari a fost adaptată pentru a conține numai indicatorii cei mai importanți care descriu dimensiunile diferite ale sărăciei și excluziunii sociale. Câțiva indicatori care au fost în lista principală au fost transformați în indicatori secundari. Alții au fost incluși în lista indicatorilor de context.

În lucrarea de față sunt prezentate aspecte privind sărăcia și deprivarea materială utilizându-se indicatori generali care asigură comparabilitatea cu celelalte state membre ale UE.

→ **Metoda de măsurare a sărăciei**

Eurostat, Oficiul de statistică al UE, utilizează ca metodă de măsurare a sărăciei *metoda relativă*. Opțiunea pentru această metodă este fundamentată pe două considerente¹: (a) asigurarea tuturor cetățenilor europeni unui standard de viață cât mai înalt, corespunzător nivelului de dezvoltare economico-socială al fiecărui stat, nu doar un nivel minim de trai; (b) existența unor decalaje considerabile între stadiile de dezvoltare ale statelor, ceea ce face foarte dificilă definirea unui nivel de trai minim, unanim acceptabil în Uniune.

Sărăcia relativă este înțeleasă ca fiind situația unei persoane ale cărei resurse, în principal monetare, nu îi permit atingerea unui anumit nivel de bunăstare realizat de întreaga populație din țara respectivă. Pentru măsurarea acestei „stări” se utilizează un set complex de indicatori statistici, care descriu dimensiunea, incidența, profilul și gravitatea fenomenului sărăciei din fiecare țară, făcând posibilă totodată și comparația internațională. Indicatorul principal îl constituie venitul bănesc disponibil al unei persoane, într-un anumit moment de timp.

Potrivit acestei metode de estimare se determină persoanele ale căror resurse sunt mai mici comparativ cu restul populației, ceea ce nu înseamnă automat că resursele acestor persoane nu le permit acoperirea unui nivel minim de trai (ceea ce ar presupune starea de sărăcie în accepțiunea cea mai simplă). Din acest motiv, la nivelul UE indicatorii privind sărăcia relativă sunt intitulăți indicatori „ai riscului de sărăcie”.

În calitate de stat membru al UE, România a aplicat metodologia de estimare a sărăciei recomandată de Eurostat, în paralel cu dezvoltarea unui sistem național care se bazează însă pe metoda absolută² de estimare a sărăciei.

---

¹ Statistics in focus - Sărăcia monetară în noile state membre și în țările candidate, Eurostat, 2004

² Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice este instituția responsabilă cu producerea statisticilor prin aplicarea metodei absolute de estimare a sărăciei

Pentru obținerea unei caracterizări cât mai complete a stării de sărăcie și incluziune socială este necesară extinderea analizei de la aspectele de deprivare monetară, la cele de deprivare non-monetară. Aceasta se referă la măsura în care o persoană poate desfășura o activitate potrivită aptitudinilor proprii, poate avea o alimentație adecvată, își poate permite condiții de locuit corespunzătoare, își poate asigura posesia unor bunuri de folosință îndelungată, precum și alte elemente care fac parte din standardul de viață oferit de societate la un moment dat. Existența sau absența unuia sau mai multor astfel de elemente are efect determinant asupra stării de sărăcie, profunzimii și severității acesteia.

Studierea depriverii materiale se realizează printr-o serie de indicatori specifici diferitelor aspecte avute în vedere.

Lucrarea de față reprezintă rezultatul eforturilor de testare, aplicare și analiză a metodologiei Eurostat de estimare a sărăciei relative în România și acoperă în principal indicatorii privind sărăcia monetară.

→ **Sursa datelor**

La nivelul Uniunii Europene, principalul instrument statistic de colectare a datelor pentru asigurarea informațiilor necesare măsurării sărăciei și excluziunii sociale îl reprezintă ancheta asupra veniturilor și condițiilor de viață (EU-SILC). Aceasta este o anchetă armonizată, toate țările membre fiind obligate să aplice regulamentele adoptate de Consiliul Europei în acest domeniu.

Ancheta are ca principale avantaje, următoarele:

- ✓ asigură comparabilitatea internațională a indicatorilor, prin folosirea acelorași definiții și clasificări;
- ✓ permite diseminarea rapidă a informațiilor prin impunerea pentru toate țările a unor termene unitare de raportare a datelor naționale;
- ✓ asigură un cadru flexibil la care fiecare țară își poate adapta regulamentele în vederea luării în considerare a specificului național;
- ✓ furnizează cei mai importanți indicatori de sărăcie, inclusiv ai celor care necesită date longitudinale, informații absolut necesare în compararea evoluției în timp a fenomenului sărăciei dintr-o țară.

Cadrul legislativ în baza căruia se desfășoară ancheta EU-SILC, este reprezentat în principal de Regulamentul nr. 1177/2003 al Parlamentului European și al Consiliului Europei referitor la venituri și condiții de viață. EU-SILC asigură producerea de statistici comunitare privind veniturile și condițiile de viață, prin două module (transversal și longitudinal de tip panel) utilizabile în caracterizarea sărăciei și incluziunii sociale la nivel național și european.

În România, cercetarea statistică europeană se numește **Ancheta asupra calității vieții (ACAV)** și are ca principal obiectiv producerea de date statistice detaliate utilizabile pentru caracterizarea condițiilor de viață ale populației. Aceasta se realizează prin colectarea unor informații care privesc diferite aspecte sociale: condițiile de locuit, starea de sănătate, educația, ocuparea forței de muncă, veniturile, dotarea locuinței cu diferite facilități și bunuri de folosință îndelungată etc.

Un alt obiectiv important al anchetei îl reprezintă estimarea nivelului sărăciei, utilizând metoda relativă, în care indicatorul de bunăstare utilizat este **venitul disponibil pe adult echivalent**, iar pragul de sărăcie este stabilit la 60% din mediana distribuției gospodăriilor după acest tip de venit.

Veniturile disponibile bănești se determină prin însumarea veniturilor realizate din toate sursele, fără însă a se include contravaloarea veniturilor în natură (contravaloarea autoconsumului din resursele proprii ale gospodăriilor, contravaloarea veniturilor în natură primite de salariați în cadrul contractelor colective de muncă și contravaloarea veniturilor în natură ale beneficiarilor de prestații sociale) din care se deduc impozitele, contribuțiile de asigurări sociale și alte plăți cu caracter obligatoriu.

Ancheta este organizată ca o cercetare prin sondaj de tip panel, ea permițând interviuarea timp de 4 ani consecutivi a unui număr de circa 9000 de gospodării, pe baza datelor obținute fiind posibilă estimarea unui număr mare de indicatori transversali (în fiecare an) și longitudinali (cum ar fi rata sărăciei persistente). Eșantionul utilizat este de tip rotațional. Acesta este format din 4 sub-eșantioane din care, anual, un sub-eșantion iese din cercetare și se introduce un altul nou. În acest fel se asigură volumul de înregistrări necesar pentru obținerea estimațiilor reprezentative la nivelul fiecărui an și pe o perioadă de 4 ani consecutivi. Un eșantion longitudinal complet se obține după 4 ani consecutivi de desfășurare a anchetei.

*
*   *

Datele utilizate în publicația "Dimensiuni ale incluziunii sociale în România, în anul 2017" au fost calculate utilizând populația rezidentă la 1 ianuarie a anului respectiv.

I. SĂRĂCIA

Sărăcia este situația în care se află acei oameni ale căror venituri sunt atât de scăzute încât le este imposibilă atingerea unui standard de viață considerat ca fiind acceptabil în societatea în care trăiesc, care se confruntă cu dezavantaje multiple legate de șomaj, venituri mici, condiții de locuit precare, îngrijirea inadecvată a sănătății și bariere în accesul la învățământ, cultură, sport și petrecerea timpului liber.

1.1 Distribuția sărăciei

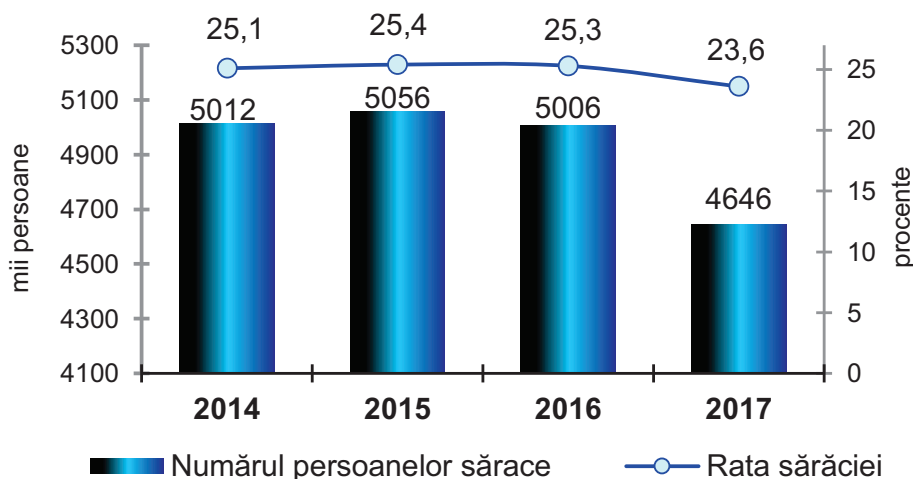
Rata sărăciei relative reprezintă ponderea persoanelor sărace (care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile) în totalul populației.

Estimată pe baza veniturilor totale disponibile, exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii ale gospodăriei, rata sărăciei relative a fost în anul 2017 de 23,6%. În valori absolute, numărul săracilor corespunzător acestei rate a fost de 4646 mii persoane.

Sub unul din patru locuitori ai României trăia într-o gospodărie ale cărei venituri erau mai mici decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

În perioada 2014-2017, rata sărăciei, estimată în raport cu pragul stabilit în funcție de nivelul și distribuția veniturilor din anul pentru care se face evaluarea s-a menținut la valori ridicate până în anul 2016 (între 25,1-25,4%), în ultimul an însă a scăzut semnificativ (23,6%).

Figura 1. **Rata sărăciei și numărul persoanelor sărace, în perioada 2014-2017**

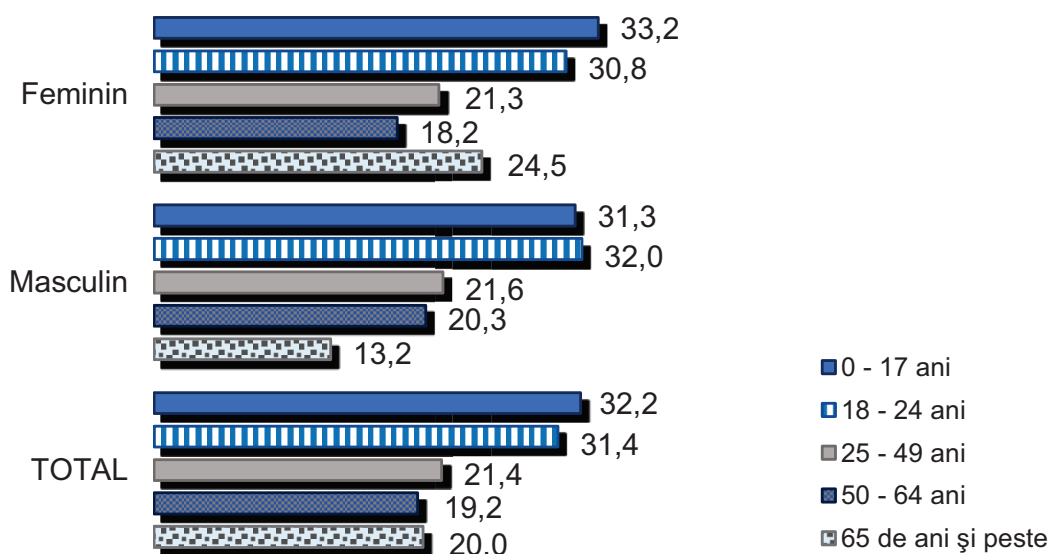

Analiza ratei sărăciei pe **sexe** în perioada 2014-2017, nu relevă diferențe semnificative între femei și bărbați. Riscul de sărăcie afectează însă cu intensitate diferită populația în funcție de **grupa de vârstă**, de capacitatea de muncă de care dispune și, evident, de veniturile dobândite.

Pe întreaga perioadă analizată, cea mai înaltă incidență a sărăciei s-a înregistrat în rândul copiilor și tinerilor în vârstă de până la 18 ani, circa o treime dintre aceștia s-au aflat sub pragul de sărăcie, mult peste nivelurile corespunzătoare adulților. Tendința perioadei s-a menținut descrescătoare la această grupă de vârstă, înregistrându-se o scădere de 5,0 procente față de anul anterior, respectiv de 7,1 puncte procentuale față de începutul perioadei. Starea de sărăcie în această perioadă s-a menținut la cote ridicate și la tinerii cu vârste între 18-24 ani, însă diferența față de începutul perioadei a fost -2,4 puncte procentuale.

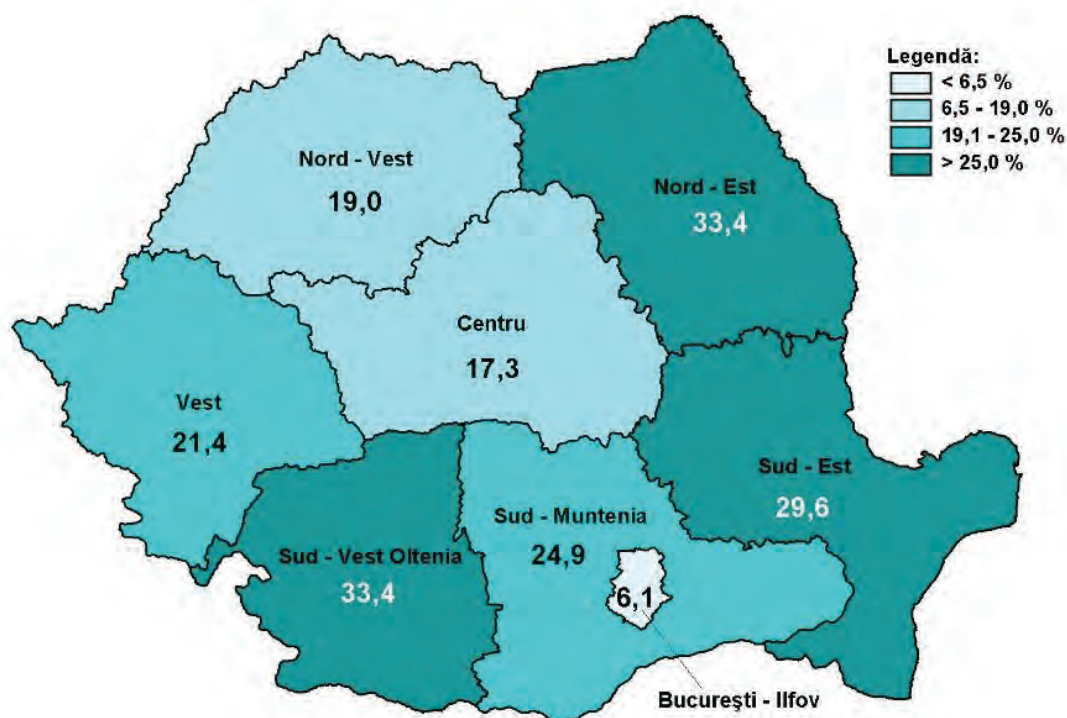
Populația vârstnică (65 ani și peste) este afectată într-o măsură mai redusă de sărăcie (1 din 5 dintre aceștia), nivelul ratei fiind inferior mediei pe ansamblul populației. În perioada 2014-2017, rata sărăciei în rândul vârstnicilor a înregistrat o creștere de 4,3 puncte procentuale.

Figura 2. **Rata sărăciei pe total, sexe și grupe de vârstă, în anul 2017 (%)**

Urmărind evoluția ratei sărăciei pe sexe și grupe de vârstă în perioada 2014-2017, constatăm că acestea au evoluat diferit pe fiecare categorie. Cele mai pronunțate diferențe pe sexe le întâlnim la grupa 65 de ani și peste, unde în anul 2017, femeile au atins valori ale ratei sărăciei cu 11,3 puncte procentuale mai mari decât ale bărbaților, caracteristică ce se menține pe întreaga perioadă. Bărbații mai afectați de sărăcie decât femeile au fost cei aflați în grupa de vârstă 50-64 ani (2,1 puncte procentuale).

Sărăcia este inegal distribuită și în profil **regional**. În anul 2017, rata sărăciei a fost de peste 5 ori mai mare în regiunile Nord-Est și Sud-Vest Oltenia și de peste 4 ori în regiunile Sud-Est și Sud-Muntenia, decât în regiunea București-Ilfov.

Figura 3. *Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017*

În anul 2017, cele mai mari rate ale sărăciei s-au înregistrat în regiunile Nord-Est și Sud-Vest Oltenia (33,4%) și Sud-Est (29,6%), iar cea mai mică în București-Ilfov (6,1%).

Din analiza evoluției ratei sărăciei în anul 2017 față de 2014, se observă că aproape în toate regiunile s-au înregistrat scăderi în ultimul an. Cele mai mari scăderi s-au întâlnit în regiunile Vest (6,1 puncte procentuale), Sud-Est (4,4 puncte procentuale), Centru (3,1 puncte procentuale) și Nord-Est (2,7 puncte procentuale).

Creșteri ale ratei sărăciei în perioada analizată s-au înregistrat în regiunea Sud-Vest Oltenia (5,1 puncte procentuale) și București-Ilfov (1,3 puncte procentuale).

 Tabelul 1. *Rata sărăciei pe regiuni, în perioada 2014-2017*

Regiunea de dezvoltare	2014	2015	2016	2017
Nord – Est	36,1	35,9	36,1	33,4
Sud – Est	34,0	32,4	31,2	29,6
Sud – Muntenia	25,5	30,6	24,8	24,9
Sud – Vest Oltenia	28,3	32,1	34,2	33,4
Vest	27,5	19,8	25,1	21,4
Nord – Vest	20,4	19,2	17,1	19,0
Centru	20,4	17,8	20,8	17,3
București – Ilfov	4,8	5,9	10,2	6,1

1.2 Profilul sărăciei

Teoretic, în anumite condiții socio-economice, orice persoană, indiferent de situația ei particulară, poate deveni săracă pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp. În cazul unor persoane, însă, riscul de a intra în sărăcie este totdeauna mare și aproape inevitabil. Este vorba de persoanele ale căror caracteristici fizice, psihice, educaționale, ocupaționale etc. le îngreunează accesul la nivelurile de bunăstare oferite de societate și le fac vulnerabile față de fenomenul sărăciei. La acestea se adaugă desigur și săracii de conjunctură, adică persoane afectate de unele schimbări de natură să influențeze piața muncii sau dezvoltarea generală a societății la un moment dat.

Caracteristicile demo-socio-economice ale persoanelor, precum și tipurile de gospodării în care trăiesc, constituie factori de influență, adesea determinanți, ai apariției și creșterii riscului de sărăcie.

Existența unei ocupații, și în general **statutul ocupațional**, reprezintă o caracteristică de cea mai mare însemnătate în crearea unui cadru de viață care să asigure bunăstarea sau sărăcia persoanelor respective. De aici rezultă și diferențierile importante existente între ratele de sărăcie ale diferitelor categorii socio-ocupaționale.

O primă distincție în analiză se poate face din punctul de vedere al existenței unei ocupații care să ofere posibilitatea realizării unor venituri. În acest caz putem observa că, pe ansamblu, în mod normal, persoanele ocupate sunt mai ferite de pericolul sărăciei decât cele neocupate sau inactive, dar și în interiorul acestor două categorii se remarcă o varietate de situații.

În anul 2017, din totalul persoanelor ocupate, cele aflate sub pragul de sărăcie au reprezentat 17,4%, cu 8,5 puncte procentuale mai puțin decât în cazul persoanelor care nu au desfășurat nicio activitate economico-socială.

În cadrul persoanelor antrenate într-o activitate economico-socială de tip salarial sau pe cont propriu, se remarcă diferențierile între sexe: aproximativ un bărbat din 5 și respectiv o femeie din 7 au fost sub pragul de sărăcie. În schimb, la persoanele neocupate sau inactive în anul 2017, diferența dintre ponderea femeilor și bărbaților a fost de 6,5 puncte procentuale.

Referitor la persoanele neocupate, trebuie evidențiată situația șomerilor a căror rată de sărăcie este foarte mare. Practic, circa un șomer din doi este sărac, bărbații șomeri având situația cea mai grea, comparativ cu femeile aflate în șomaj (mai mult de jumătate din bărbați sunt în această situație, față de aproape două din cinci femei în situație similară).

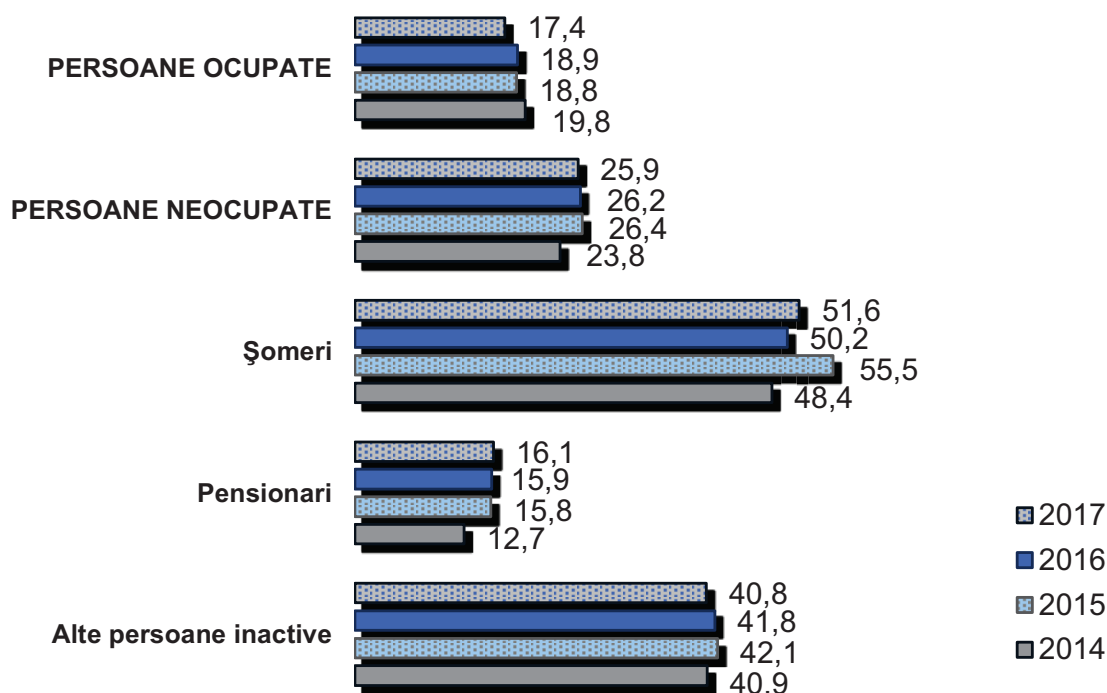

Tabelul 2. **Rata sărăciei pe statute ocupaționale și sexe, în anul 2017**

- % -

	Total persoane	de sex:	
		masculin	feminin
Persoane ocupate	17,4	20,1	13,6
Persoane neocupate sau inactive,	25,9	21,8	28,3
din care:			
șomeri	51,6	56,2	38,0
pensionari	16,1	12,4	18,8
alte persoane inactive	40,8	40,0	41,1

Riscul de sărăcie al persoanelor neocupate însă s-a accentuat pe întreaga perioadă analizată, în special la pensionari și șomeri (a crescut cu 3,4 și respectiv 3,2 puncte procentuale). La pensionari se observă că femeile au avut rata sărăciei mai pronunțată decât a bărbaților cu 6,4 puncte procentuale), pe când la șomeri s-a observat că rata este mai mare la bărbați față de femei cu 18,2 puncte procentuale.

 Figura 4. **Rata sărăciei după statutul ocupațional al persoanelor, în perioada 2014-2017 (%)**

Tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele sunt caracteristici aflate în legătură directă cu riscul de sărăcie, în sensul creșterii sau descreșterii acestuia.

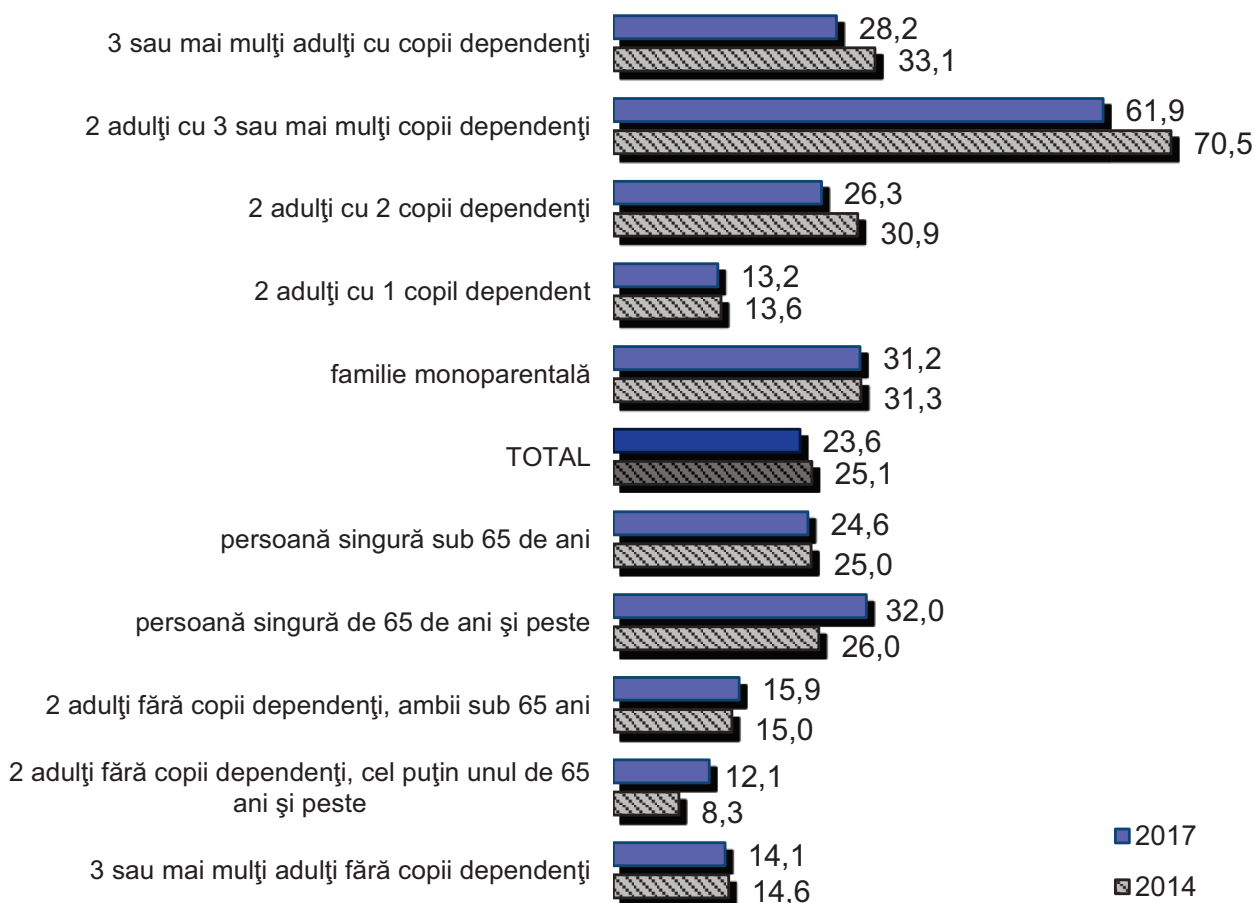
Un factor important în apariția și intensificarea stării de sărăcie îl constituie existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei din care face parte persoana respectivă. Sărăcia este mai frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în

gospodăriile cu copii dependenți¹ (în anul 2017 a atins 28,1%), decât în cazul celor care trăiesc în gospodăriile fără copii (17,8% în ultimul an).

În anul 2017, dintre *gospodăriile cu copii dependenți*, cele mai puternic afectate de sărăcie au fost gospodăriile numeroase formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți (61,9% dintre aceștia), a familiilor monoparentale, părinte singur cu cel puțin un copil dependent (31,2%), a celor de 3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți (28,2%), la persoanele din gospodăriile formate din 2 adulți cu 2 copii dependenți (în proporție de 26,3%). În comparație cu acestea, gospodăriile formate din 2 adulți și 1 copil dependent au fost afectate de sărăcie într-o măsură mai redusă (13,2%).

În *gospodăriile fără copii dependenți*, considerate în general mai puțin afectate de sărăcie, apar totuși diferențieri notabile produse de numărul și vârsta persoanelor care trăiesc într-un anumit tip de gospodărie. Astfel, persoanele singure sunt mai expuse riscului de sărăcie, în special în cazul femeilor (33,2% față de 22,4% la bărbați). De asemenea, persoanele care trăiesc singure devin tot mai sărace pe măsura înaintării în vârstă: persoanele în vârstă de până la 65 de ani au o rată de sărăcie de 24,6%, pe când cei cu vârsta de 65 ani și peste sunt săraci în proporție de 32,0%.

Figura 5. **Rata sărăciei după tipul gospodăriei, în anii 2014 și 2017 (%)**

¹ Se consideră copil dependent toate persoanele în vârstă de 0-17 ani

În gospodăriile formate din 2 persoane având vârsta de sub 65 de ani rata sărăciei a fost de 15,9%, iar în gospodăriile de 3 sau mai mulți adulți fără copii dependenți rata a fost de 14,1%. O situație relativ favorabilă se remarcă în *gospodăriile cu 2 adulți fără copii dependenți*, din care cel puțin unul în vârstă de 65 de ani și peste, unde rata sărăciei din anul 2017 a fost 12,1%.

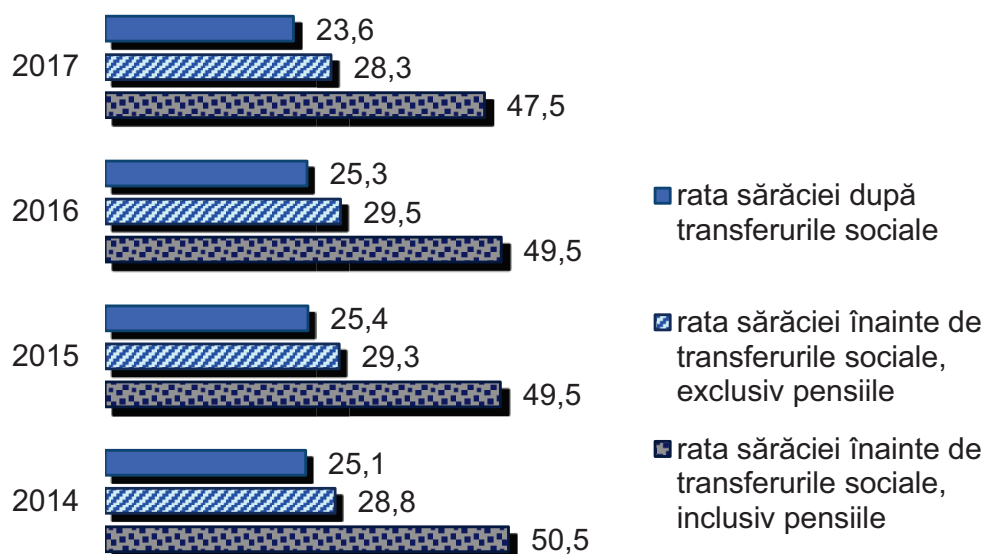
În perioada 2014-2017, situația materială a *gospodăriilor cu copii dependenți este precară pentru peste un sfert din numărul total al acestora*, tendința însă s-a înscris într-o pantă descendentă din 2014 până în 2017 (de la 32,0% la 28,1%). Scăderi importante ale ratei sărăciei de-a lungul acestei perioade s-au înregistrat în cadrul *gospodăriilor formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți* (cu 8,6 puncte procentuale), urmate de gospodăriile cu 3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți (cu 4,9 puncte procentuale) și în gospodăriile cu doi adulți și doi copii dependenți (cu 4,6 puncte procentuale).

În ceea ce privește *gospodăriile fără copii dependenți*, în aceeași perioadă analizată, s-a observat o creștere a nivelului riscului de sărăcie al acestora cu 1,8 puncte procentuale. O creștere pronunțată a riscului de sărăcie s-a înregistrat la persoanele singure de sex feminin (cu 6,2 puncte procentuale), la persoanele singure în vârstă de 65 de ani și peste (cu 6,0 puncte procentuale), precum și la familiile de 2 adulți, din care cel puțin unul în vârstă de 65 ani și peste (cu 3,8 puncte procentuale).

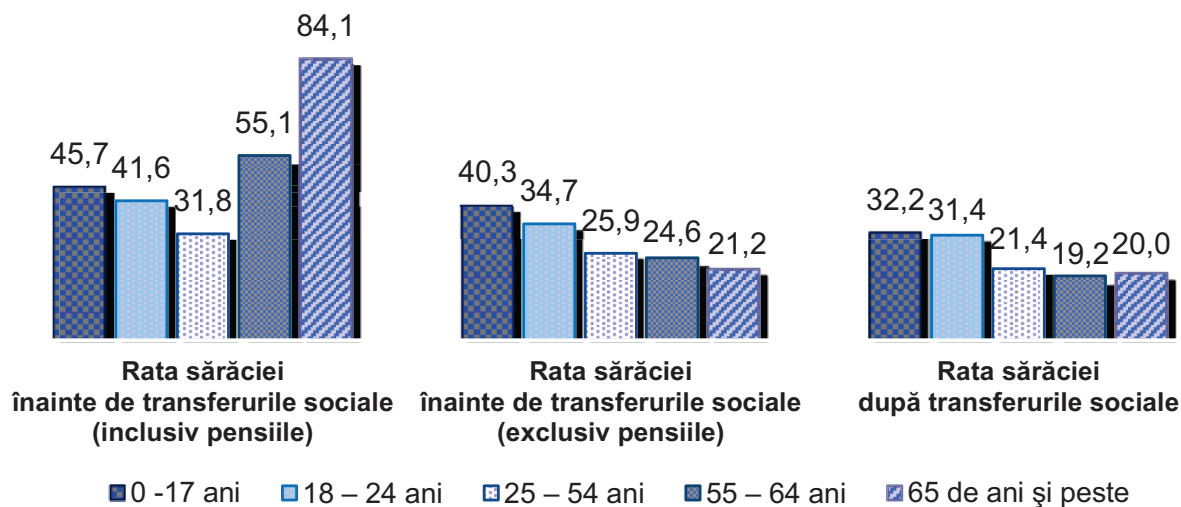
Pentru evidențierea influenței transferurilor sociale asupra sărăciei se utilizează doi indicatori specifici și anume: **rata sărăciei înainte de transferurile sociale, inclusiv pensiile** (adică înainte de toate tipurile de transferuri primite) și, respectiv, **rata sărăciei înainte de transferurile sociale, exclusiv pensiile** (adică înaintea primirii diferitelor transferuri, altele decât pensia). Analiza de impact a transferurilor sociale asupra riscului de sărăcie este realizată în funcție de includerea sau excluderea pensiilor din prestațiile sociale, pensia fiind una dintre sursele de venit cu pondere mare în veniturile din prestațiile sociale. De asemenea, se cuvine menționat că rata sărăciei generală, utilizată curent în analizele de sărăcie, este o rată determinată după includerea în venituri a tuturor transferurilor sociale.

În anul 2017, aproape un sfert din populație nu a fost afectată de sărăcie datorită existenței transferurilor sociale. Doar pensiile au făcut ca 19,2% din populație să nu „cadă” în această situație nefavorabilă.

Dacă în anul 2017 nu s-ar fi plătit pensiile și celelalte transferuri sociale, aproape jumătate din populație (47,5%) s-ar fi situat sub pragul sărăciei relative și în mod evident situația s-ar fi înrăutățit în cazul persoanelor vârstnice (65 de ani și peste) care, într-o proporție de 84,1%, ar fi fost în stare de sărăcie relativă. Aceeași situație s-ar fi înregistrat și la persoanele aflate în grupa de vârstă 55-64 de ani, dar într-o proporție mai redusă, de 55,1%.

Figura 6. **Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, în perioada 2014 – 2017 (%)**

În cazul teoretic în care veniturile ar include pensiile, dar nu și celelalte tipuri de transferuri, situația s-ar ameliora cumva în sensul că proporția săracilor ar coborî la circa 28% din populație. Evident că pensiile determină cea mai mare „ieșire” din starea prezumtivă de sărăcie pentru persoanele vârstnice (aproape 63% dintre acestea), dar și cea mai scăzută în cazul copiilor și tinerilor de până la 18 ani, acest tip de transfer social nefiindu-le caracteristic. Lipsa altor feluri de transferuri sociale, de care beneficiază în mod obișnuit copiii și tinerii, ar fi resimțită de circa 5% dintre aceștia.

 Figura 7. **Rata sărăciei înainte și după transferurile sociale, după grupa de vârstă, în anul 2017 (%)**

Toate aceste observații, cu mici diferențe procentuale, sunt caracteristice și pentru anii precedenți, fapt care întărește convingerea că transferurile sociale au o importanță deosebită pentru nivelul de trai al populației.

1.3 Profunzimea sărăciei

Starea de sărăcie relativă nu dispare complet și nici nu poate fi generală, dar poate lua forme mai accentuate sau mai atenuate, cuprinzând un număr mai mare sau mai mic de persoane, în funcție de influența diferitelor caracteristici demo-socio-economice ale societății în ansamblu sau ale indivizilor.

Pentru întregirea „imaginii” fenomenului sărăciei se folosesc indicatori specifici, care caracterizează profunzimea acesteia cum ar fi: dispersia în jurul pragului de sărăcie, indicele inegalității veniturilor, deficitul median relativ și coeficientul Gini.

1.3.1 Dispersia în jurul pragului de sărăcie

Definirea pragului de sărăcie ca procent de 60% din valoarea mediane distribuției persoanelor după nivelul venitului disponibil pe adult-echivalent reprezintă o convenție, stabilită însă pe baza unor considerente de ordin statistic. O primă formă de măsurare a severității sărăciei este calcularea ratelor de sărăcie vis-à-vis de **diferite alte praguri**, mai severe sau mai „relaxate” decât cel standard, de 60%. Rezultatele ar putea fi interpretate ca reprezentând surplusul de persoane care ar intra în sărăcie sau, din contră, ar ieși din sărăcie, dacă pragul sărăciei ar avea o valoare mai ridicată sau mai scăzută.

În anul 2017, se observă că cei mai săraci (adică acele persoane care au un venit de până la 40% din valoarea mediane distribuției veniturilor disponibile pe adult-echivalent) reprezintă peste jumătate din numărul total al persoanelor considerate sărace la nivelul pragului „standard” de 60%.

Acesta poate conduce la concluzia că sărăcia în România este foarte profundă, multe persoane având șanse reduse de a se desprinde din această situație într-un timp scurt.

Tabelul 3. Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în anul 2017

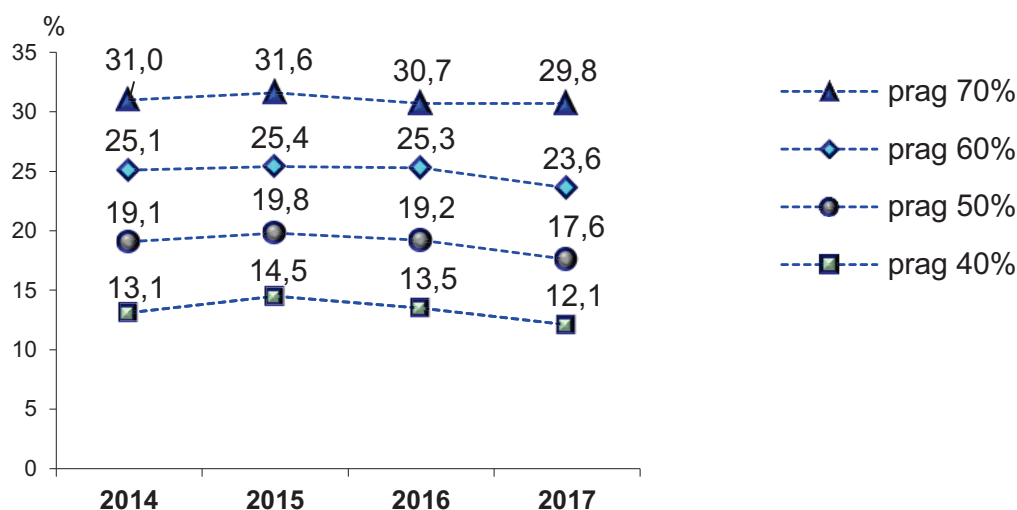
- % -

	Rata sărăciei	Raportul față de rata de 60%
Praguri de sărăcie,		
40%	12,1	51,3
50%	17,6	74,6
60%	23,6	100,0
70%	29,8	126,3

De asemenea, 25,4% dintre săracii „standard” au teoretic cele mai mari șanse să iasă din sfera sărăciei relative, dacă pragul de sărăcie ar fi de 50% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent.

Dacă s-ar avea în vedere un prag al sărăciei constituit pe baza unui venit disponibil pe adult-echivalent reprezentând 70% din valoarea mediane, zona sărăciei relative ar fi mult extinsă, înglobând un număr de persoane cu 26,3% mai mare decât cel luat în considerare în mod curent.

Figura 8. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, în perioada 2014-2017**

Urmărind distribuția populației în raport cu pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediană în perioada analizată, se observă că a existat o creștere până în 2015, însă din 2016 tendința a fost de scădere, continuată și în anul 2017.

Tabelul 4. **Rata sărăciei la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent, pe sexe, în anul 2017**

Praguri de sărăcie,	- % -	
	Masculin	Feminin
40%	12,0	12,2
50%	17,1	18,1
60%	22,9	24,2
70%	28,7	30,8

După cum se poate observa, în 2017 rata sărăciei femeilor la pragurile de 40%, 50%, 60% și 70% din mediana veniturilor disponibile o depășește pe cea a bărbaților.

1.3.2 Indicele inegalității veniturilor

Indicele inegalității veniturilor arată de câte ori sunt mai mari veniturile disponibile pe adult-echivalent ale persoanelor considerate cele mai bogate (din ultima quintilă a distribuției persoanelor după venit) față de veniturile persoanelor considerate cele mai sărace (din prima quintilă a distribuției persoanelor după venit). Quintila reprezintă o cincime (20%) din totalul persoanelor cuprinse în distribuție. Uneori, acest indicator este denumit și “raportul S80/S20”.

Raportul S80/S20 arată faptul că, în anul 2017, persoanele din gospodăriile considerate bogate (făcând parte din quintila V a distribuției după venit) au obținut un volum total de venituri de 6,5 ori mai mare decât persoanele din gospodăriile considerate sărace (făcând parte din quintila I a distribuției).

Pe perioada analizată, raportul s-a menținut în jurul valorii de 7, exceptând anul 2015, când s-a înregistrat maximul perioadei (8,3).

Cum era de așteptat, inegalitate mai mare a veniturilor bănești disponibile se înregistrează la persoanele cu vârsta sub 65 de ani față de cele cu vârsta peste 65 de ani care sunt dependente numai de venituri din transferuri sociale.

Tabelul 5. **Indicele inegalității veniturilor, în perioada 2014 – 2017**

	2014	2015	2016	2017
Total persoane	7,2	8,3	7,2	6,5
Persoane sub 65 ani	7,8	8,8	8,0	7,0
Persoane de 65 ani și peste	4,8	6,2	4,4	4,4

Astfel, în timp ce pentru prima categorie de vârstă indicele inegalității veniturilor a variat de la un minim de 7,0 (atins în 2017) la un maxim de 8,8 atins în 2015, pentru cea de-a doua categorie, indicele s-a situat în jurul valorii de 4, exceptând anul 2015, când a atins valoarea de 6,2.

1.3.3 Deficitul median relativ

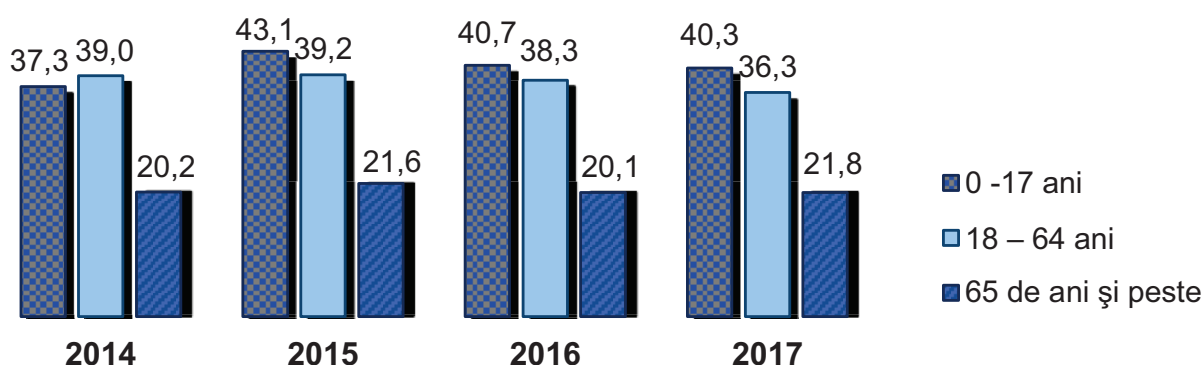
Deficitul median relativ este un indicator de profunzime a sărăciei, care semnifică “distanța” la care se află venitul unei persoane sărace până la nivelul pragului, de la care persoana ar înceta să mai fie considerată săracă, calculat ca procent din pragul de sărăcie.

Altfel spus, sporul de venituri pe care ar trebui să-l obțină această persoană pentru a ajunge la nivelul pragului, ieșind astfel din sfera sărăciei.

În anul 2017, deficitul median relativ a fost de 34,5%, adică se poate spune că persoanele sărace au avut în medie un venit bănesc disponibil care a reprezentat 65,5% din valoarea pragului de sărăcie stabilit pentru acest an. Pe ansamblu, deficitul median relativ este mai crescut la bărbați decât la femei, ceea ce înseamnă că persoanele sărace de sex feminin se situează la o distanță relativ mai mică față de pragul de sărăcie. În anul 2017, această diferență s-a accentuat cu 1,4 puncte procentuale (35,1% la masculin față de 33,7% la feminin).

În perioada 2014-2017, deficitul median relativ de venituri cu care se confruntă populația săracă a avut un trend crescător până în 2015 (de la 34,6% până la 38,2%), din 2016 însă trendul a fost de scădere treptată, până la 34,5% în 2017.

Figura 9. **Deficitul median relativ, după grupa de vârstă, în perioada 2014-2017 (%)**

Copiii și adolescenții în vârstă de până la 18 ani sunt persoanele cele mai sărace, cu cel mai ridicat nivel relativ al deficitului median (40,3% în 2017), urmate de adulții cu vârsta cuprinsă între 18-64 ani (36,3% în 2017). În cazul persoanelor vârstnice deficitul median relativ are o valoare mai mică (21,8% în 2017), deci persoanele respective sunt mai aproape de prag.

1.3.4 Coeficientul Gini

Coeficientul Gini evidențiază ce procent din totalitatea veniturilor populației ar trebui redistribuit, pentru a asigura o repartizare perfect egală între toți membrii societății.

O caracterizare a gradului de inegalitate a veniturilor disponibile ale populației este dată și de **coeficientul Gini**, a cărei valoare din anul 2017 (33,1%) conduce la concluzia că dispersia resurselor nu este foarte mare.

Din punct de vedere teoretic, coeficientul Gini poate lua valori cuprinse între 0 și 1 (sau 0 - 100%). O valoare nulă ar însemna o egalitate perfectă a distribuției, adică toți cetățenii unei țări ar primi același nivel al venitului. Dacă coeficientul Gini ar lua valoarea 1 (100%), întreg venitul dintr-o țară ar fi realizat de o singură persoană. Evident că în realitate aceste două situații nu pot fi întâlnite, inegalitatea existând întotdeauna, valoarea sa fiind mai mică sau mai mare de la o perioadă la alta, sau de la o țară la alta.

În perioada analizată valoarea coeficientului Gini a atins în 2015 maximul perioadei de 37,4%, urmat de un trend descendent până în anul 2017 (când a atins minimul perioadei de 33,1%).

II. DEPRIVAREA MATERIALĂ

Amploarea stării de sărăcie poate fi mai bine relevată dacă se analizează, complementar sărăciei monetare, aspectele de deprivare materială, incapacitatea unor persoane de a-și asigura condiții de viață normale pentru actualul stadiu de dezvoltare a societății.

Lipsa unor bunuri materiale¹ se datorează în principal insuficienței resurselor financiare. Totuși trebuie spus că deprivarea materială poate fi indusă și de alți factori non-monetari, care țin de trăsăturile caracteristice ale persoanelor (sex, vârstă, nivel de instruire, sănătate, statut ocupațional etc.) sau ale cadrului socio-economic în care trăiesc persoanele respective (mediu de rezidență, nivel general de dezvoltare al comunității, piața muncii etc.).

Pentru caracterizarea statistică a situațiilor de deprivare materială se utilizează un sistem de indicatori constituit din 3 dimensiuni distincte denumite „**dimensiuni ale incluziunii sociale**”² și anume:

- **deprivarea materială din punct de vedere economic**, care se referă la situația economică a gospodăriei;
- **deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată** - cu referire la lipsa din dotarea gospodăriilor a unor bunuri de folosință îndelungată;
- **deprivarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit**, cuprinzând câteva caracteristici ale locuinței care influențează calitatea vieții.

Persoanele care declară că sunt afectate de una sau mai multe din elementele componente ale acestor dimensiuni, sunt considerate deprivare materială din punct de vedere economic, al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată sau al condițiilor de locuit.

---

¹ Ancheta asupra calității vieții permite distincția între lipsa unui bun de folosință îndelungată din cauza lipsei resurselor financiare necesare achiziționării sale și absența acestuia din dotarea gospodăriei din alte motive (membrii gospodăriei nu și-l doresc, este considerat inutil etc.)

² O prezentare mai amănunțită a elementelor componente deprivării materiale sunt prezentate în glosar

2.1 Deprivarea materială din punct de vedere economic

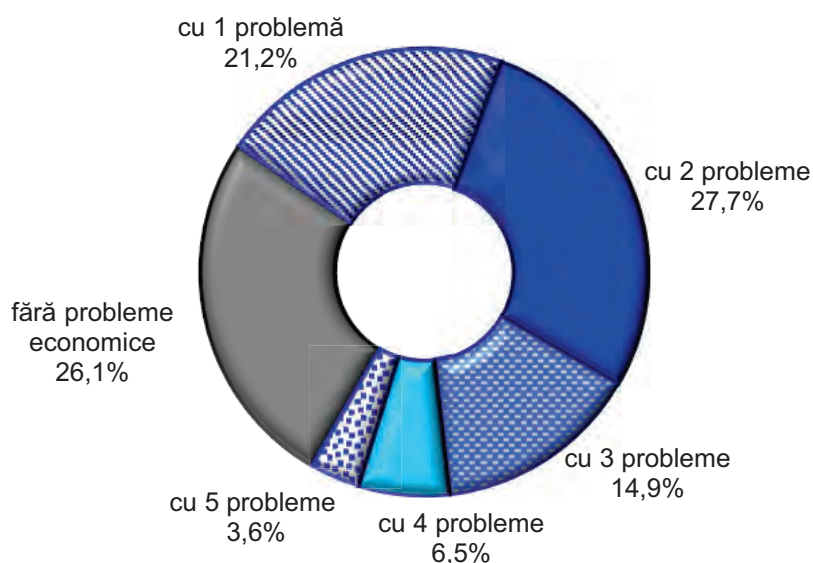
Starea de deprivare materială din punct de vedere economic ar putea fi considerată forma cea mai greu suportabilă, deoarece aduce atingere mai multor aspecte importante ale vieții în gospodărie. Lipsa posibilităților financiare face ca unele persoane să nu poată susține cheltuielile impuse de consumul unor produse alimentare de bază, de întreținerea corespunzătoare a locuinței, de achitarea unor obligații și plăți curente, de asigurarea unor condiții de odihnă și refacere în afara cadrului gospodăriei, dar și de acoperirea unor necesități financiare apărute în mod neașteptat și care grevează suplimentar bugetul propriu.

În totalul populației din România, persoanele care în anul 2017 au suferit de una sau mai multe lipsuri de natura deprivării economice au avut o pondere foarte mare, de 73,9%, pondere ce s-a redus cu 3,3 puncte procentuale în ultimul an comparativ cu cea din 2014. Situațiile care se întâlnesc cel mai frecvent sunt cele în care persoanele afectate declară existența a două probleme (27,7%), sau existența unei singure probleme (21,2%).

Cu dificultăți sporite se confruntă și persoanele cu trei, patru sau cinci probleme economice, acestea reprezentând un sfert din totalul persoanelor deprivat.

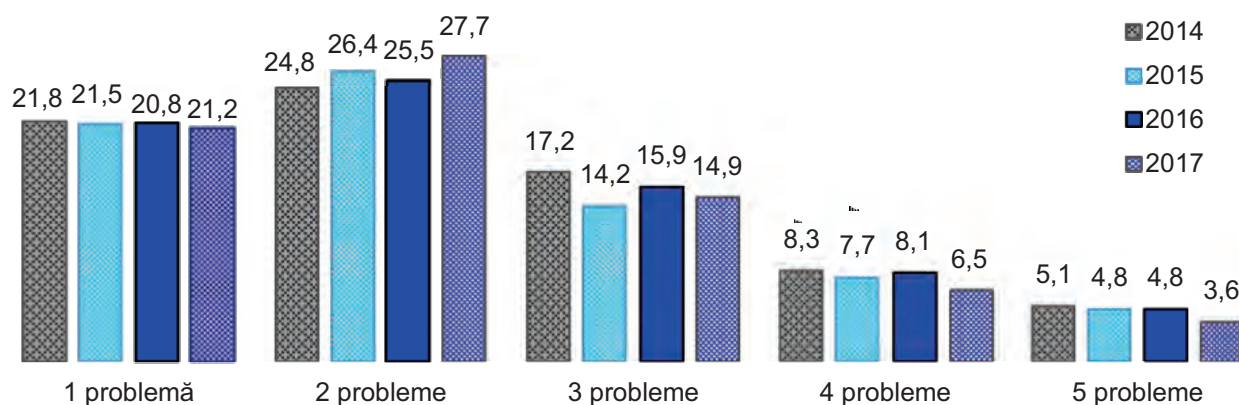
În anul 2017, din punct de vedere al **incapacității de a plăti o săptămână de vacanță pe an** sau al **imposibilității, din punct de vedere financiar, de a face față unor situații neprevăzute**, 65,0% și respectiv 52,5% din populația României s-a aflat în una din aceste două situații.

Comparativ cu anul 2014, se observă o scădere semnificativă a numărului persoanelor care nu-și pot plăti anual o săptămână de concediu cu 4,5 puncte procentuale, însă în rândul persoanelor aflate într-o situație imprevizibilă, care nu pot face față unor cheltuieli din resursele proprii, în 2017 situația a redevenit similară cu cea de la începutul perioadei analizate (o scădere de doar 0,2 puncte procentuale). Tot față de anul 2014, ponderea persoanelor care au restanțe la plata chiriei, a utilităților sau a ratelor a înregistrat o scădere pronunțată în anul 2017 (cu 6,6 puncte procentuale).

Figura 10. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere economic, în anul 2017**

Pe parcursul ultimilor patru ani ponderea persoanelor deprivare din punct de vedere economic a oscilat relativ ușor în interiorul intervalului analizat. Scăderi semnificative în 2017 față de 2014 au înregistrat: ponderea persoanelor cu 3 și 4 probleme de deprivare materială (cu 2,3 și respectiv 1,8 puncte procentuale), creșteri sugestive s-au semnalat la cei fără probleme de deprivare materială (cu 3,3 puncte procentuale).

Strânsa corelație dintre veniturile gospodăriilor și stilul de viață al membrilor acestora are un impact asupra deprivării materiale din punct de vedere economic și nu numai.

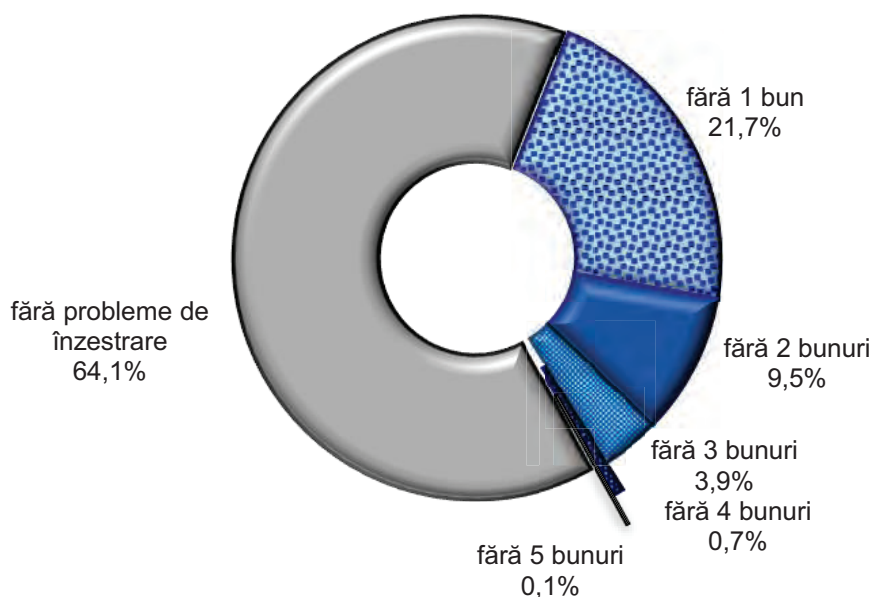
 Figura 11. **Ponderea persoanelor deprivare material din punct de vedere economic, după numărul problemelor, în perioada 2014-2017 (%)**

2.2 Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată

Înzestrarea deficitară cu bunuri de folosință îndelungată este o altă caracteristică a fenomenului de deprivare materială. Lipsa, cauzată de incapacitatea financiară, a unuia sau mai multor bunuri de tipul: mașină de spălat rufe, televizor color, telefon, calculator sau autoturism, face ca persoana respectivă să nu poată beneficia de toate avantajele materiale ale tehnologiei actuale, ceea ce poate fi considerată o formă de marginalizare socială.

În anul 2017, persoanele aflate în stare de deprivare sub aspectul înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată au reprezentat 35,9% din totalul populației, proporție în scădere față de anul 2014 cu 8,2 puncte procentuale. Din totalul persoanelor, de lipsa unui singur bun suferă circa una din cinci persoane, iar de lipsa a două bunuri circa una din zece persoane.

Figura 12. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată, în anul 2017**

În România deprivarea materială din punctul de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată se reflectă predominant în lipsa autoturismului personal (29,8%) sau a unui calculator (15,0%). Se observă însă o tendință evidentă de scădere a acestor depriveri, astfel, în anul 2017 comparativ cu anul 2014, diferența a fost de 7,3 puncte procentuale a ponderii persoanelor care au autoturism personal și de 5,4 puncte procentuale a celor care au calculator.

În perioada 2014-2017 se constată o tendință descrescătoare a persoanelor deprivare care se confruntau cu lipsa a una, două, trei sau patru bunuri de folosință

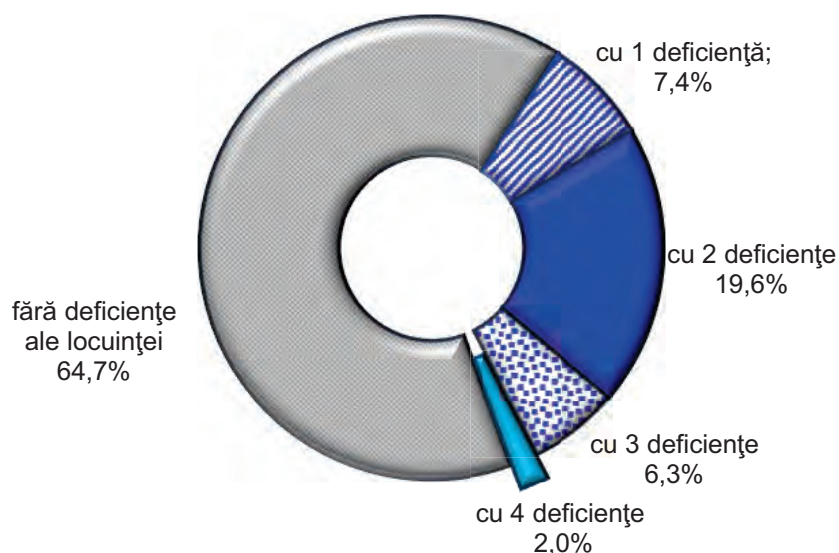
îndelungată. Persoanele cărora le lipsesc toate cele 5 bunuri de folosință îndelungată sunt puține, iar valorile în perioada 2014-2017 au fost sub 1%.

2.3 Deprivarea materială din punct de vedere al calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit

Condițiile de locuit pot constitui, în anumite situații, un motiv de deprivare destul de serios dacă avem în vedere că, pe termen lung, ele pot afecta chiar starea de sănătate a populației. Este cazul existenței unor caracteristici necorespunzătoare ale locuinței, precum: existența unor pereți cu igrasie, ferestre deteriorate, lipsa unei iluminări corespunzătoare a locuinței, lipsa băii/dușului sau a grupului sanitar în interiorul locuinței.

În anul 2017, problemele de locuit afectează mai mult de o treime dintre persoane (35,3%). Față de anul 2014, s-a înregistrat o scădere cu 5,5 puncte procentuale, dar situația nu poate fi considerată bună. Starea este chiar mai gravă dacă se are în vedere faptul că, în cea mai mare parte, persoanele considerate deprivate au mai mult de o problemă privind condițiile de locuit.

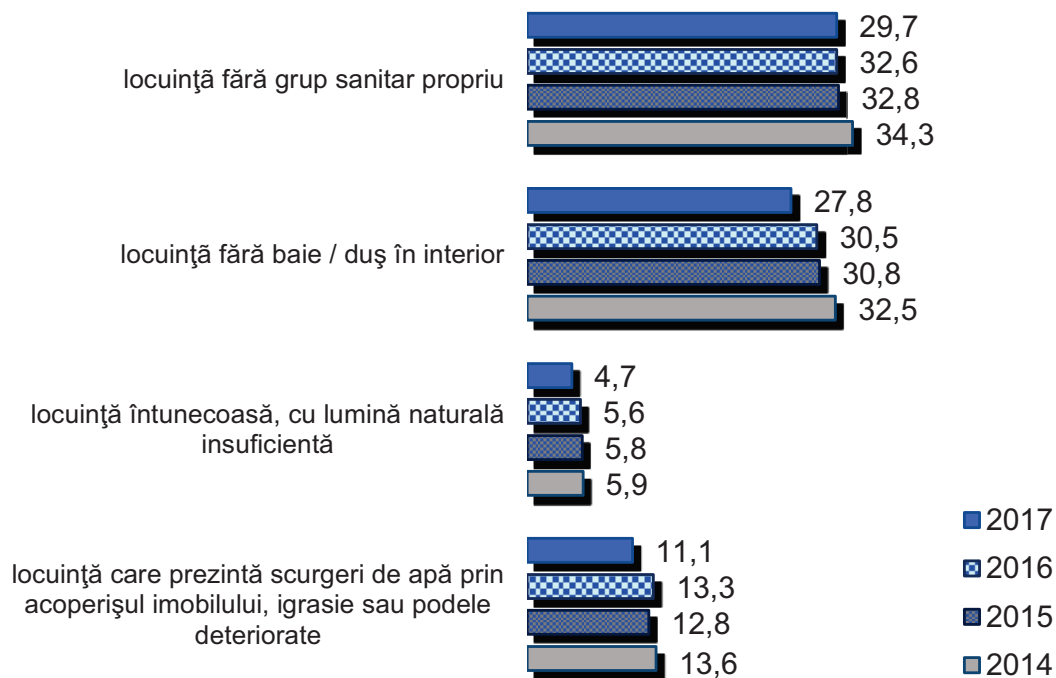
Figura 13. **Structura populației după gradul de deprivare materială din punct de vedere al condițiilor de locuit, în anul 2017**

Cele mai numeroase sunt cazurile în care există două elemente componente ale deprivării materiale din punct de vedere al condițiilor de locuit, acestea afectând aproape o persoană din cinci dintre cele cu astfel de deficiențe ale locuinței. Persoanele care cumulează trei și patru probleme reprezintă mai puțin de o zecime din populație, primele trei categorii însumând mai mult de 90% din totalul persoanelor deprivate din punct de vedere al condițiilor de locuit.

Deficiențele resimțite cel mai acut de populația României, referitoare la condițiile de locuit, sunt lipsa în interiorul locuinței a grupului sanitar propriu sau a băii/dușului: 29,7%, respectiv 27,8%. De asemenea, 11,1% din persoanele din țara noastră trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate. După cum se poate vedea în continuare, tendința acestor probleme legate de locuință a fost de scădere treptată.

Figura 14. **Structura populației deprivată material din punct de vedere al condițiilor de locuit, în perioada 2014-2017 (%)**

Comparativ cu anii anteriori, ponderea persoanelor care se confruntă cu lipsa unor condiții adecvate de locuit (enumerare deja mai sus) este în scădere, de la 40,8% în anul 2014 la 35,3% în anul 2017.

III. RISCUL DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ

Preocuparea majoră a Uniunii Europene pentru promovarea în statele membre a incluziunii sociale și-a găsit materializarea prin elaborarea unei strategii integrate, denumită EUROPA 2020¹. Prin această strategie s-a fixat drept țintă eliminarea riscului de sărăcie, pe ansamblul Uniunii, pentru cel puțin 20 de milioane de persoane, până în anul 2020.

Ca instrument statistic de monitorizare și caracterizare a procesului s-a propus un indicator complex al riscului de sărăcie sau excluziunii sociale (AROPE), care să aibă în vedere natura multidimensională a sărăciei. Prin definiție, o persoană este în risc de sărăcie sau excluziune socială dacă se află în cel puțin una din următoarele situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiește într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Prima categorie de situații, detaliată în capitolul 1, este dată de ponderea **persoanelor sărace**, adică acele persoane care au un venit disponibil pe adult-echivalent mai mic decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturile disponibile, în totalul populației.

Cea de-a doua categorie de situații, **deprivare materială severă**, se referă la cazul persoanelor care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru din cele nouă elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent, cum ar fi: achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități; asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței; posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute; plata unei săptămâni de vacanță anual; consumul de carne sau pește cel puțin o dată la 2 zile; deținerea unui televizor color; deținerea unei mașini de spălat; deținerea unui telefon (fix sau mobil); deținerea unui autoturism personal.

A treia categorie de situații, cea a persoanelor care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 60 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

---

¹ adoptată de Consiliul Europei în anul 2010

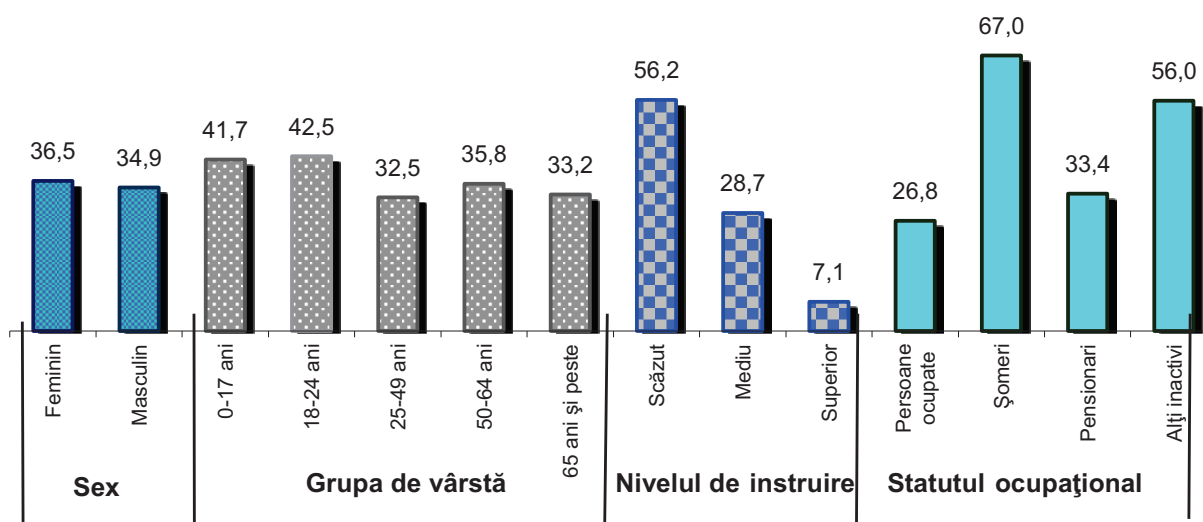

3.1 Profilul indicatorului AROPE

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) a fost de 35,7%, în anul 2017, corespunzătoare unui număr de 7,0 milioane persoane. În anul 2017 se constată o nouă descreștere a indicatorului, față de anul 2016 fiind cu 3,1 puncte procentuale mai mic. În comparație cu celelalte state membre ale UE, nivelurile relative estimate pentru România sunt foarte mari. În general, se poate spune că indicatorul AROPE prezintă o situație mult mai nefavorabilă decât cea rezultată din analiza ratei de sărăcie propriu-zisă (35,7% față de 23,6% în anul 2017).

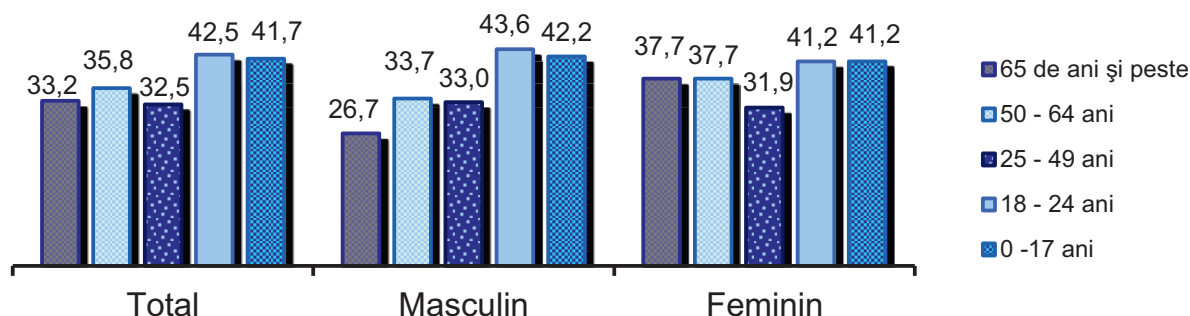
Persoanele de sex feminin, șomerii, persoanele cu un nivel scăzut de instruire și copiii sunt categoriile socio-economice care prezintă în medie cel mai mare risc de sărăcie sau excluziune socială.

Figura 15. **Persoane cu risc de sărăcie sau excluziune socială pe principalele categorii ale populației, în anul 2017 (%)**

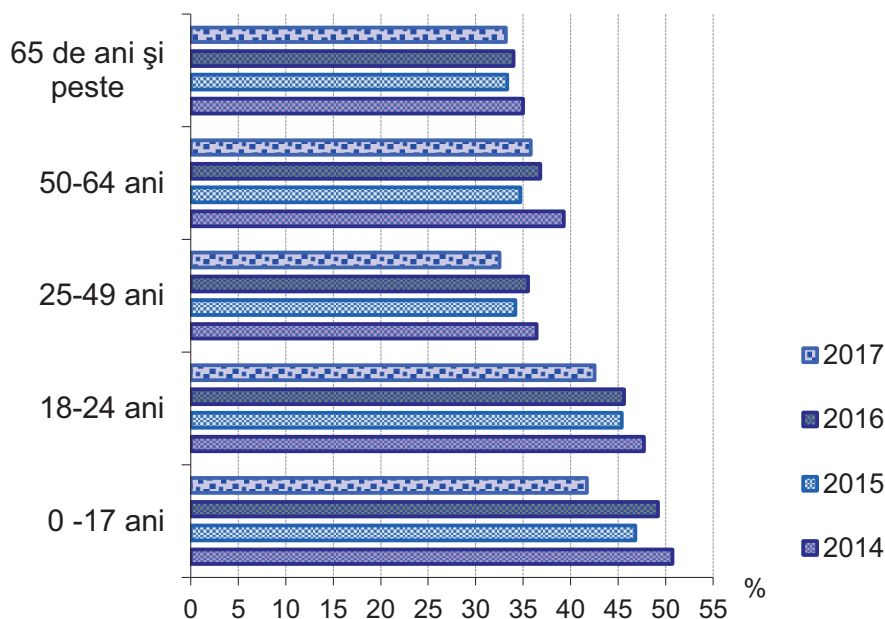

Se remarcă o diferență de 1,6 puncte procentuale între persoanele de sex feminin și masculin (36,5%, respectiv 34,9%), în ceea ce privește riscul de sărăcie sau excluziune socială. Totuși vârsta pare să joace un rol important, indicatorul AROPE fiind mai mare la tinerii din grupa de vârstă 18-24 ani (42,5%) și la copiii (41,7%) scăzând la persoanele de 65 de ani și peste (33,2%) și la cele din grupa de vârstă 25-49 ani (32,5%).

Ponderea femeilor în vârstă de 65 de ani și peste care se află în risc de sărăcie sau excluziune socială este cu 11,0 puncte procentuale mai mare decât a bărbaților din aceeași grupă de vârstă, la fel și la cele din grupa de vârstă de 50-64 de ani, dar într-o măsură mai redusă (cu 4,0 puncte procentuale). Bărbații se află în risc de sărăcie sau excluziune socială în ponderi mai ridicate la grupele de vârstă de 18-24 de ani, de 25-49 ani și sub 18 ani (cu 2,4, 1,1 și respectiv 1,0 puncte procentuale).

Figura 16. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe total și sexe, în anul 2017 (%)**

Față de anul 2014 s-au înregistrat scăderi însemnate ale ponderilor persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială la tinerii din grupele de vârstă de 0-17 ani, respectiv 18-24 ani, cu 9,0 puncte procentuale și respectiv 5,2 puncte procentuale. La persoanele adulte 25-49 ani și la cele de 50-64 ani s-au înregistrat reduceri cu 3,9 puncte procentuale și respectiv 3,5 puncte procentuale. Spre deosebire de tineri, în rândul persoanelor vârstnice (de 65 de ani și peste) s-au semnalat reduceri mai mici ale ponderilor cu 1,8 puncte procentuale.

 Figura 17. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, după grupa de vârstă, în perioada 2014-2017**

Per ansamblu, în anul 2017, în cazul adulților cu vârsta cuprinsă între 18 și 64 ani s-a observat o scădere cu 4,1 puncte procentuale față de anul 2014. Astfel, nivelul ratelor înregistrate, în perioada analizată, poate fi catalogat ca îmbucurător, dacă se ține seama de faptul că în această grupă de vârstă se includ persoane active și în vârstă de muncă.

Și **nivelul de instruire** are un impact major asupra indicatorului AROPE. În anul 2017 o pondere de 56,2% din populația cu nivel scăzut de instruire s-a situat în risc de

sărăcie sau excluziune socială, în comparație cu 7,1% dintre persoanele cu nivel superior de instruire.

Statutul ocupațional de șomer este legat de un mare risc de sărăcie sau excluziune socială. În anul 2017, aproape două treimi dintre șomeri (67,0% din total persoane de 18 ani și peste) s-au situat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Prin comparație, persoanele ocupate au un risc de sărăcie sau excluziune socială cu 40,2 puncte procentuale mai mic decât cel al șomerilor.

Principalii factori care au condus la situația prezentată sunt: componența gospodăriei în care trăiesc aceștia și situația acestora pe piața forței de muncă.

După tipul gospodăriei, în anul 2017, aproape jumătate (45,0%) din persoanele care trăiesc în gospodării monoparentale cu copii dependenți s-au aflat în risc de sărăcie sau excluziune socială. Însă incidența cea mai mare a indicatorului AROPE s-a înregistrat la gospodăriile formate din *2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți*, aceasta fiind de 65,8%. Ponderea cea mai scăzută se situează la gospodăriile de doi adulți cu un copil (19,8%).

Tabelul 6. Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială după tipul gospodăriei, în perioada 2014-2017

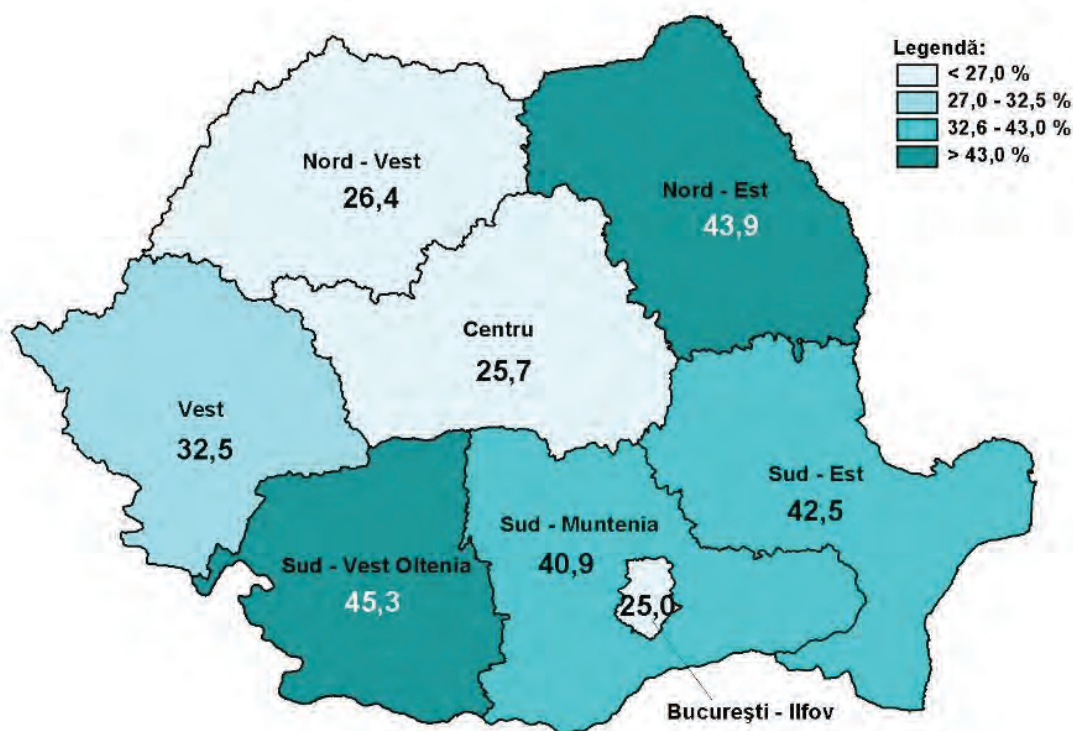
- % -

Anul	Gospodării fără copii dependenți					Gospodării cu copii dependenți					
	Gospodării fără copii	Persoană singură	Doi adulți, cel puțin unul de 65 ani și peste	Doi sau mai mulți adulți	Trei sau mai mulți adulți	Gospodării cu copii	Un adult cu copii	Doi adulți cu un copil	Doi adulți cu trei sau mai mulți copii	Doi sau mai mulți adulți cu copii	Trei sau mai mulți adulți cu copii
2014	35,3	49,9	27,0	31,0	29,2	44,1	58,8	22,8	78,6	43,5	48,3
2015	32,7	47,9	26,1	28,0	25,1	40,9	53,0	23,5	76,0	40,4	43,9
2016	34,2	47,3	27,7	29,9	28,2	42,5	58,2	26,1	72,6	42,0	43,5
2017	33,4	43,9	28,2	29,9	29,3	37,5	45,0	19,8	65,8	37,3	41,1

În medie, persoanele care trăiesc în gospodării fără copii dependenți au un risc mai mic de sărăcie sau excluziune socială (33,4%), în comparație cu persoanele care trăiesc în gospodării cu copii dependenți (37,5%).

Riscul de sărăcie sau excluziune socială este inegal distribuit și în profil regional. Păstrând proporția se observă cam aceeași distribuție a regiunilor ca și în cazul ratei sărăciei relative. Așadar, cea mai mare rată a riscului de sărăcie sau excluziune socială se înregistrează în regiunea Sud-Vest Oltenia, urmată îndeaproape de regiunile Nord-Est și Sud-Est. De remarcat este faptul că în anul 2017 față de 2016, rata sărăciei sau excluziunii sociale a scăzut în regiunea București-Ilfov cu 7,9 puncte procentuale.

Figura 18. **Ponderea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017 (%)**

3.2 Deprivarea materială severă

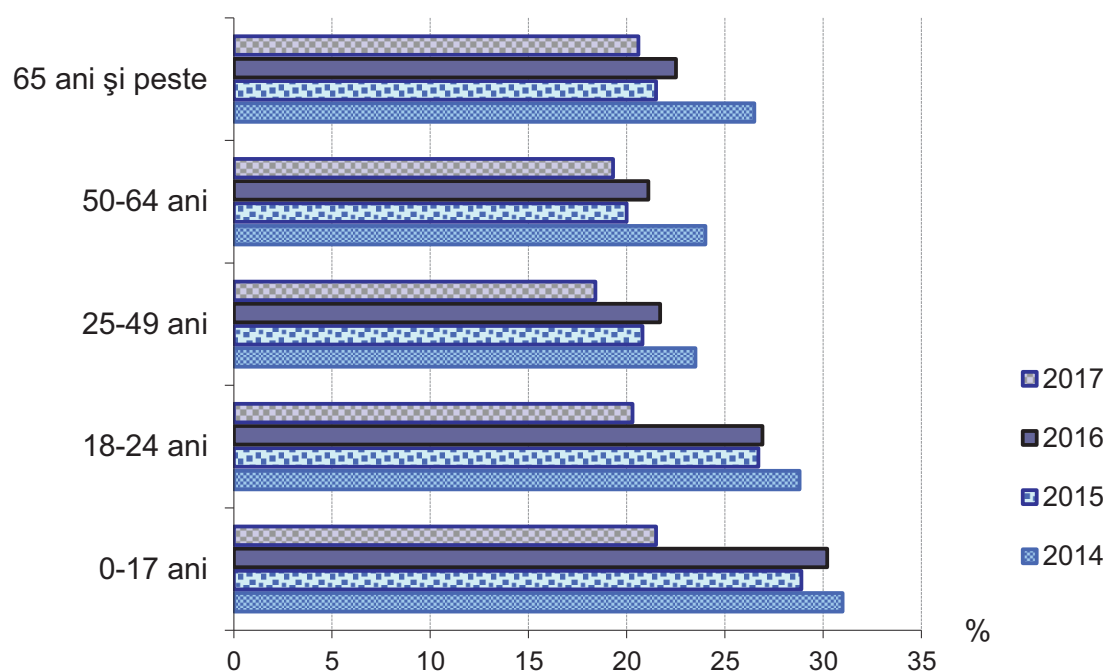
Lipsa acută a resurselor financiare face ca unele persoane să nu își poată permite deținerea unor bunuri, efectuarea unor plăți sau consumul unor produse care, în stadiul actual de dezvoltare economico-socială, reprezintă un minimum de elemente necesare unui trai decent.

Față de anul 2014, rata de deprivare materială severă a scăzut cu 6,2 puncte procentuale, ajungând la 19,7% din populație în anul 2017.

Numărul total al persoanelor afectate de deprivarea materială severă a fost în anul 2017 de 3881 mii persoane, din care 48,8% bărbați și 51,2% femei, proporții apropiate de anul precedent.

Deprivarea materială severă afectează cu intensitate diferită populația în funcție de **grupa de vârstă** și veniturile gospodăriei.

În anul 2017 incidența deprivării materiale severe este mai ridicată în principal la copiii în vârstă de până la 18 ani (21,5%) și la vârstnicii de 65 de ani și peste (20,6%). Față de începutul perioadei analizate, în anul 2017 s-au remarcat scăderi importante ale ponderilor persoanelor deprivate material sever la grupele de vârstă de sub 18 ani și la cea de 18-24 ani, reduceri cu 9,5 și respectiv 8,5 puncte procentuale.

Figura 19. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, după grupa de vârstă, în perioada 2014-2017**

Tipul și structura gospodăriilor în care trăiesc persoanele sunt caracteristici aflate în legătură directă cu deprivarea materială severă. Existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei din care face parte persoana respectivă reprezintă un factor important în apariția și intensificarea stării de deprivare materială severă.

În anul 2017 deprivarea materială severă este mai frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în *gospodării fără copii dependenți* (20,3%), decât în cazul celor care trăiesc în *gospodării cu copii dependenți* (19,2%). Față de anul 2014, au avut loc scăderi ale deprivării materiale severe astfel: cu 4,1 puncte procentuale în rândul *gospodăriilor fără copii dependenți* și cu 7,9 puncte procentuale în rândul *gospodăriilor cu copii dependenți*.

 Tabelul 7. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă după tipul gospodăriei, în perioada 2014-2017**

- % -

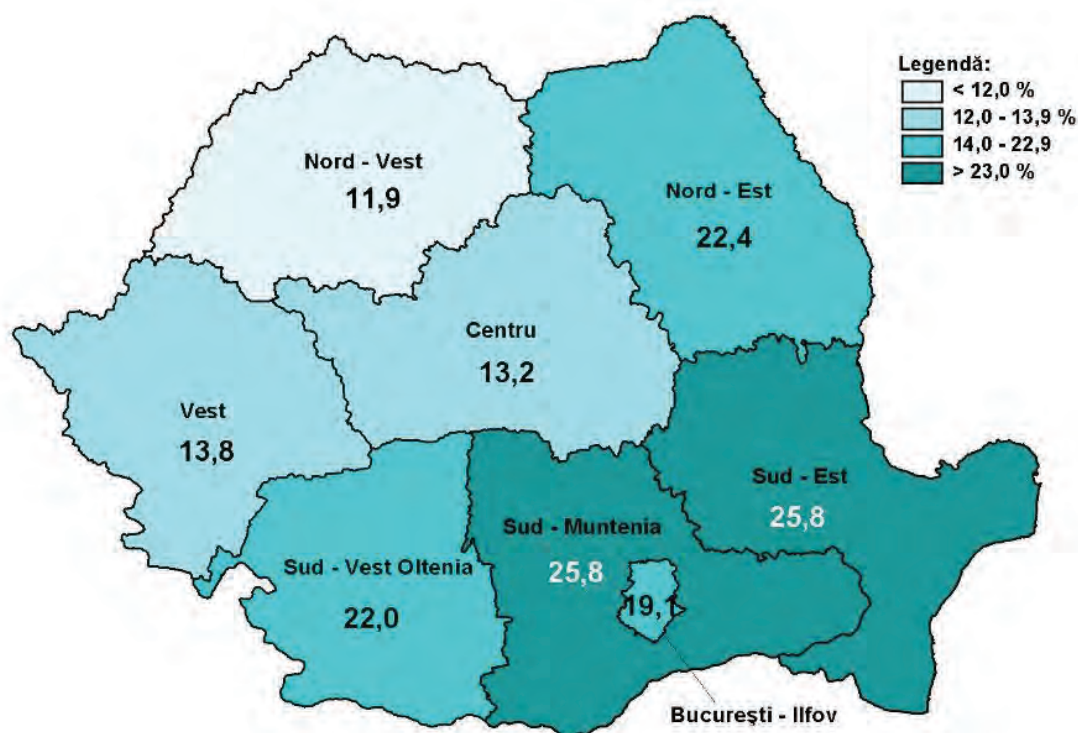
Anul	Gospodării fără copii dependenți					Gospodării cu copii dependenți					
	Gospodării fără copii	Persoană singură	Doi adulți, cel puțin unul de 65 ani și peste	Doi sau mai mulți adulți	Trei sau mai mulți adulți	Gospodării cu copii	Un adult cu copii	Doi adulți cu un copil	Doi adulți cu trei sau mai mulți copii	Doi sau mai mulți adulți cu copii	Trei sau mai mulți adulți cu copii
2014	24,4	35,3	20,5	21,2	20,5	27,1	42,4	14,3	37,5	26,5	33,0
2015	20,4	30,3	16,9	17,3	17,1	24,5	26,6	14,9	41,6	24,4	28,5
2016	21,5	29,7	19,0	18,9	18,7	25,6	36,6	14,4	47,3	25,2	27,6
2017	20,3	26,8	18,1	18,1	18,9	19,2	23,5	11,1	30,3	19,1	23,1

În *gospodăriile cu copii dependenți*, situația cea mai dificilă se întâlnește în cazul persoanelor din gospodăriile numeroase (formate din 2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți), din care 30,3% sunt deprivați material sever. De asemenea, 23,5% dintre persoanele din țara noastră care trăiesc în gospodării monoparentale cu un copil dependent sunt deprivare material sever, în timp ce doar 18,1% dintre persoanele aflate în gospodării formate din 2 sau mai mulți adulți fără copii dependenți și din 2 adulți, cel puțin unul din 65 ani și peste fără copii dependenți se află în deprivare materială severă.

Deprivarea materială severă este inegal distribuită și în profil **regional**. În anul 2017 incidența cea mai ridicată a deprivării materiale severe s-a înregistrat în regiunile Sud-Est și Sud-Muntenia cu 13,9 puncte procentuale mai mult față de regiunea Nord-Vest și cu 12,6 puncte procentuale mai ridicată dacă ne raportăm la regiunea Centru.

Analiza evoluției deprivării materiale severe, în profil regional, în perioada analizată evidențiază faptul că, față de începutul perioadei (anul 2014) scăderi ale deprivării materiale severe s-au simțit în majoritatea regiunilor, cea mai mare fiind înregistrată în regiunea Centru (11,8 puncte procentuale), urmată îndeaproape de regiunile Vest și Sud-Est, cu 8,9 și respectiv 8,6 puncte procentuale.

Figura 20. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017 (%)**

3.3 Intensitatea foarte redusă a muncii

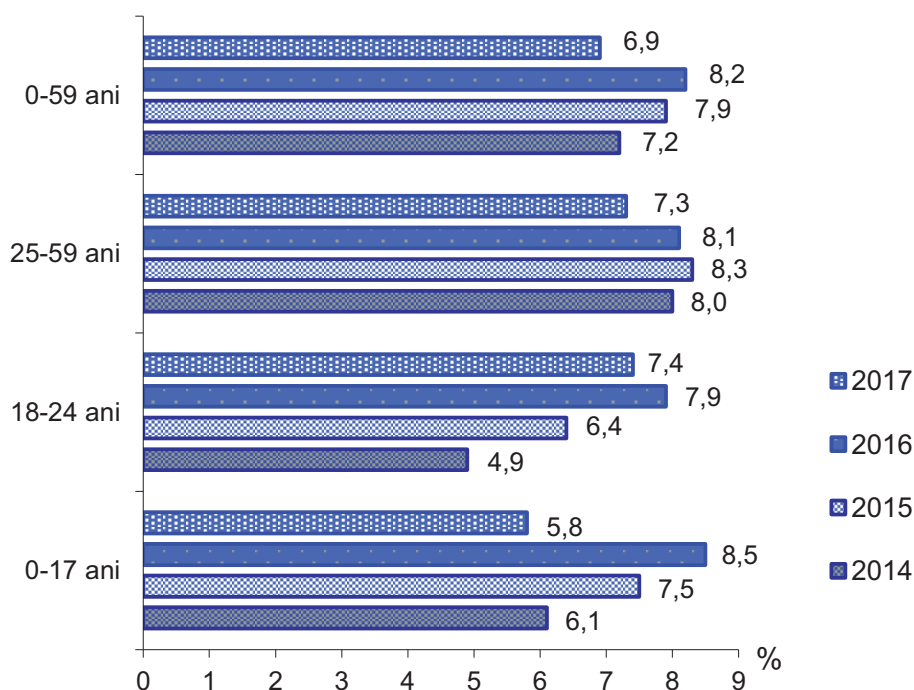
Este incontestabil faptul că desfășurarea unei activități lucrative este un factor esențial pentru asigurarea corespunzătoare a condițiilor de viață cotidiene. În același timp este de dorit ca activitatea respectivă să aibă, pe cât posibil, un caracter de continuitate și să folosească pe deplin capacitatea de muncă, astfel încât beneficiile activității să se poată răsfrânge în nivelul de trai al persoanei.

În mod concret, componența și caracteristicile gospodăriilor sunt extrem de eterogene, sub influența numărului și sexului membrilor, vârstei, pregătirii și ocupației acestora, precum și a altor factori demo-socio-economici.

În România, în anul 2017, în gospodăriile în care persoanele adulte în vârstă de muncă au desfășurat activități care au solicitat mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă, s-au numărat 1022 mii persoane în vârstă de până la 60 de ani. Comparativ cu anul 2014, numărul persoanelor aflate în gospodării cu intensitatea muncii foarte scăzută, a scăzut cu 77 mii persoane.

Distribuția după sex a acestor persoane arată că, în toată perioada, numărul femeilor l-a depășit pe cel al bărbaților (în anul 2017 cu 92 mii).

Figura 21. **Ponderea persoanelor în vârstă de până la 60 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, după grupa de vârstă, în perioada 2014-2017**

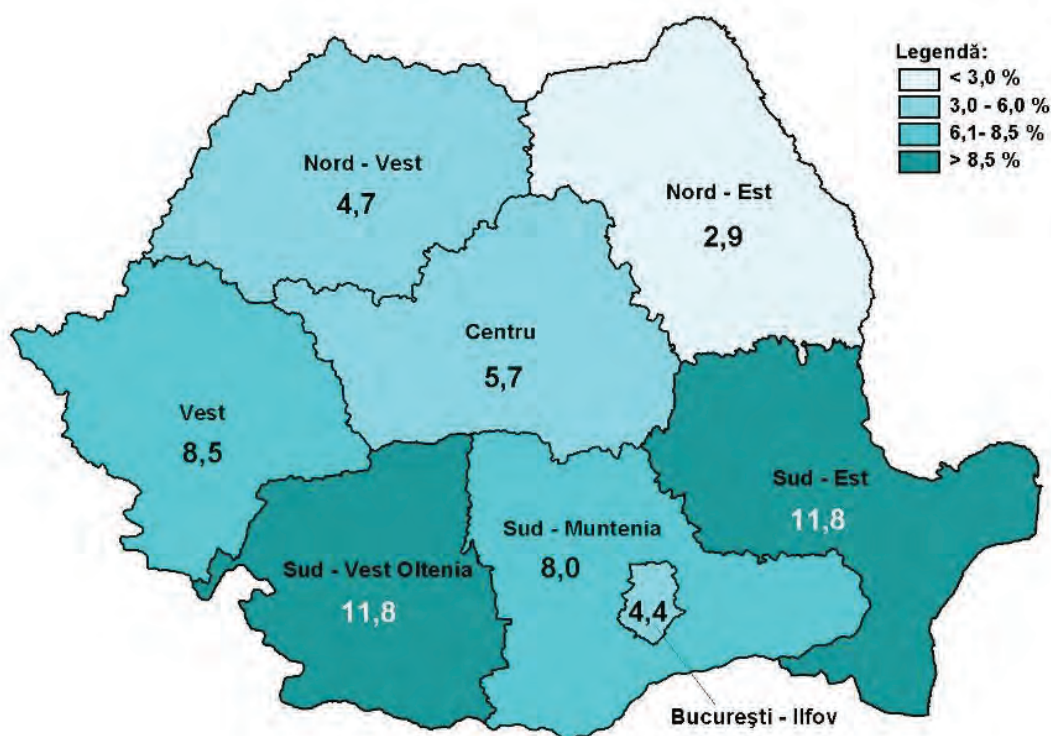

Ca pondere în totalul populației cu vârsta de până la 60 ani, persoanele din gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii au reprezentat 6,9%, în anul 2017, ușor sub valoarea de început a perioadei analizate (0,3 puncte procentuale).

De asemenea, potențialul de muncă al membrilor gospodăriei în vârstă de muncă (18-64 ani) este foarte diferit valorificat, din motive interne sau externe gospodăriei. Tocmai acest aspect îl reprezintă obiectivul indicatorului privind nivelul de trai în gospodăriile cu intensitate foarte redusă a muncii, acest tip de gospodării fiind considerat puternic amenințate de spectrul sărăciei sau excluziunii sociale.

În anul 2017, analiza evoluției persoanelor în vârstă de până la 60 de ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în profil **regional**, evidențiază faptul că cele mai scăzute rate se înregistrează în regiunea Nord-Est (2,9%), iar cea mai mare rată în regiunile Sud-Est și Sud-Vest Oltenia (11,8%).

Figura 22. **Ponderea persoanelor aflate în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017 (%)**

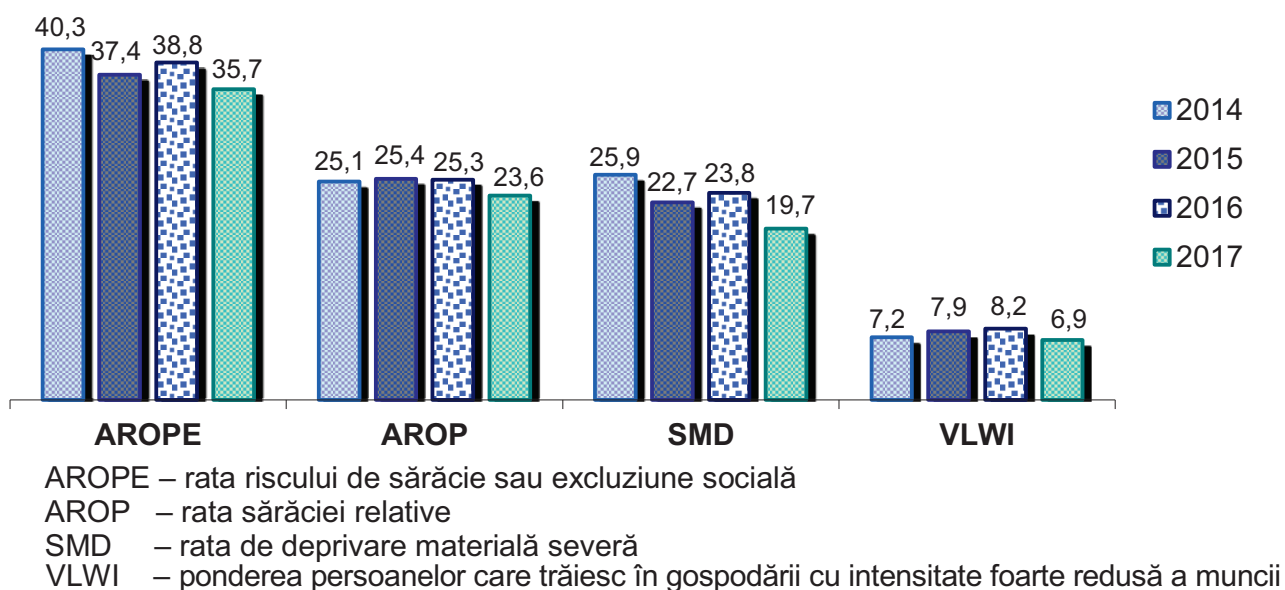

3.4 Intersecția componentelor indicatorului AROPE

În perioada 2014-2017, evoluția componentelor indicatorului AROPE și anume: rata sărăciei relative, rata de deprivarea materială severă și ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii este prezentată în figura următoare.

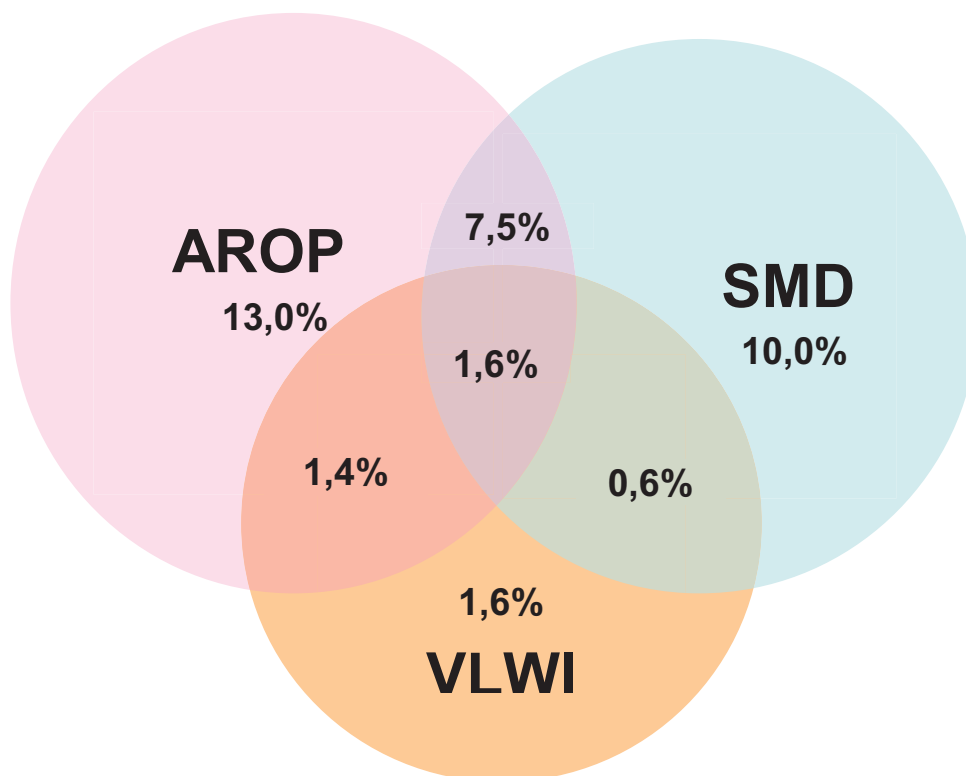
Figura 23. *Evoluția celor trei componente ale riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), în perioada 2014 – 2017 (%)*

Intersecția componentelor indicatorului AROPE oferă informații pentru analiza detaliată a impactului fiecăreia dintre cele trei componente asupra evoluției indicatorului compus.

În anul 2017, aproape 1,5 milioane de persoane se află în risc de sărăcie și sunt deprivare material sever (7,5%).

Figura 24. *Intersecțiile componentelor indicatorului AROPE, în anul 2017*

Aproximativ 110 mii persoane suferă de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, iar 285 mii de persoane sunt expuse riscului de sărăcie și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii. Însă 317 mii persoane sunt expuse riscului de sărăcie, se află în deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii.

Tabelul 8. Componentele indicatorului AROPE și intersecțiile acestora, în perioada 2014 - 2017

Indicatori	-%-			
	2014	2015	2016	2017
AROP	12,0	11,9	12,2	13,0
SMD	12,8	9,6	11,4	10,0
VLWI	1,6	1,8	1,6	1,6
AROP-SMD	10,1	10,0	9,0	7,5
AROP-VLWI	0,8	1,0	1,3	1,4
SMD-VLWI	0,8	0,6	0,5	0,6
AROP-SMD-VLWI	2,2	2,6	2,8	1,6

În perioada 2014-2017, în rândul persoanelor expuse riscului de sărăcie și care se află în stare de deprivare materială severă (AROP-SMD) s-a înregistrat o evoluție descrescătoare până în anul 2017.

Ponderea persoanelor care sunt expuse riscului de sărăcie și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (AROP-VLWI) a înregistrat o evoluție crescătoare în perioada 2014 – 2017, în anul 2017 fiind de aproape două ori mai mare față de anul 2014.

Procentul persoanelor care se află în stare de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (SMD-VLWI) a înregistrat punctul de maxim (0,8%) în anul 2014 și minimul (0,5%) în anul 2016, în 2017 având aceeași valoare ca în anul 2015, respectiv 0,6%.

Ponderea persoanelor care sunt expuse riscului de sărăcie, se află în stare de deprivare materială severă și trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (AROP-SMD-VLWI), a scăzut în anul 2017 cu 0,6 puncte procentuale față de anul 2014.

IV. COMPARAȚII INTERNAȚIONALE

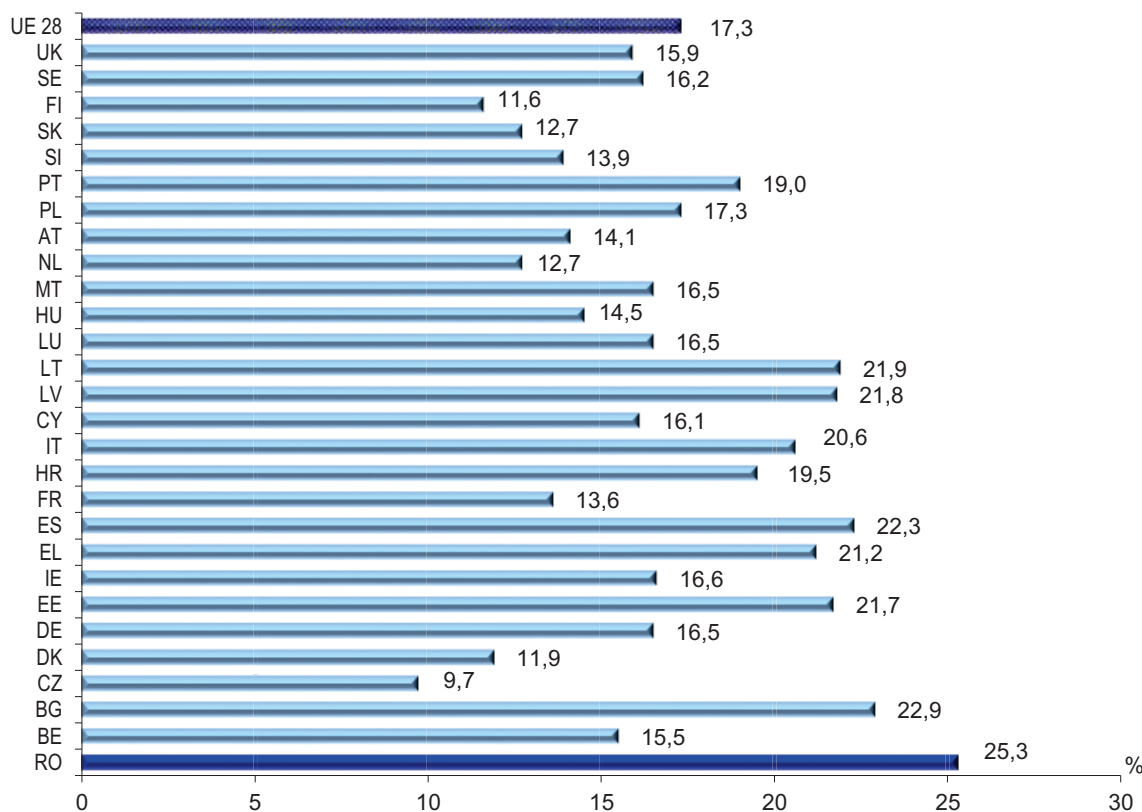
Apartenența României la comunitatea europeană implică în mod necesar cunoașterea situației și a poziției sale în ansamblul statelor componente ale Uniunii Europene, realizată pe baza unor date și informații statistice din toate domeniile de dezvoltare economico-sociale. Această cerință este cu atât mai importantă cu cât obiectul cunoașterii vizează un aspect al vieții deosebit de sensibil, cum este cel al sărăciei sau incluziunii sociale.

În conformitate cu datele colectate la nivelul Eurostat¹, poziția României este în general caracteristică unui stat cu probleme relativ mari în asigurarea unui nivel de trai ridicat pentru toți cetățenii săi.

• Distribuția sărăciei

Din punct de vedere al ratei sărăciei relative, România (cu 25,3%) se plasa în anul 2016 în grupul statelor relativ sărace, cu valori peste media Uniunii Europene, cum ar fi: Bulgaria (22,9%), Spania (22,3%), Lituania (21,9%), Letonia (21,8%), Estonia (21,7%), Grecia (21,2%), Italia (20,6%), Croația (19,5%), Portugalia (19,0%). Rate de sărăcie mult mai mici se înregistrează în unele state precum Cehia (9,7%), Finlanda (11,6%), Danemarca (11,9%), Olanda (12,7%), Slovacia (12,7), Franța (13,6%), Slovenia (13,9%) și Austria (14,1%).

Figura 25. *Rata sărăciei în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016*

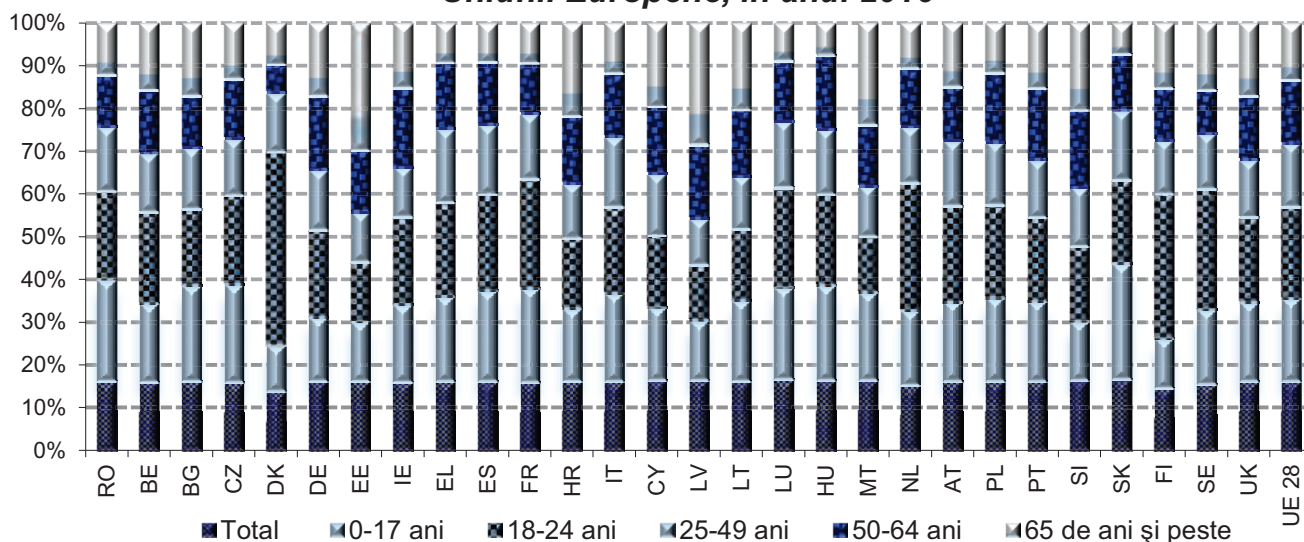
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

¹ Analiza comparativă s-a realizat pe baza estimărilor aferente anului 2016, disponibile pe site-ul Eurostat la data elaborării prezentei lucrări

Distribuția pe sexe a sărăciei în multe state membre are un caracter asemănător cu cel din România, în sensul că rata de sărăcie a femeilor este mai mare decât a bărbaților. De exemplu, pe ansamblul Uniunii Europene, rata sărăciei la femei a fost în anul 2016 cu 1,3 puncte procentuale superioară celei a bărbaților (17,9% față de 16,6%).

Cele mai mari diferențe între rata sărăciei femeilor față de rata sărăciei bărbaților se constată în: Estonia (+4,8 puncte procentuale), Letonia (+4,5 puncte procentuale), Lituania și Slovenia (+2,7 puncte procentuale fiecare), Germania (+2,6 puncte procentuale).

Figura 26. **Rata sărăciei după grupa de vârstă în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

În cele mai multe cazuri, copiii și tinerii de până la 18 ani din țările europene prezintă rate de sărăcie mai mari decât rata sărăciei țărilor respective, în special în România, Bulgaria, Slovacia, Spania, Italia, Franța, Ungaria, Luxemburg, Grecia, Malta, Cehia. Această categorie de persoane este ceva mai protejată de flagelul sărăciei în Letonia, Estonia, Danemarca, Finlanda, Slovenia, Germania. În cazul grupei de vârstă 18-24 ani, se remarcă în majoritatea statelor membre Uniunii Europene rate de sărăcie mai mari.

Diferențieri remarcabile se observă și în cazul persoanelor vârstnice de 65 de ani și peste, pentru care s-au estimat rate de sărăcie mai mari față de media țării respective: Estonia (+18,5 puncte procentuale), Letonia (+16,3 puncte procentuale), Malta (+7,7 puncte procentuale), Croația (+7,0 puncte procentuale), Lituania (+ 5,8 puncte procentuale), Slovenia (+3,7 puncte procentuale), Cipru (+3,4 puncte procentuale) etc.

Sărăcia este relativ mai puțin răspândită în rândul vârstnicilor unele state europene cum ar fi: Spania, Grecia, Ungaria, Luxemburg, Slovacia, România, Franța, Italia, Polonia etc.

• Profilul sărăciei

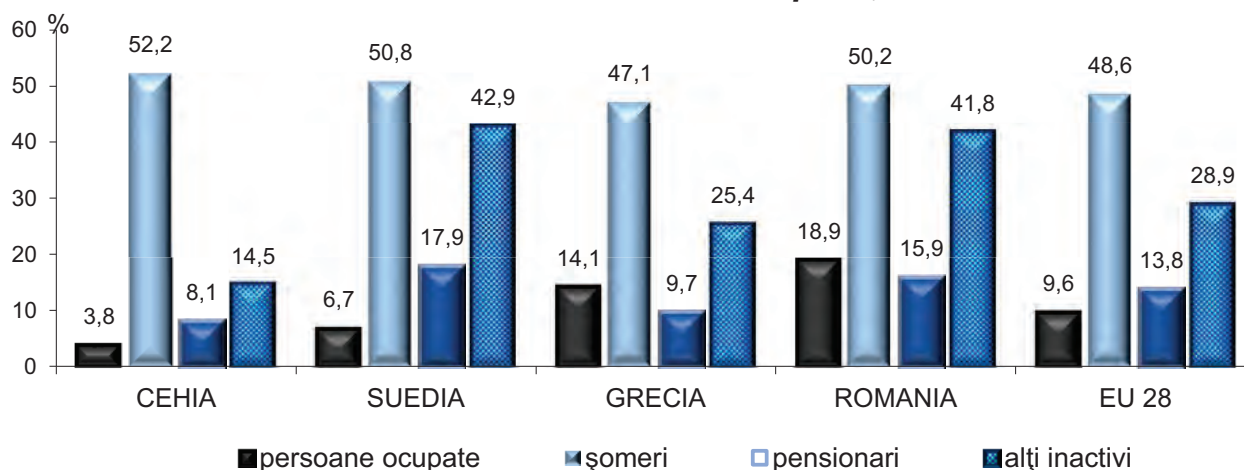
➔ Statutul ocupațional

Pe ansamblul Uniunii Europene (28 țări), rata sărăciei estimată pentru persoanele ocupate a fost în anul 2016 de 9,6%, peste această valoare aflându-se 8 state, printre care și România. Persoanele ocupate sărace se găsesc într-o proporție relativ mai mare în România (18,9%), Grecia (14,1%), Spania (13,1%), Luxemburg (12,0%), Italia (11,7%), Bulgaria (11,4%), Portugalia (10,9%) și Polonia (10,8%). În restul țărilor precum Finlanda (3,1%), Cehia (3,8%), Belgia (4,7%), Irlanda (4,8%), Danemarca (5,3%), Croația și Olanda (5,6% fiecare), Malta (5,8%) etc., rata sărăciei pentru persoanele ocupate înregistrează cele mai scăzute valori, sub media Uniunii Europene.

Șomerii din Uniunea Europeană se află sub pragul sărăciei în proporție de 48,6%. Peste acest nivel relativ se plasează șomerii din Germania, Lituania, Letonia, Estonia, Bulgaria, Cehia, Suedia, România și Spania. Cele mai scăzute rate de sărăcie se înregistrează pentru șomerii din Cipru, Finlanda, Franța, Danemarca, Irlanda etc.

Sărăcia reprezintă un fenomen mai frecvent întâlnit și în rândurile pensionarilor cum ar fi în Estonia (45,0%), Letonia (41,9%), Lituania (30,6%), Bulgaria (24,7%), Croația (21,8%) care se situează peste media europeană (13,8%). Rate de sărăcie mai mici se înregistrează în Slovacia (6,0%), Franța (7,0%), Ungaria (7,1%), Luxemburg (8,0%), Cehia (8,1) Danemarca (8,8%).

Figura 27. **Rata sărăciei după statutul ocupațional în unele state membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

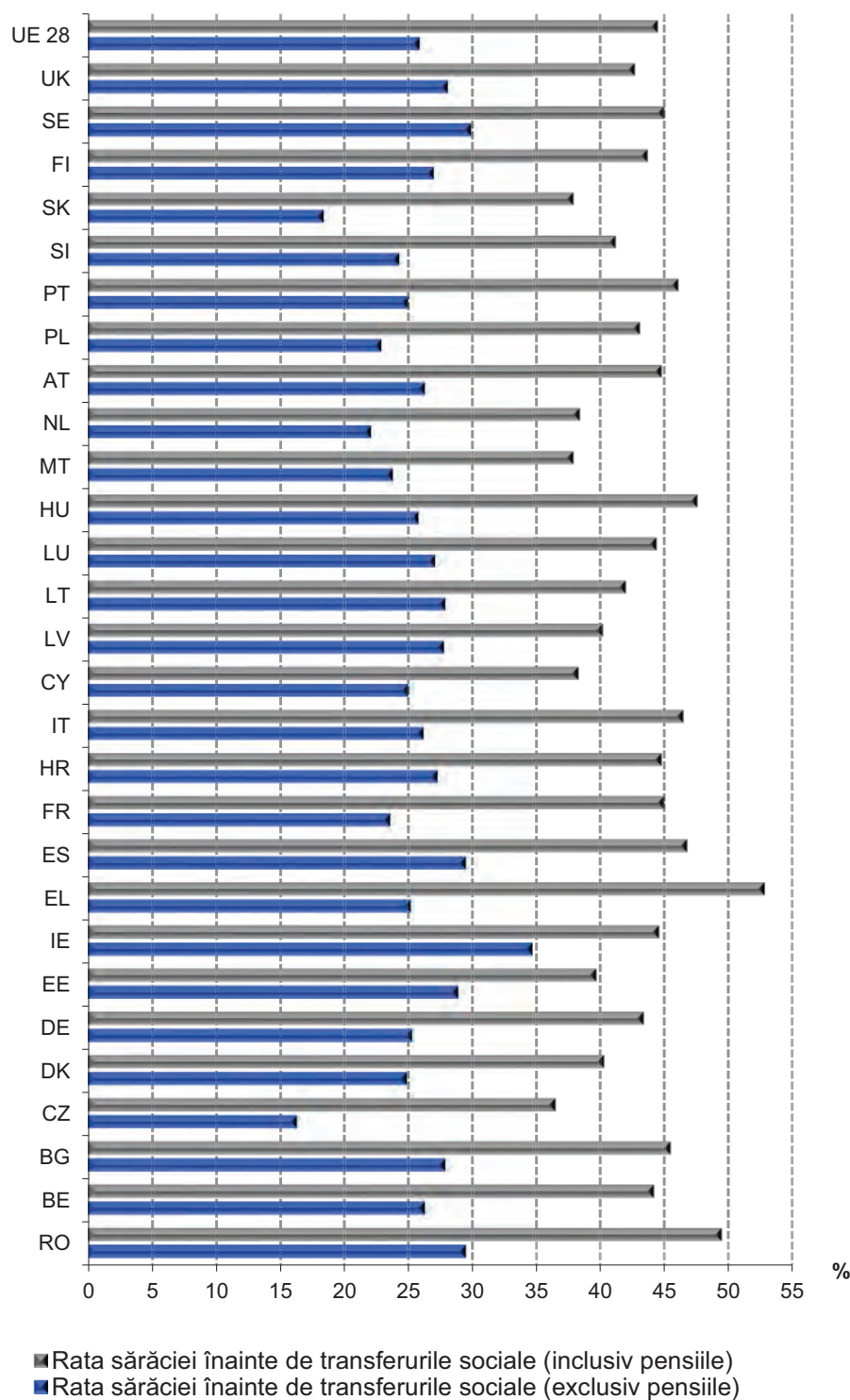
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

➔ Transferuri sociale

În anul 2016, existența diferitelor tipuri de transferuri sociale au făcut ca circa 27% dintre cetățenii țărilor membre ale Uniunii Europene să nu intre în starea de sărăcie. Acestea au avut un efect mai puternic în țări ca Ungaria, unde diferența dintre rata

sărăciei estimată fără toate transferurile sociale și cea calculată prin includerea tuturor transferurilor sociale în venituri depășește nivelul relativ de 33%. Proporții în jur de 30% se înregistrează în Finlanda, Grecia, Franța, Austria, restul țărilor din Uniunea Europeană fiind sub acest nivel relativ.

Figura 28. **Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv sau exclusiv pensiile), în anul 2016**

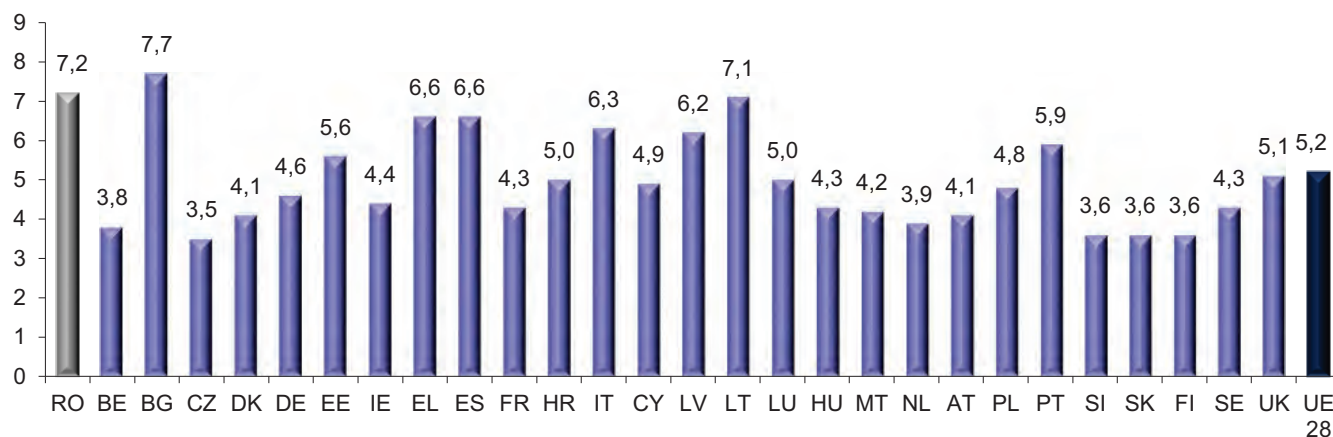
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

• **Profundimea sărăciei**

➔ *Indicele inegalității veniturilor*

În România inegalitatea veniturilor este superioară mediei pe ansamblul Uniunii Europene. În anul 2016, cei mai bogați 20% dintre cetățenii Uniunii Europene au realizat venituri de 5 ori mai mari decât cei mai săraci 20%. Cele mai mici ecarturi între veniturile persoanelor bogate și cele sărace s-au înregistrat în Cehia (3,5), Slovenia, Slovacia și Finlanda (3,6 fiecare), Belgia (3,8), Olanda (3,9), iar cele mai mari în Bulgaria (7,7), România (7,2), Lituania (7,1), Grecia și Spania (6,6 fiecare), Italia (6,3), Letonia (6,2). Statele care au valori reduse ale indicelui inegalității veniturilor prezintă și rate de sărăcie mult inferioare mediei europene.

Figura 29. **Indicele inegalității veniturilor în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

Nivelul mediu pe Uniunea Europeană al indicelui inegalității veniturilor a fost depășit în 9 state, inclusiv România.

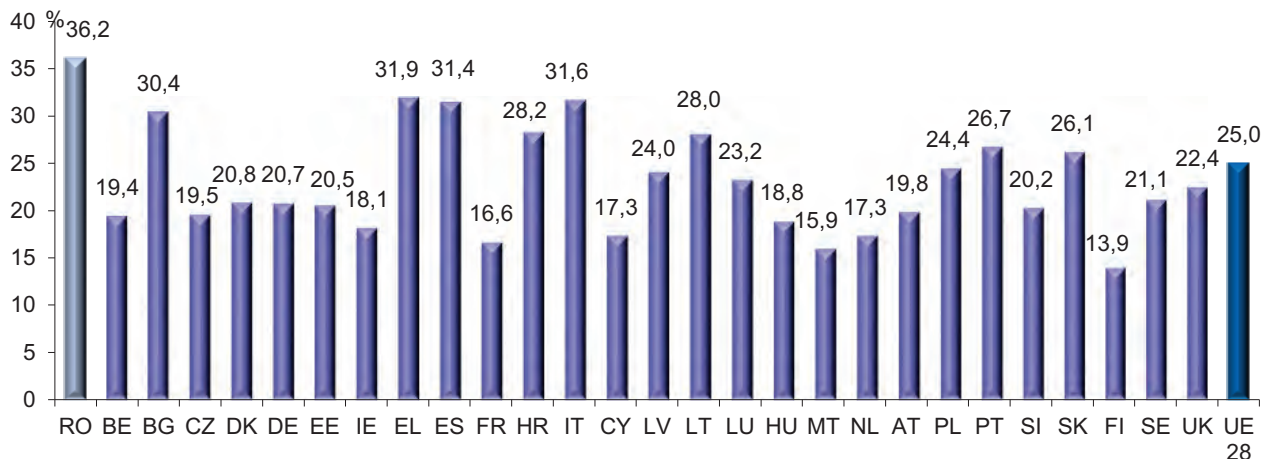
➔ *Deficitul median relativ*

Comparațiile cu situația pe ansamblul Uniunii Europene arată că în anul 2016 distanța relativă la care se aflau veniturile disponibile ale populației sărace din România, față de nivelul pragului de sărăcie, a fost mult superioară față de valoarea medie a Uniunii (36,2% comparativ cu 25,0%).

Valori mai mari ale distanței mediane relative sau cu alte cuvinte o sărăcie „profundă”, s-a înregistrat de asemenea în Grecia (31,9%), Italia (31,6%), Spania (31,4%), Bulgaria (30,4%) și Lituania (28,0%).

Printre statele membre în care sărăcia pare a fi mai relaxată se numără Finlanda (13,9%), Malta (15,9%), Franța (16,6%), Cipru și Olanda (17,3% fiecare), Ungaria (18,8%) etc.

Figura 30. **Deficitul median relativ în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

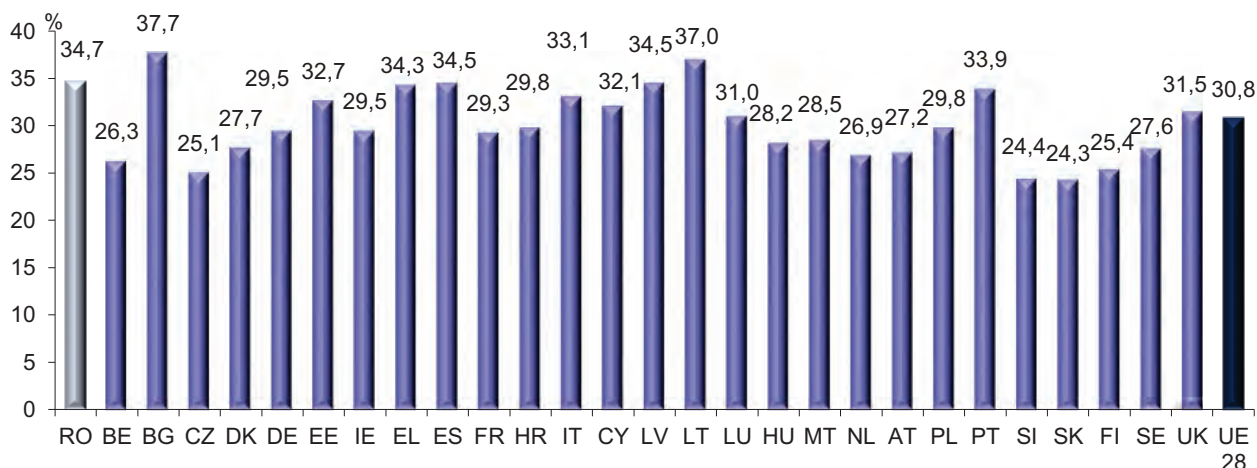

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

➔ Coeficientul Gini

Pentru a obține o distribuție de venituri perfect egală în anul 2016 ipotetic vorbind, ar fi fost nevoie să se redistribuie 30,8% din veniturile tuturor cetățenilor Uniunii Europene. Sărăcia ar putea fi eradicată mai ușor, tot teoretic desigur, în Slovacia, Slovenia, Cehia, Finlanda, Belgia, Olanda, Austria (țări în care coeficientul Gini a avut o valoare de aproximativ 24-27%). În schimb, în Portugalia, Grecia, Spania, Letonia, Lituania, Bulgaria pentru a se obține o egalitate perfectă a veniturilor ar trebui redistribuite proporții mult mai mari din veniturile populației (34-38%). Acestor din urmă state li se alătură și România cu un coeficient de 34,7% în anul 2016, superior mediei europene cu 3,9 puncte procentuale.

Figura 31. **Coeficientul Gini în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

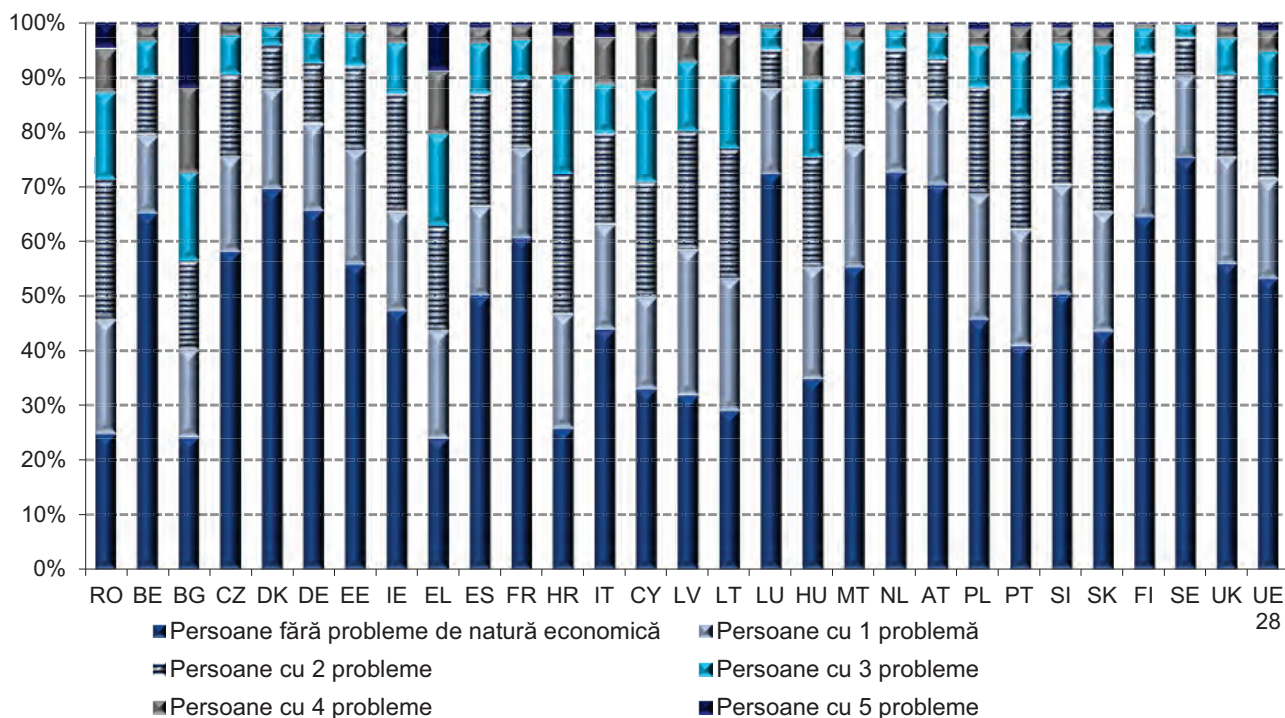

• Deprivarea materială

➔ Deprivarea materială din punct de vedere economic

În anul 2016, aproape 3 din 4 persoane din România erau afectate de una sau mai multe aspecte ale deprivării economice, în timp ce pe ansamblul Uniunii Europene proporția a fost de una din două persoane aflate în această situație.

Figura 32. **Deprivarea materială din punct de vedere economic în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

Din punct de vedere al acestei forme de deprivare, în anul 2016, situația cea mai favorabilă s-a întâlnit în Franța, Finlanda, Belgia, Germania, Danemarca, Austria, Luxemburg, Olanda și Suedia unde 60-80% dintre persoane nu aveau nici o problemă de natură economică, iar cea mai defavorabilă în Lituania, Croația, România, Bulgaria și Grecia unde persoanele deprivare aveau ponderi de 70-80%.

Din totalul de 28 de state membre ale Uniunii Europene, 13 state (Malta, Marea Britanie, Estonia, Cehia, Franța, Finlanda, Belgia, Germania, Danemarca, Austria, Luxemburg, Olanda și Suedia) au avut un nivel relativ al persoanelor deprivare economic inferior mediei Uniunii, cu valori cuprinse între 2,1 puncte procentuale (Malta) și 22,1 puncte procentuale (Suedia). Pentru celelalte state, care au avut valori relative superioare mediei, diferențele au variat între 2,9 puncte procentuale (Slovenia) și 29,2 puncte procentuale (Grecia).

Odată cu creșterea numărului de probleme din acest tip al deprivării materiale, ponderea persoanelor afectate scade. Cele mai ridicate ponderi sunt în cazul în care persoanele afectate de una sau două probleme economice ce nu pot fi eliminate din

cauza resurselor bănești insuficiente (pe ansamblul Uniunii Europene 71,4% din persoanele aflate în stare de deprivare acuză una sau două probleme de natură economică).

Persoanele care au mai mult de trei probleme economice dețin în general o pondere relativ mică și chiar foarte mică (la grupa de 5 probleme). Excepție de la această tendință fac Bulgaria, Grecia, România și Ungaria – state care au și un număr relativ mare de persoane în stare de deprivare materială.

Dintre elementele luate în considerare în construirea indicatorului sintetic de deprivare din punct de vedere economic, mai răspândit între cetățenii UE a fost în anul 2016 **incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță pe an**, mai mult de o treime (32,8%) dintre cetățenii Uniunii având această problemă. Sub acest aspect cel mai puțin afectate sunt persoanele din Suedia (8,2%), Luxemburg (13,2%) și Danemarca (13,8%) și cel mai mult sunt din România (66,6%), Croația (61,2%), Bulgaria (56,4%), Grecia (53,6%), Ungaria (50,7%) și Cipru (50,6%).

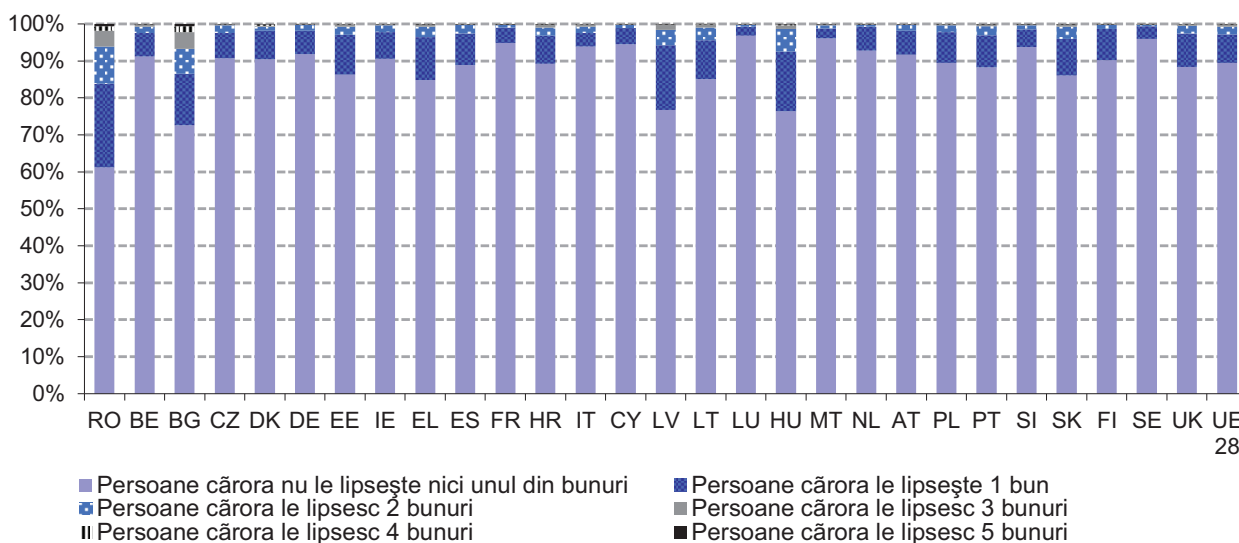
Un alt element de deprivare economică cu o pondere însemnată, care preocupă cetățenii Uniunii Europene, îl constituie **imposibilitatea, din punct de vedere financiar, de a face față unor situații neprevăzute**. Proportia pe ansamblu este de 36,4%, iar țările plasate în pozițiile extreme sunt Letonia (60,0%) și respectiv Suedia (20,7%). Din acest punct de vedere România (cu 54,5%) are o situație apropiată de cea a Bulgariei, Lituaniei și a Greciei.

➔ *Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată*

Comparativ cu ponderea persoanelor fără probleme de înzestrare cu bunuri de folosință îndelungată înregistrată pe ansamblul Uniunii Europene (89,6%), în anul 2016 România se situa la polul inferior cu numai 61,2%. Alături de România încă 11 state (Bulgaria, Ungaria, Letonia, Grecia, Lituania, Slovacia, Estonia, Portugalia, Marea Britanie, Spania și Croația) prezintă ponderi inferioare mediei europene, cu diferențe relative cuprinse între 0,4 puncte procentuale (Croația) și 17,0 puncte procentuale (Bulgaria).

Printre statele cu cele mai mari proporții ale persoanelor fără probleme de înzestrare în anul 2016 s-au aflat Luxemburg (97,0%), Suedia (96,3%), Malta (96,2%), Franța (95,0%), Cipru (94,7%), Italia (94,0%), Slovenia (93,9%), Olanda (93,1%) etc. În Uniunea Europeană se acuză în principal existența unei singure probleme (7,7%) sau a două probleme de înzestrare (2,1%). Media europeană a deprivării pe seama lipsei unui singur bun este depășită în 13 state, cele mai mari ponderi fiind în cazul României (22,6%), Letoniei (17,5%), Ungariei (16,1%), Bulgariei (13,9%), Greciei (11,7%), Estoniei (10,8%) și Lituaniei (10,6%).

Figura 33. **Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri¹ de folosință îndelungată în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

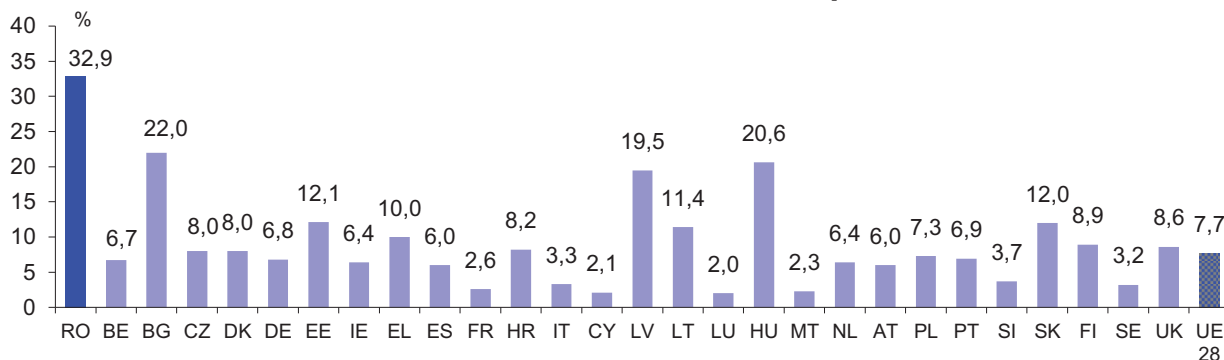

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

În plan european, deprivarea în domeniul înzestrării cu bunuri se manifestă în special la înzestrarea cu autoturisme personale (7,7% dintre cetățenii Uniunii Europene) și într-o măsură ceva mai redusă, la înzestrarea cu calculatoare (4,6%). Lipsa acestor două bunuri este preponderentă și în România, dar proporțiile sunt mult mai mari, de fapt cele mai mari din Uniune: 32,9%, respectiv 16,2%.

Imposibilitatea pentru unele persoane de a achiziționa un autoturism personal, din cauza resurselor bănești reduse, este un fapt real în toate statele membre ale Uniunii Europene, dar diferențele sunt destul de mari. Statele cu cele mai ridicate niveluri relative din anul 2016, în afara României, au fost Bulgaria (22,0%), Ungaria (20,6%), Letonia (19,5%), Estonia (12,1%), Slovacia (12,0%), Lituania (11,4%) și Grecia (10,0%). Înzestrarea cu autoturisme personale pare însă mult mai accesibilă persoanelor din Luxemburg, Cipru, Malta, Franța, Suedia, Italia și Slovenia - unde proporția persoanelor care nu-și pot permite un autoturism personal nu depășește 4%.

Figura 34. **Lipsa autoturismului personal din înzestrarea unor persoane, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

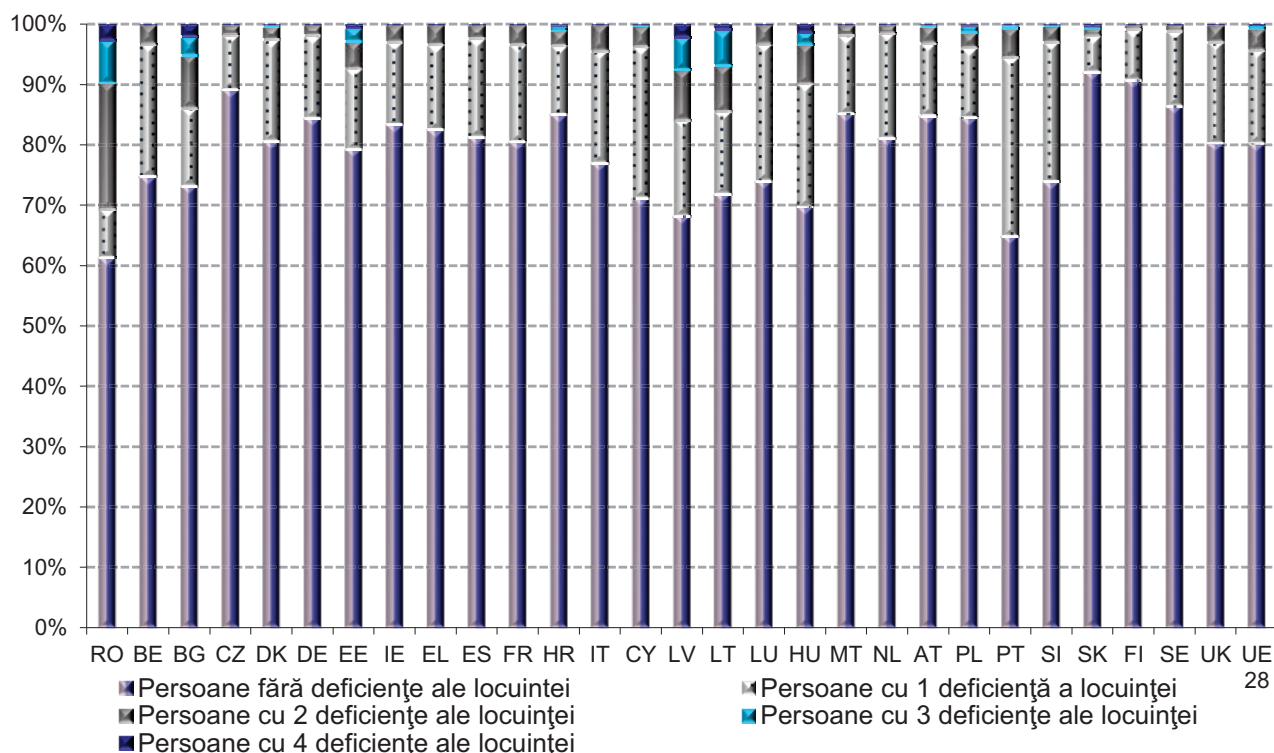
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

¹ dintre următoarele: mașină de spălat rufe, televizor color, calculator, telefon (fix sau mobil) și autoturism personal

➔ *Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit*

În anul 2016, deprivarea din punct de vedere al condițiilor de locuit afectează 19,9% din populația Uniunii Europene, proporție care în România este de aproape 2 ori mai mare. Situațiile cele mai favorabile, în care proporția celor cu deficiențe este redusă, se regăsesc în Slovacia (8,0%), Finlanda (9,1%), Cehia (10,7%) și Suedia (13,4%). Statele cu cele mai ridicate ponderi ale persoanelor deprivare sub aspectul condițiilor de locuit sunt România (38,7%), Portugalia (35,2%), Letonia (31,9%) și Ungaria (30,3%).

Figura 35. **Deprivarea materială din punct de vedere al condițiilor de locuit în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

În toate cazurile, deci și în cele ale statelor cu ponderi reduse ale deprivării din punct de vedere al condițiilor de locuit, majoritatea este deținută de persoanele care acuză existența unei singure probleme din cele patru luate în considerare. Se constată de asemenea că valorile relative variază pe o „arie” mai restrânsă de la 6-9% (Slovacia, România, Finlanda și Cehia) până la 20-30% (Ungaria, Belgia, Luxemburg, Slovenia, Cipru și Portugalia). Apoi, pe măsură ce crește numărul deficiențelor care nu pot fi eliminate din motive financiare, ponderile persoanelor în cauză scad semnificativ, ajungându-se pe ansamblul UE la o medie de sub 1% în cazul celor care se confruntă cu 3 sau 4 probleme.

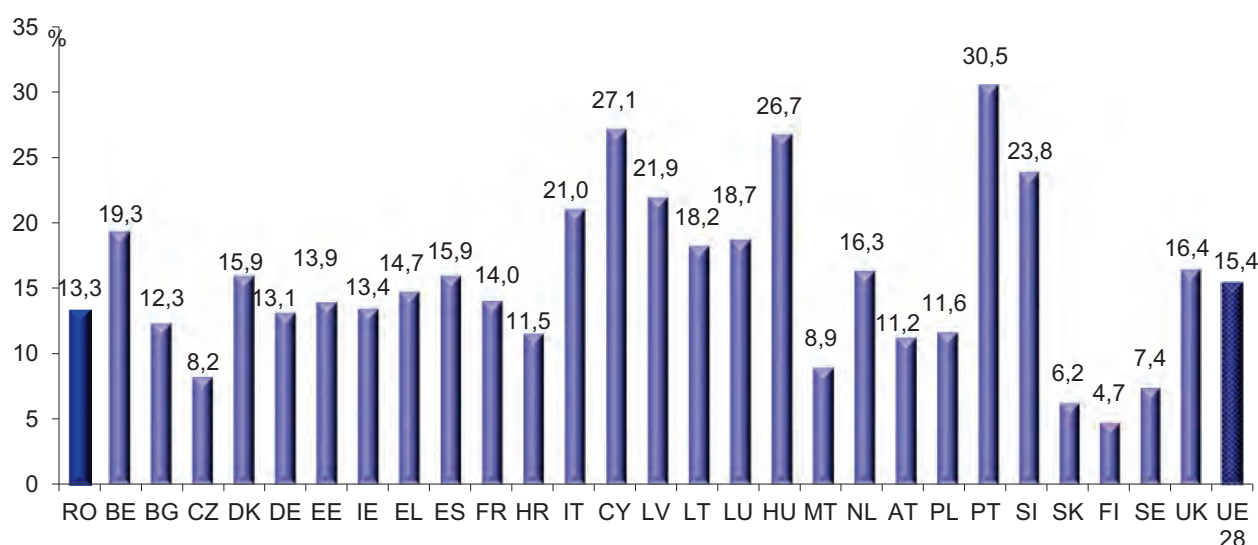
România prezintă o situație identică cu tendință generală, în sensul că ponderile persoanelor cu 1 sau 2 probleme de locuire (8,0 respectiv 20,9%) sunt mai mari decât ponderile celor cu 3 și 4 probleme de locuire. De fapt aproape trei sferturi din totalul persoanelor deprivare au 1-2 deficiențe ale locuinței cauzate de lipsa resurselor financiare.

Existența unor deficiențe ale locuinței care privesc starea degradată a pereților, podelelor sau a acoperișului imobilului este una dintre cele mai frecvente elemente de deprivare dintre cele luate în considerare. Persoanele care au avut asemenea deficiențe în anul 2016 au reprezentat pe ansamblul Uniunii Europene 15,4%, sau, altfel spus peste, 1 din 7 persoane a trebuit să locuiască într-o locuință necorespunzătoare sub acest aspect, din cauza resurselor financiare insuficiente.

Ponderi superioare mediei europene s-au înregistrat în 13 state, pozițiile cele mai înalte fiind ocupate de Portugalia (30,5%), Cipru (27,1%), Ungaria (26,7%), Slovenia (23,8%), Letonia (21,9%), Italia (21,0%), Belgia (19,3%), Luxemburg (18,7%), Lituania (18,2%), Marea Britanie (16,4%), Olanda (16,3%), Danemarca și Spania (15,9% fiecare).

În România, 13,3% dintre persoane au suportat consecințele acestui tip de deprivare. O situație relativ apropiată se observă în Germania, Irlanda și Estonia. Ceva mai favorizați din acest punct de vedere par a fi în special locuitorii din Finlanda, Slovacia, Suedia, Cehia și Malta, unde populația este deprivată din punctul de vedere al calității locuinței într-o proporție care nu depășește 9%.

Figura 36. **Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe cu pereți sau podele deteriorate, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

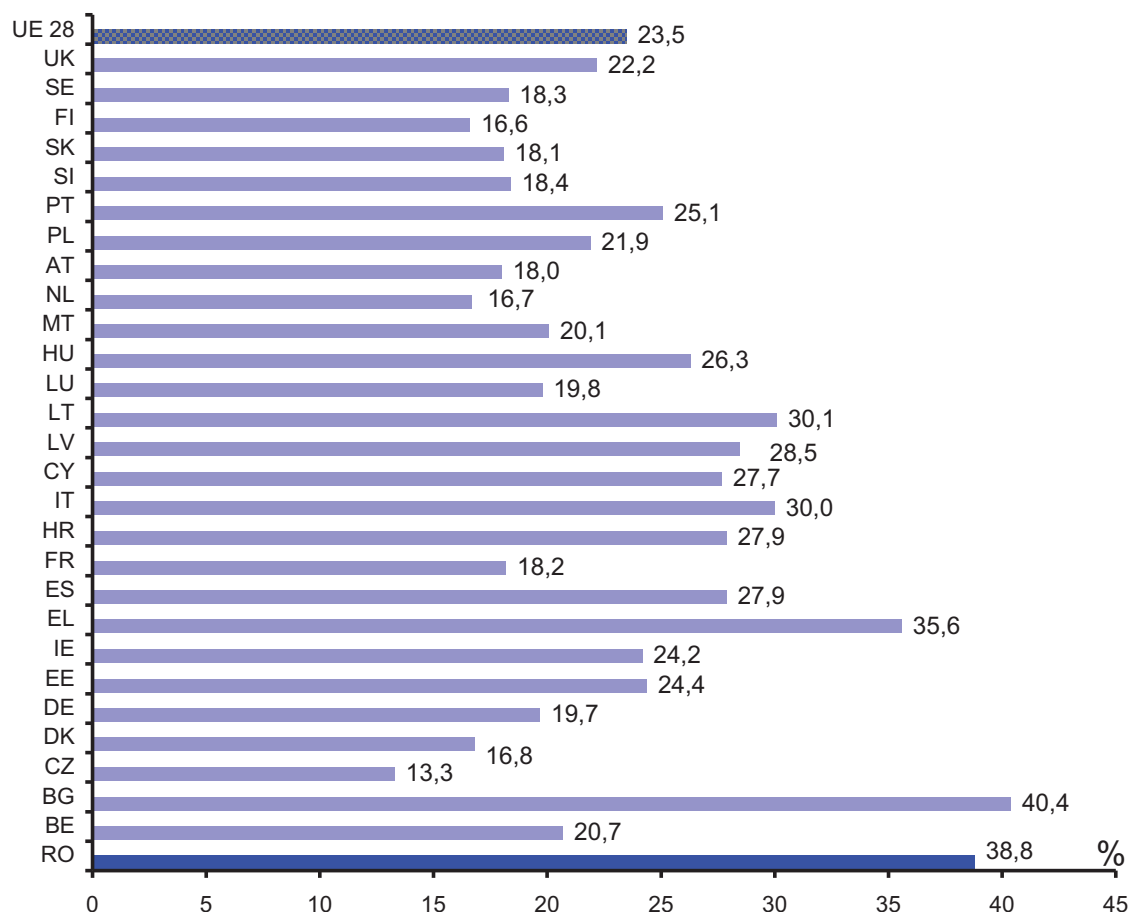
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

• **Riscul de sărăcie sau excluziune socială**

➔ *Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială*

Pe ansamblul Uniunii Europene, persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (indicatorul AROPE) au reprezentat 23,5% în anul 2016.

Figura 37. **Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

Dintre cele 13 state care au rate superioare mediei europene se detașează Bulgaria (40,4%), România (38,8%), Grecia (35,6%), Lituania (30,1%) și Italia (30,0%). În rândul statelor cu rate reduse ale indicatorului AROPE se evidențiază Cehia (13,3%), Finlanda (16,6%), Olanda (16,7%) și Danemarca (16,8%) – state în care sărăcia sau excluziunea socială este relativ mai puțin răspândită.

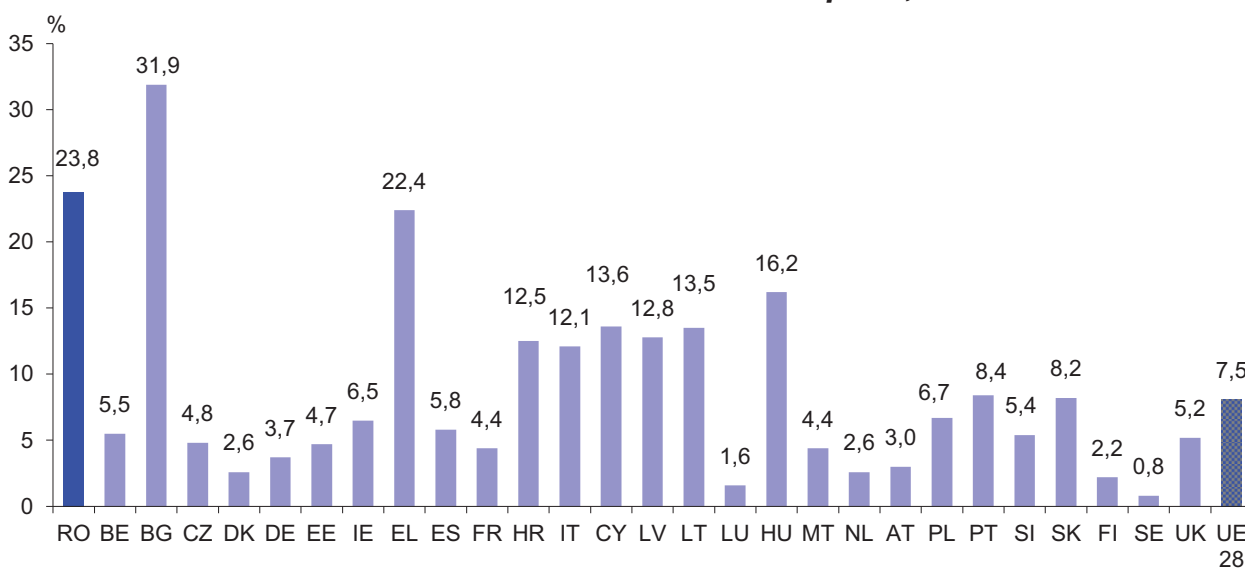
Ca și în România, copiii sunt în general mai vulnerabili în fața sărăciei sau excluziunii sociale. Excepție de la această tendință fac Danemarca, Finlanda, Slovenia, Cehia, Olanda, Germania, Suedia, Austria, Estonia, Belgia, Franța, Luxemburg, Polonia, Slovacia și Letonia, unde rata estimată pentru persoanele în vârstă de sub 18 ani este inferioară ratei din Uniunea Europeană. Persoanele vârstnice (65 ani și peste)

par a fi protejate relativ mai mult în Luxemburg, Danemarca, Franța, Olanda, Cehia, Slovacia, Finlanda, Austria și Spania, state în care proporția celor aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială nu depășește 15%.

➔ *Deprivarea materială severă*

În Uniunea Europeană deprivarea materială severă caracterizează viața a 7,5% din totalul persoanelor, diferențierile între statele membre având însă o amplitudine considerabilă.

Figura 38. **Ponderea persoanelor aflate în stare de deprivare materială severă, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

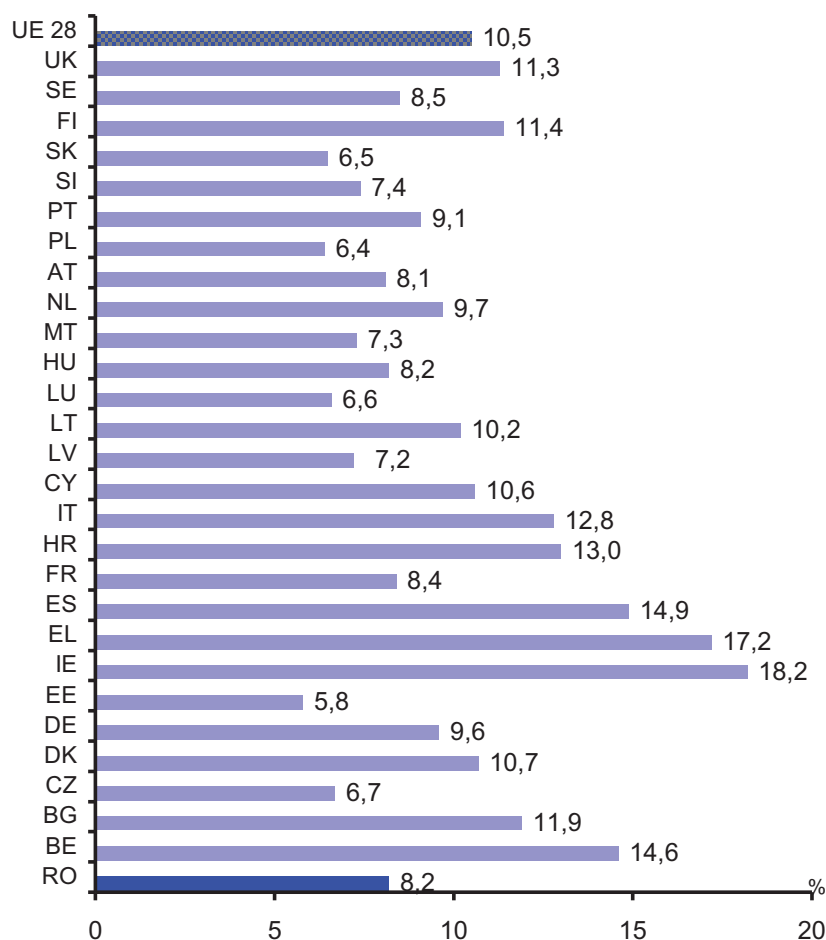
Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

În afară de Bulgaria (31,9%), România (23,8%) și Grecia (22,4%), încă alte 8 state au rate superioare mediei UE, dar cu valori care oscilează de la 16,2% în Ungaria la 8,2% în Slovacia. În cazul a unsprezece state: Suedia, Luxemburg, Finlanda, Olanda, Danemarca, Austria, Germania, Franța, Malta, Estonia și Cehia deprivarea severă se regăsește la mai puțin de 5% din totalul populației, adică s-ar putea spune că în societățile respective fenomenul este unul cu totul marginal.

➔ *Intensitatea foarte redusă a muncii*

Pe plan european, ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii are o valoare mai mare decât în România. Astfel, în anul 2016 media Uniunii Europene a fost de 10,5%, cu 0,2 puncte procentuale mai mici decât în anul 2015.

Figura 39. **Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii, în statele membre ale Uniunii Europene, în anul 2016**

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

Nivelul relativ al Uniunii Europene a fost depășit în 11 țări, dintre care Irlanda face o notă aparte, cu o pondere de 18,2%, altfel spus aproape un irlandez din cinci trăia într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii. În cazul celorlalte 10 state depășirile mediei europene sunt mai modeste: de la 0,1 puncte procentuale (Cipru), la 6,7 puncte procentuale (Grecia).

Un număr de 17 state prezintă ponderi inferioare mediei de ansamblu a Uniunii Europene, cuprinse între 5,8% (Estonia) și 10,2% (Lituania). România, cu o pondere de 8,2% este unul dintre statele cu cele mai reduse ponderi ale persoanelor care fac parte din gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii.

TABELE ANEXE

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2017

1. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI STATUTUL OCUPAȚIONAL ALE PERSOANELOR, PE SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
TOTAL	2014	25,1	25,3	24,9
	2015	25,4	25,1	25,7
	2016	25,3	24,8	25,7
	2017	23,6	22,9	24,2
Grupa de vârstă:				
0 - 17 ani	2014	39,3	39,5	39,2
	2015	38,1	37,7	38,5
	2016	37,2	36,4	38,1
	2017	32,2	31,3	33,2
18 - 24 ani	2014	33,8	33,7	33,9
	2015	35,0	33,4	36,5
	2016	32,2	32,3	32,1
	2017	31,4	32,0	30,8
25 - 49 ani	2014	24,0	24,7	23,2
	2015	23,9	24,2	23,6
	2016	23,8	24,0	23,6
	2017	21,4	21,6	21,3
50 - 64 ani	2014	18,1	19,3	16,9
	2015	17,5	19,2	15,9
	2016	18,9	20,5	17,4
	2017	19,2	20,3	18,2
65 de ani și peste	2014	15,7	9,7	19,7
	2015	19,4	13,3	23,5
	2016	19,1	12,2	23,7
	2017	20,0	13,2	24,5
Statutul ocupațional:				
persoană ocupată	2014	19,8	22,6	16,1
	2015	18,8	21,0	15,7
	2016	18,9	21,5	15,2
	2017	17,4	20,1	13,6
persoană neocupată:	2014	23,8	20,2	26,1
	2015	26,4	23,2	28,4
	2016	26,2	22,2	28,5
	2017	25,9	21,8	28,3
- șomer	2014	48,4	56,3	31,4
	2015	55,5	63,2	32,2
	2016	50,2	58,0	27,8
	2017	51,6	56,2	38,0
- pensionar	2014	12,7	9,7	14,8
	2015	15,8	12,8	17,8
	2016	15,9	11,6	18,9
	2017	16,1	12,4	18,8
- altă persoană inactivă	2014	40,9	37,4	42,2
	2015	42,1	38,4	43,4
	2016	41,8	41,1	42,1
	2017	40,8	40,0	41,1

* persoane în vârstă de 18 ani și peste

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14-09-2018

2. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ TIPUL GOSPODĂRIEI DIN CARE FAC PARTE PERSOANELE

		-%-
	Anul	Rata sărăciei
TOTAL	2014	25,1
	2015	25,4
	2016	25,3
	2017	23,6
Tipul gospodăriei:		
<i>Gospodării fără copii dependenți</i>	2014	16,0
	2015	17,2
	2016	18,3
	2017	17,8
din care:		
persoană singură de sex masculin	2014	23,2
	2015	26,9
	2016	25,9
	2017	22,4
persoană singură de sex feminin	2014	27,0
	2015	31,6
	2016	33,2
	2017	33,2
persoană singură în vârstă de sub 65 ani	2014	25,0
	2015	26,1
	2016	27,2
	2017	24,6
persoană singură în vârstă de 65 ani și peste	2014	26,0
	2015	32,5
	2016	32,4
	2017	32,0
2 adulți în vârstă de sub 65 ani	2014	15,0
	2015	16,0
	2016	16,3
	2017	15,9
2 adulți, din care cel puțin unul în vârstă de 65 ani și peste	2014	8,3
	2015	10,6
	2016	11,0
	2017	12,1
3 sau mai mulți adulți	2014	14,6
	2015	13,0
	2016	15,0
	2017	14,1

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2017

- continuare -

- % -

	Anul	Rata sărăciei
<i>Gospodării cu copii dependenți¹</i>	2014	32,0
	2015	31,8
	2016	30,8
	2017	28,1
din care:		
un adult cu cel puțin 1 copil dependent (familie monoparentală)	2014	31,3
	2015	39,7
	2016	41,4
	2017	31,2
2 adulți cu 1 copil dependent	2014	13,6
	2015	15,3
	2016	16,4
	2017	13,2
2 adulți cu 2 copii dependenți	2014	30,9
	2015	26,1
	2016	28,1
	2017	26,3
2 adulți cu 3 sau mai mulți copii dependenți	2014	70,5
	2015	69,5
	2016	61,9
	2017	61,9
3 sau mai mulți adulți cu copii dependenți	2014	33,1
	2015	32,6
	2016	29,3
	2017	28,2

¹ Se consideră copii dependenți toate persoanele în vârstă de 0-17 ani

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

3. RATA SĂRĂCIEI ÎNAINTE DE TRANSFERURILE SOCIALE, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXUL PERSOANELOR

- % -

	Anul	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale:	
		inclusiv pensiile	exclusiv pensiile
TOTAL	2014	50,5	28,8
	2015	49,5	29,3
	2016	49,5	29,5
	2017	47,5	28,3
Sex:			
masculin	2014	48,9	29,1
	2015	47,1	28,9
	2016	47,4	29,3
	2017	45,5	27,8
feminin	2014	52,1	28,5
	2015	51,8	29,6
	2016	51,5	29,7
	2017	49,5	28,8
Grupa de vârstă:			
0 -17 ani	2014	50,4	43,8
	2015	48,5	43,6
	2016	50,1	44,5
	2017	45,7	40,3
18 - 24 ani	2014	45,4	37,4
	2015	46,1	38,2
	2016	44,3	35,7
	2017	41,6	34,7
25 - 54 ani	2014	34,8	27,2
	2015	34,0	27,0
	2016	34,1	27,4
	2017	31,8	25,9
55 - 64 ani	2014	57,6	22,3
	2015	54,9	21,8
	2016	54,1	23,2
	2017	55,1	24,6
65 de ani și peste	2014	87,7	17,1
	2015	86,7	21,1
	2016	85,3	20,2
	2017	84,1	21,2

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

4. RATA SĂRĂCIEI LA PRAGURILE DE 40%, 50%, 60% ȘI 70% DIN MEDIANA VENITURILOR DISPONIBILE PE ADULT-ECHIVALENT, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXUL PERSOANELOR

-% -

	Anul	Pragul sărăciei, ca proporție din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent de:			
		40%	50%	60% (standard)	70%
TOTAL	2014	13,1	19,1	25,1	31,0
	2015	14,5	19,8	25,4	31,6
	2016	13,5	19,2	25,3	30,7
	2017	12,1	17,6	23,6	29,8
Sex:					
masculin	2014	13,9	19,4	25,3	30,9
	2015	14,8	19,7	25,1	30,9
	2016	13,8	19,4	24,8	30,2
	2017	12,0	17,1	22,9	28,7
feminin	2014	12,3	18,9	24,9	31,1
	2015	14,2	19,9	25,7	32,2
	2016	13,2	19,0	25,7	31,1
	2017	12,2	18,1	24,2	30,8
Grupa de vârstă:					
0 -17 ani	2014	21,3	31,4	39,3	45,1
	2015	24,7	31,5	38,1	45,3
	2016	23,0	30,2	37,2	42,1
	2017	19,2	26,2	32,2	39,4
18 - 24 ani	2014	19,4	25,7	33,8	40,3
	2015	21,2	28,0	35,0	42,2
	2016	17,3	24,4	32,2	38,9
	2017	16,1	22,4	31,4	37,2
25 - 49 ani	2014	13,4	18,6	24,0	29,2
	2015	14,2	19,2	23,9	30,0
	2016	13,2	18,6	23,8	28,9
	2017	11,9	16,3	21,4	26,5
50 - 64 ani	2014	9,7	13,9	18,1	23,4
	2015	10,1	13,2	17,5	22,1
	2016	11,1	14,6	18,9	23,5
	2017	10,2	14,3	19,2	24,4
65 de ani și peste	2014	4,0	9,2	15,7	23,7
	2015	5,8	11,7	19,4	25,8
	2016	4,6	11,0	19,1	26,1
	2017	5,2	12,8	20,0	28,6

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

5. INDICATORI SPECIFICI AI PROFUNZIMII SĂRĂCIEI

	Anul	Valori
Raportul inegalității veniturilor (S80/S20)	2014	7,2
	2015	8,3
	2016	7,2
	2017	6,5
Coeficientul Gini (%)	2014	35,0
	2015	37,4
	2016	34,7
	2017	33,1
Deficitul median relativ (%)		
TOTAL	2014	34,6
	2015	38,2
	2016	36,2
	2017	34,5
Sex:		
masculin	2014	38,3
	2015	39,1
	2016	37,6
	2017	35,1
feminin	2014	32,6
	2015	37,1
	2016	34,8
	2017	33,7
Grupa de vârstă:		
0 -17 ani	2014	37,3
	2015	43,1
	2016	40,7
	2017	40,3
18 - 64 ani	2014	39,0
	2015	39,2
	2016	38,3
	2017	36,3
65 de ani și peste	2014	20,2
	2015	21,6
	2016	20,1
	2017	21,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

6. PERSOANE AFLATE ÎN RISC DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ, DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială (mii persoane)	2014	8043	3897	4146
	2015	7435	3549	3886
	2016	7695	3659	4036
	2017	7040	3355	3685
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2014	1899	1000	899
	2015	1761	918	843
	2016	1880	973	907
	2017	1582	814	768
18 - 24 ani	2014	770	412	358
	2015	688	345	343
	2016	649	343	306
	2017	603	326	277
25 - 49 ani	2014	2683	1395	1288
	2015	2529	1317	1212
	2016	2624	1348	1276
	2017	2400	1254	1146
50 - 64 ani	2014	1535	713	822
	2015	1329	618	711
	2016	1375	621	754
	2017	1292	585	707
65 de ani și peste	2014	1156	377	779
	2015	1128	351	777
	2016	1167	374	793
	2017	1163	376	787
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (% în total populației)	2014	40,3	40,0	40,7
	2015	37,4	36,5	38,2
	2016	38,8	37,8	39,8
	2017	35,7	34,9	36,5
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2014	50,7	52,0	49,3
	2015	46,8	47,1	46,5
	2016	49,2	50,0	48,4
	2017	41,7	42,2	41,2
18 - 24 ani	2014	47,7	49,0	46,4
	2015	45,4	44,9	45,8
	2016	45,6	45,9	45,2
	2017	42,5	43,6	41,2
25 - 49 ani	2014	36,4	36,9	35,9
	2015	34,2	34,7	33,7
	2016	35,5	35,4	35,5
	2017	32,5	33,0	31,9
50 - 64 ani	2014	39,3	38,3	40,3
	2015	34,7	33,7	35,6
	2016	36,8	34,7	38,7
	2017	35,8	33,7	37,7
65 de ani și peste	2014	35,0	28,3	39,5
	2015	33,3	25,8	38,5
	2016	34,0	27,0	38,7
	2017	33,2	26,7	37,7

DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2017

- continuare -

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (% în total populației)				
Statut ocupațional:				
Persoane ocupate	2014	31,2	34,3	26,9
	2015	27,9	30,5	24,2
	2016	29,2	31,8	25,5
	2017	26,8	30,1	22,1
Șomeri	2014	77,3	82,6	66,0
	2015	75,0	81,7	54,6
	2016	73,5	81,0	52,1
	2017	67,0	72,3	51,6
Pensionari	2014	36,6	32,7	39,3
	2015	34,1	29,6	37,3
	2016	35,4	30,2	39,0
	2017	33,4	29,1	36,5
Alți inactivi	2014	56,7	51,8	58,6
	2015	55,3	51,4	56,7
	2016	56,7	53,2	57,9
	2017	56,0	55,3	56,3
Nivelul de educație:				
Scăzut	2014	57,1	59,2	55,9
	2015	50,1	49,4	50,7
	2016	51,0	50,1	51,6
	2017	56,2	58,0	55,2
Mediu	2014	33,8	34,2	33,3
	2015	29,3	29,7	28,8
	2016	29,2	29,6	28,6
	2017	28,7	29,5	27,8
Superior	2014	9,8	9,0	10,5
	2015	8,3	7,6	9,0
	2016	11,9	10,3	13,7
	2017	7,1	6,5	7,7

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

7. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

-%-

Anul	Elemente de deprivare din punct de vedere economic:				
	incapacitatea de asigurare a unei temperaturi adecvate în locuință	incapacitatea de a consuma carne, pește sau echivalent vegetal la fiecare a doua zi	incapacitatea de a face față unei situații neprevăzute	incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță anual	incapacitatea achitării la timp a unor utilități și a altor obligații curente
2014	12,9	22,7	52,7	69,5	23,9
2015	13,1	19,7	51,4	67,6	19,6
2016	13,8	21,8	54,5	66,6	19,7
2017	11,3	19,2	52,5	65,0	17,3

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

8. PONDEREA PERSOANELOR CĂRORA LE LIPSESC BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ DIN CAUZA INSUFICIENȚEI RESURSELOR FINANCIARE

-%-

Anul	Bunuri care lipsesc din cauza insuficienței resurselor financiare:				
	mașină de spălat rufe	televizor color	telefon (fix sau mobil)	calculator	autoturism personal
2014	11,9	1,1	5,7	20,4	37,1
2015	10,7	1,5	4,6	18,4	35,5
2016	9,8	1,2	3,6	16,2	32,9
2017	8,0	0,9	2,2	15,0	29,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

9. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ DEFICIENȚELE LOCUINȚEI, PE TIPURI DE DEFICIENȚE

-%-

Anul	Deficiențe ale locuinței:			
	scurgeri de apă/igrasie/podele deteriorate	lumină naturală insuficientă	fără baie/duș în interiorul locuinței	fără grup sanitar propriu în interiorul locuinței
2014	13,6	5,9	32,5	34,3
2015	12,8	5,8	30,8	32,8
2016	13,3	5,6	30,5	32,6
2017	11,1	4,7	27,8	29,7

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

10. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC

-%-

Anul	Persoane fără probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică, cu:				
		1 problemă	2 probleme	3 probleme	4 probleme	5 probleme
2014	22,8	21,8	24,8	17,2	8,3	5,1
2015	25,5	21,5	26,4	14,2	7,7	4,8
2016	24,8	20,8	25,5	15,9	8,1	4,8
2017	26,1	21,2	27,7	14,9	6,5	3,6

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

11. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL ÎNZESTRĂRII CU BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ

-%-

Anul	Persoane cărora nu le lipsește nici unul din bunuri	Persoane cărora le lipsește:				
		1 bun	2 bunuri	3 bunuri	4 bunuri	5 bunuri
2014	55,9	23,7	12,1	5,3	2,5	0,5
2015	58,1	23,6	10,8	5,1	1,7	0,7
2016	61,2	22,6	10,1	4,2	1,3	0,6
2017	64,1	21,7	9,5	3,9	0,7	0,1

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

12. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL CONDIȚIILOR DE LOCUIT

-%-

Anul	Persoane care nu au deficiențe ale locuinței	Persoane cu deficiențe ale locuinței, cu:			
		1 deficiență	2 deficiențe	3 deficiențe	4 deficiențe
2014	59,2	8,0	22,3	8,4	2,2
2015	61,2	7,5	21,8	7,0	2,5
2016	61,3	8,0	20,9	7,1	2,7
2017	64,7	7,4	19,6	6,3	2,0

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

**13. PERSOANE AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ SEVERĂ,
DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ȘI SEXE**

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane aflate în stare de materială severă (mii persoane)	2014	5167	2593	2574
	2015	4521	2243	2278
	2016	4706	2300	2406
	2017	3881	1892	1989
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2014	1160	637	523
	2015	1086	571	515
	2016	1153	603	550
	2017	816	417	399
18 - 24 ani	2014	465	274	191
	2015	405	211	194
	2016	383	198	185
	2017	289	158	131
25 - 49 ani	2014	1731	916	815
	2015	1537	837	700
	2016	1608	852	756
	2017	1361	734	627
50 - 64 ani	2014	935	463	472
	2015	765	390	375
	2016	790	386	404
	2017	695	337	358
65 de ani și peste	2014	876	303	573
	2015	728	234	494
	2016	772	261	511
	2017	720	246	474
Rata de deprivare materială severă (% în total populației)	2014	25,9	26,6	25,2
	2015	22,7	23,1	22,4
	2016	23,8	23,8	23,7
	2017	19,7	19,7	19,7
Grupa de vârstă:				
0 -17 ani	2014	31,0	33,1	28,7
	2015	28,9	29,3	28,4
	2016	30,2	30,9	29,4
	2017	21,5	21,7	21,4
18 - 24 ani	2014	28,8	32,7	24,6
	2015	26,7	27,5	25,9
	2016	26,9	26,5	27,5
	2017	20,3	21,1	19,5
25 - 49 ani	2014	23,5	24,2	22,7
	2015	20,8	22,0	19,5
	2016	21,7	22,4	21,1
	2017	18,4	19,3	17,4
50 - 64 ani	2014	24,0	24,8	23,2
	2015	20,0	21,2	18,8
	2016	21,1	21,6	20,7
	2017	19,3	19,4	19,1
65 de ani și peste	2014	26,5	22,8	29,0
	2015	21,5	17,1	24,5
	2016	22,5	18,9	25,0
	2017	20,6	17,4	22,7

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

14. PERSOANE ÎN VÂRSTĂ DE PÂNĂ LA 60 ANI CARE TRĂIESC ÎN GOSPODĂRII CU INTENSITATE FOARTE REDUSĂ A MUNCII, PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI SEXE

	Anul	Total	Masculin	Feminin
Persoane care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii				
(mii persoane):				
Grupa de vârstă:				
0-59 ani	2014	1099	496	603
	2015	1193	531	662
	2016	1230	553	677
	2017	1022	465	557
din care:				
0-17 ani	2014	228	121	107
	2015	281	141	140
	2016	322	166	156
	2017	219	118	101
18-24 ani	2014	77	42	35
	2015	94	41	53
	2016	110	55	55
	2017	103	61	42
25-59 ani	2014	794	333	461
	2015	818	349	469
	2016	798	332	466
	2017	700	286	414
Ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (% în total populație)				
Grupa de vârstă:				
0-59 ani	2014	7,2	6,4	8,0
	2015	7,9	6,9	8,9
	2016	8,2	7,2	9,2
	2017	6,9	6,2	7,7
0-17 ani	2014	6,1	6,4	5,9
	2015	7,5	7,3	7,8
	2016	8,5	8,5	8,4
	2017	5,8	6,2	5,5
18-24 ani	2014	4,9	5,1	4,7
	2015	6,4	5,5	7,3
	2016	7,9	7,6	8,2
	2017	7,4	8,3	6,4
25-59 ani	2014	8,0	6,6	9,3
	2015	8,3	7,0	9,6
	2016	8,1	6,7	9,6
	2017	7,3	5,9	8,7

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

**15. PRINCIPALII INDICATORI AI SĂRĂCIEI RELATIVE ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016**

	Rata sărăciei %	Deficitul median relativ %	Indicele inegalității veniturilor	Coeficientul Gini %
România	25,3	36,2	7,2	34,7
Belgia	15,5	19,4	3,8	26,3
Bulgaria	22,9	30,4	7,7	37,7
Cehia	9,7	19,5	3,5	25,1
Danemarca	11,9	20,8	4,1	27,7
Germania	16,5	20,7	4,6	29,5
Estonia	21,7	20,5	5,6	32,7
Irlanda	16,6	18,1	4,4	29,5
Grecia	21,2	31,9	6,6	34,3
Spania	22,3	31,4	6,6	34,5
Franța	13,6	16,6	4,3	29,3
Croația	19,5	28,2	5,0	29,8
Italia	20,6	31,6	6,3	33,1
Cipru	16,1	17,3	4,9	32,1
Letonia	21,8	24,0	6,2	34,5
Lituania	21,9	28,0	7,1	37,0
Luxemburg	16,5	23,2	5,0	31,0
Ungaria	14,5	18,8	4,3	28,2
Malta	16,5	15,9	4,2	28,5
Olanda	12,7	17,3	3,9	26,9
Austria	14,1	19,8	4,1	27,2
Polonia	17,3	24,4	4,8	29,8
Portugalia	19,0	26,7	5,9	33,9
Slovenia	13,9	20,2	3,6	24,4
Slovacia	12,7	26,1	3,6	24,3
Finlanda	11,6	13,9	3,6	25,4
Suedia	16,2	21,1	4,3	27,6
Marea Britanie	15,9	22,4	5,1	31,5
UE (28 țări)	17,3	25,0	5,2	30,8

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

**16. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ GRUPA DE VÂRSTĂ ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016**

-%-

	Grupa de vârstă:				
	0-17 ani	18-24 ani	25-49 ani	50-64 ani	65 ani și peste
România	37,2	32,2	23,8	18,9	19,1
Belgia	17,8	20,8	13,5	14,3	15,4
Bulgaria	31,9	25,4	20,5	17,3	24,3
Cehia	14,1	12,8	8,2	8,5	8,1
Danemarca	9,4	39,4	12,0	5,8	8,5
Germania	15,4	21,0	14,4	17,7	17,6
Estonia	18,6	18,8	15,7	19,2	40,2
Irlanda	18,9	21,4	12,3	19,2	16,0
Grecia	26,3	29,0	23,0	20,3	12,4
Spania	29,7	31,3	22,9	20,2	13,0
Franța	19,1	21,9	13,2	10,1	8,2
Croația	20,4	19,9	15,6	18,8	26,5
Italia	26,7	25,7	21,2	18,9	15,3
Cipru	17,1	16,5	14,5	15,4	19,5
Letonia	18,6	17,3	14,5	23,1	38,1
Lituania	25,6	22,5	16,9	21,0	27,7
Luxemburg	21,8	23,3	15,6	14,1	9,0
Ungaria	19,9	18,9	13,7	15,4	6,8
Malta	21,0	13,1	12,1	14,5	24,2
Olanda	14,8	24,9	11,1	11,4	9,0
Austria	16,5	19,8	13,4	11,2	13,2
Polonia	21,1	23,5	15,9	17,3	12,8
Portugalia	22,4	23,2	16,2	19,8	18,3
Slovenia	11,9	15,0	12,0	15,4	17,6
Slovacia	20,8	14,8	12,5	10,0	5,7
Finlanda	9,3	26,9	10,1	9,6	12,3
Suedia	18,7	29,9	13,9	10,7	16,8
Marea Britanie	18,5	19,6	13,3	14,7	17,1
UE (28 țări)	21,0	23,3	16,2	15,9	14,6

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

17. RATA SĂRĂCIEI ÎNAINTE ȘI DUPĂ TRANSFERURILE SOCIALE ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016

-%-

	Rata sărăciei după transferurile sociale	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (exclusiv pensiile)	Rata sărăciei înainte de transferurile sociale (inclusiv pensiile)
România	25,3	29,5	49,5
Belgia	15,5	26,3	44,2
Bulgaria	22,9	27,9	45,5
Cehia	9,7	16,3	36,5
Danemarca	11,9	24,9	40,3
Germania	16,5	25,3	43,4
Estonia	21,7	28,9	39,7
Irlanda	16,6	34,7	44,6
Grecia	21,2	25,2	52,9
Spania	22,3	29,5	46,8
Franța	13,6	23,6	45,0
Croația	19,5	27,3	44,8
Italia	20,6	26,2	46,5
Cipru	16,1	25,0	38,3
Letonia	21,8	27,8	40,2
Lituania	21,9	27,9	42,0
Luxemburg	16,5	27,1	44,4
Ungaria	14,5	25,8	47,6
Malta	16,5	23,8	37,9
Olanda	12,7	22,1	38,4
Austria	14,1	26,3	44,8
Polonia	17,3	22,9	43,1
Portugalia	19,0	25,0	46,1
Slovenia	13,9	24,3	41,2
Slovacia	12,7	18,4	37,9
Finlanda	11,6	27,0	43,7
Suedia	16,2	29,9	45,0
Marea Britanie	15,9	28,1	42,7
UE (28 țări)	17,3	25,9	44,5

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

**18. RATA SĂRĂCIEI DUPĂ STATUTUL OCUPAȚIONAL ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016**

-%-

	Statutul ocupațional				
	Persoane ocupate	Persoane neocupate sau inactive	din care:		
			șomeri	pensionari	alți inactivi
România	18,9	26,2	50,2	15,9	41,8
Belgia	4,7	24,5	45,9	13,3	33,3
Bulgaria	11,4	32,7	54,6	24,7	32,3
Cehia	3,8	14,7	52,2	8,1	14,5
Danemarca	5,3	21,5	38,5	8,8	34,5
Germania	9,5	26,6	70,5	18,0	28,8
Estonia	9,6	41,4	54,8	45,0	32,3
Irlanda	4,8	28,1	40,8	16,1	30,7
Grecia	14,1	23,6	47,1	9,7	25,4
Spania	13,1	27,4	49,2	11,2	24,4
Franța	7,9	16,4	38,4	7,0	27,2
Croatia	5,6	29,3	43,6	21,8	32,3
Italia	11,7	25,5	45,8	12,8	28,8
Cipru	8,2	23,7	37,2	19,8	19,4
Letonia	8,3	40,3	55,7	41,9	29,8
Lituania	8,5	36,0	60,5	30,6	35,2
Luxemburg	12,0	18,5	44,8	8,0	23,1
Ungaria	9,6	16,6	48,5	7,1	23,5
Malta	5,8	26,0	45,1	21,0	27,2
Olanda	5,6	20,5	44,1	9,8	28,6
Austria	8,3	19,8	47,8	12,2	26,5
Polonia	10,8	23,1	47,1	12,3	29,6
Portugalia	10,9	25,4	42,0	16,0	31,2
Slovenia	6,1	22,6	44,8	16,9	21,0
Slovacia	6,5	16,8	47,6	6,0	19,8
Finlanda	3,1	21,1	37,2	12,0	28,8
Suedia	6,7	27,7	50,8	17,9	42,9
Marea Britanie	8,6	24,9	46,1	18,4	30,9
EU (28 țări)	9,6	24,0	48,6	13,8	28,9

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

**19. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016**

-%-

	Persoane fără probleme de natură economică	Persoane cu probleme de natură economică, cu:				
		1 problemă	2 probleme	3 probleme	4 probleme	5 probleme
România	24,8	20,8	25,5	15,9	8,1	4,8
Belgia	65,1	14,2	10,8	6,4	2,6	0,9
Bulgaria	24,2	15,9	16,4	16,1	15,6	11,9
Cehia	58,1	17,3	15,2	7,0	2,0	0,4
Danemarca	69,4	18,4	8,0	3,2	0,7	0,3
Germania	65,7	15,8	11,2	5,3	1,7	0,4
Estonia	55,9	21,0	15,3	5,9	1,7	0,3
Irlanda	47,3	17,9	21,6	9,3	3,1	0,7
Grecia	24,0	19,6	19,3	16,8	11,6	8,7
Spania	50,0	16,1	20,7	9,1	2,9	1,2
Franța	60,7	16,4	12,7	7,0	2,7	0,6
Croația	25,8	20,9	25,7	18,1	7,2	2,4
Italia	44,2	18,9	16,8	8,9	8,5	2,8
Cipru	33,0	16,7	21,0	16,6	11,0	1,6
Letonia	31,9	26,6	21,8	12,7	5,3	1,8
Lituania	29,0	24,2	23,8	13,1	7,7	2,2
Luxemburg	72,4	15,4	7,3	3,8	1,1	0,1
Ungaria	34,8	20,5	20,2	14,0	6,8	3,7
Malta	55,3	22,0	13,0	6,2	2,7	0,8
Olanda	72,8	13,2	9,0	3,5	1,1	0,4
Austria	70,3	15,2	7,9	4,6	1,6	0,4
Polonia	45,7	22,7	19,7	7,5	3,0	1,3
Portugalia	41,0	21,0	20,5	11,9	4,7	0,8
Slovenia	50,3	19,8	17,6	8,4	2,8	1,0
Slovacia	43,7	21,5	18,9	11,7	3,1	1,1
Finlanda	64,4	19,0	10,8	4,7	1,0	0,1
Suedia	75,3	15,1	6,9	2,4	0,3	0,1
Marea Britanie	55,8	19,4	15,3	6,4	2,3	0,7
UE (28 țări)	53,2	17,9	15,5	7,9	3,9	1,5

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

20. PONDERRA PERSOANELOR DUPĂ ELEMENTELE DE DEPRIVARE MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016

-%-

	Elemente de deprivare materială din punct de vedere economic:				
	incapacitatea de asigurare a unei temperaturi adecvate în locuință	incapacitatea de a consuma carne, pește sau echivalent vegetal la fiecare a doua zi	incapacitatea de a face față unei situații neprevăzute	incapacitatea de a plăti o săptămână de vacanță anual	incapacitatea achitării la timp a unor utilități și a altor obligații curente
România	13,8	21,8	54,5	66,6	19,7
Belgia	4,8	6,1	25,9	26,3	7,0
Bulgaria	39,2	34,6	54,2	56,4	34,2
Cehia	3,8	9,5	32,1	28,9	4,4
Danemarca	2,7	1,6	24,5	13,8	5,8
Germania	3,7	6,5	30,0	18,4	4,2
Estonia	2,7	4,6	31,6	29,6	8,9
Irlanda	5,8	2,3	45,3	38,0	14,2
Grecia	29,1	14,4	53,6	53,6	47,9
Spania	10,1	2,9	38,7	40,3	10,6
Franța	5,0	7,4	31,8	23,4	8,8
Croatia	9,3	12,5	57,7	61,2	26,4
Italia	16,1	14,3	40,4	45,3	10,7
Cipru	24,3	2,6	56,6	50,6	26,6
Letonia	10,6	15,6	60,0	37,1	14,9
Lituania	29,3	15,7	53,2	44,2	10,7
Luxemburg	1,7	2,6	21,9	13,2	6,6
Ungaria	9,2	19,1	50,8	50,7	19,0
Malta	6,8	7,4	20,8	36,7	9,9
Olanda	2,6	2,3	22,5	16,2	5,0
Austria	2,7	6,1	22,6	15,4	6,5
Polonia	7,1	6,4	37,9	41,2	11,0
Portugalia	22,5	3,4	38,3	47,2	9,3
Slovenia	4,8	5,7	41,7	26,9	17,4
Slovacia	5,1	17,0	37,9	44,9	7,5
Finlanda	1,7	3,3	29,4	14,2	10,9
Suedia	2,6	1,3	20,7	8,2	5,4
Marea Britanie	6,1	5,2	38,0	27,8	8,7
UE (28 țări)	8,7	8,3	36,4	32,8	10,4

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

21. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL ÎNZESTRĂRII CU UNELE BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016

-%-

	Persoane care dețin toate bunurile ¹	Persoane după numărul de bunuri ¹ de folosință îndelungată care lipsesc din dotarea gospodăriei:				
		1 bun	2 bunuri	3 bunuri	4 bunuri	5 bunuri
România	61,2	22,6	10,1	4,2	1,3	0,6
Belgia	91,3	6,3	1,8	0,5	0,1	*)
Bulgaria	72,6	13,9	6,7	4,6	1,6	0,6
Cehia	90,8	6,8	2,1	0,2	*)	*)
Danemarca	90,5	7,8	1,0	0,3	0,4	*)
Germania	92,1	6,4	1,5	*)	*)	*)
Estonia	86,5	10,8	2,2	0,5	0,1	*)
Irlanda	90,8	7,2	1,8	0,2	*)	*)
Grecia	84,9	11,7	2,7	0,5	0,2	*)
Spania	89,0	8,6	2,3	0,1	*)	*)
Franța	95,0	4,1	0,7	0,1	*)	*)
Croația	89,2	7,6	2,2	0,7	0,2	*)
Italia	94,0	3,7	1,7	0,6	*)	*)
Cipru	94,7	4,4	0,8	*)	*)	*)
Letonia	76,8	17,5	4,2	1,3	0,2	*)
Lituania	85,3	10,6	3,4	0,8	*)	*)
Luxemburg	97,0	2,4	0,5	0,1	*)	*)
Ungaria	76,4	16,1	6,2	0,9	0,3	0,1
Malta	96,2	2,7	0,8	0,2	*)	*)
Olanda	93,1	6,4	0,5	*)	*)	*)
Austria	91,9	6,5	1,5	0,1	*)	*)
Polonia	89,7	8,3	1,8	0,2	*)	*)
Portugalia	88,3	8,7	2,5	0,4	0,1	0,1
Slovenia	93,9	4,7	1,1	0,2	0,1	*)
Slovacia	86,1	9,8	3,4	0,5	0,1	*)
Finlanda	90,5	8,5	1,0	*)	*)	*)
Suedia	96,3	3,4	0,3	*)	*)	*)
Marea Britanie	88,6	9,0	2,1	0,3	*)	*)
UE (28 țări)	89,6	7,7	2,1	0,5	0,1	*)

*) estimăție nesemnificativă

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

1) dintre următoarele: mașină de spălat rufe, televizor color, calculator, telefon și autoturism personal

**22. PONDEREA PERSOANELOR CĂRORA LE LIPSESC BUNURI DE FOLOSINȚĂ ÎNDELUNGATĂ
DIN CAUZA INSUFICIENȚEI RESURSELOR FINANCIARE, ÎN STATELE MEMBRE
ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016**

-%-

	Bunuri care lipsesc din cauza insuficienței resurselor financiare:				
	mașină de spălat rufe	televizor color	telefon (fix sau mobil)	calculator	autoturism personal
România	9,8	1,2	3,6	16,2	32,9
Belgia	1,3	0,7	0,1	3,0	6,7
Bulgaria	9,0	1,4	2,8	15,3	22,0
Cehia	0,2	0,2	0,2	3,2	8,0
Danemarca	1,4	1,1	*)	1,7	8,0
Germania	*)	*)	*)	2,8	6,8
Estonia	1,2	0,3	0,2	3,0	12,1
Irlanda	0,4	0,4	0,3	3,9	6,4
Grecia	1,4	0,9	0,5	6,6	10,0
Spania	0,2	0,1	0,2	7,2	6,0
Franța	0,5	0,2	*)	2,6	2,6
Croația	1,2	0,4	0,8	4,5	8,2
Italia	0,4	0,2	0,6	4,6	3,3
Cipru	0,3	0,3	0,1	3,3	2,1
Letonia	3,3	0,5	0,4	6,9	19,5
Lituania	1,9	*)	*)	6,4	11,4
Luxemburg	0,3	0,1	*)	1,3	2,0
Ungaria	1,0	0,6	1,3	9,4	20,6
Malta	0,4	0,3	0,2	1,9	2,3
Olanda	*)	*)	*)	0,9	6,4
Austria	0,3	0,5	0,3	2,7	6,0
Polonia	0,7	0,4	1,2	3,1	7,3
Portugalia	1,1	0,3	0,7	6,5	6,9
Slovenia	0,3	0,4	0,1	3,1	3,7
Slovacia	0,6	0,3	0,5	5,3	12,0
Finlanda	*)	*)	*)	1,5	8,9
Suedia	*)	*)	*)	0,8	3,2
Marea Britanie	0,4	0,3	0,4	4,6	8,6
UE (28 țări)	1,2	0,4	0,6	4,6	7,7

*) estimatje ne semnificativă

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

**23. DEPRIVAREA MATERIALĂ DIN PUNCT DE VEDERE AL CONDIȚIILOR DE LOCUIT
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016**

-%-

	Persoane fără deficiențe ale locuinței	Persoane cu deficiențe ale locuinței, după numărul de deficiențe:			
		cu 1 deficiență	cu 2 deficiențe	cu 3 deficiențe	cu 4 deficiențe
România	61,3	8,0	20,9	7,1	2,7
Belgia	74,7	21,9	3,2	0,1	*)
Bulgaria	73,1	12,9	8,8	3,1	2,1
Cehia	89,3	9,1	1,6	*)	*)
Danemarca	80,6	17,0	2,1	0,3	*)
Germania	84,6	13,8	1,7	*)	*)
Estonia	79,1	13,4	4,5	2,3	0,6
Irlanda	83,5	13,7	2,8	*)	*)
Grecia	82,5	14,0	3,3	0,1	0,1
Spania	81,4	16,4	2,2	0,1	0,1
Franța	80,5	16,0	3,3	0,1	0,1
Croația	85,0	11,4	2,6	0,7	0,3
Italia	77,0	18,6	4,3	0,1	*)
Cipru	71,1	25,1	3,5	0,2	*)
Letonia	68,1	15,9	8,3	5,4	2,2
Lituania	71,8	13,7	7,6	6,0	0,9
Luxemburg	73,9	22,6	3,2	0,1	*)
Ungaria	69,7	20,4	6,5	2,0	1,4
Malta	85,3	13,0	1,7	*)	*)
Olanda	81,3	17,5	1,3	*)	*)
Austria	84,9	12,1	2,8	0,3	*)
Polonia	84,4	11,6	2,5	1,1	0,3
Portugalia	64,8	29,6	4,9	0,6	0,1
Slovenia	73,9	23,1	2,7	0,2	*)
Slovacia	92,0	6,0	1,2	0,4	0,4
Finlanda	90,9	8,4	0,7	*)	*)
Suedia	86,6	12,4	1,0	*)	*)
Marea Britanie	80,3	16,8	2,8	*)	*)
UE (28 țări)	80,1	15,4	3,6	0,6	0,2

*) estimăție nesemnificativă

Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

24. PONDEREA PERSOANELOR DUPĂ DEFICIENȚELE LOCUINȚEI, PE TIPURI DE DEFICIENȚE, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016

-%-

	Deficiențe ale locuinței:			
	scurgeri de apă/ igrasie/podele deteriorate	lumină naturală insuficientă	fără baie/duș în interiorul locuinței	fără grup sanitar propriu în interiorul locuinței
România	13,3	5,6	30,5	32,6
Belgia	19,3	7,4	0,5	1,7
Bulgaria	12,3	6,2	11,2	18,5
Cehia	8,2	3,5	0,3	0,5
Danemarca	15,9	3,4	2,4	0,6
Germania	13,1	3,9	*)	0,1
Estonia	13,9	3,7	7,5	6,9
Irlanda	13,4	5,5	0,3	0,2
Grecia	14,7	5,8	0,4	0,4
Spania	15,9	4,5	0,3	0,3
Franța	14,0	8,0	0,6	0,6
Croația	11,5	5,2	1,6	1,7
Italia	21,0	5,5	0,4	0,4
Cipru	27,1	4,4	0,7	0,7
Letonia	21,9	8,7	14,2	12,9
Lituania	18,2	5,5	13,0	13,7
Luxemburg	18,7	9,5	1,1	0,5
Ungaria	26,7	9,8	4,1	4,3
Malta	8,9	7,4	0,1	*)
Olanda	16,3	3,6	0,1	0,1
Austria	11,2	6,2	0,2	0,9
Polonia	11,6	4,3	2,9	2,4
Portugalia	30,5	8,8	1,3	1,1
Slovenia	23,8	4,7	0,4	0,3
Slovacia	6,2	2,7	0,8	1,4
Finlanda	4,7	3,9	0,7	0,5
Suedia	7,4	7,0	0,1	*)
Marea Britanie	16,4	5,2	0,6	0,4
UE (28 țări)	15,4	5,4	2,2	2,3

*) estimăție ne semnificativă

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

25. PERSOANE ÎN RISC DE SĂRĂCIE SAU EXCLUZIUNE SOCIALĂ, PE GRUPE DE VÂRSTĂ, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016

-%-

	Total	Grupa de vârstă				
		0-17 ani	18-24 ani	25-49 ani	50-64 ani	65 ani și peste
România	38,8	49,2	45,6	35,5	36,8	34,0
Belgia	20,7	21,6	25,7	19,0	24,5	16,4
Bulgaria	40,4	45,6	43,6	36,6	36,0	45,9
Cehia	13,3	17,4	16,5	11,9	13,9	10,1
Danemarca	16,8	13,9	44,9	18,4	12,4	9,2
Germania	19,7	19,3	23,8	18,5	21,6	18,3
Estonia	24,4	21,2	21,5	18,7	22,7	41,4
Irlanda	24,2	27,3	31,8	20,8	27,3	17,4
Grecia	35,6	37,5	49,7	37,5	40,3	22,0
Spania	27,9	32,9	39,5	29,0	29,9	14,4
Franța	18,2	22,6	28,9	17,7	17,9	10,0
Croația	27,9	26,6	28,3	24,6	29,9	32,8
Italia	30,0	33,2	35,9	31,7	29,7	23,2
Cipru	27,7	29,6	30,2	26,6	29,9	22,9
Letonia	28,5	24,7	26,6	21,0	31,2	43,1
Lituania	30,1	32,4	32,7	24,0	30,1	37,4
Luxemburg	19,8	22,7	29,7	17,8	22,7	9,1
Ungaria	26,3	33,6	33,2	24,2	29,4	15,1
Malta	20,1	24,0	17,1	15,4	20,5	26,1
Olanda	16,7	17,6	29,2	15,4	18,4	10,0
Austria	18,0	20,0	23,7	17,6	17,8	13,7
Polonia	21,9	24,2	28,9	20,0	25,0	16,1
Portugalia	25,1	27,0	29,0	22,3	30,1	21,8
Slovenia	18,4	14,9	19,6	16,3	23,5	19,9
Slovacia	18,1	24,4	21,8	17,4	16,4	12,3
Finlanda	16,6	14,7	30,8	16,2	16,2	13,6
Suedia	18,3	19,9	32,6	16,7	13,9	17,0
Marea Britanie	22,2	27,2	28,0	20,1	21,7	18,0
UE (28 țări)	23,5	26,4	30,6	22,8	24,2	18,2

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

26. PONDEREA ÎN TOTAL POPULAȚIE A PERSOANELOR AFLATE ÎN STARE DE DEPRIVARE MATERIALĂ SEVERĂ ȘI A PERSOANELOR CARE TRĂIESC ÎN GOSPODĂRII CU INTENSITATE FOARTE REDUSĂ A MUNCII, ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE, ÎN ANUL 2016

-%-

	Ponderea persoanelor în stare de deprivare materială severă	Ponderea persoanelor de 0-59 ani care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii
România	23,8	8,2
Belgia	5,5	14,6
Bulgaria	31,9	11,9
Cehia	4,8	6,7
Danemarca	2,6	10,7
Germania	3,7	9,6
Estonia	4,7	5,8
Irlanda	6,5	18,2
Grecia	22,4	17,2
Spania	5,8	14,9
Franța	4,4	8,4
Croația	12,5	13,0
Italia	12,1	12,8
Cipru	13,6	10,6
Letonia	12,8	7,2
Lituania	13,5	10,2
Luxemburg	1,6	6,6
Ungaria	16,2	8,2
Malta	4,4	7,3
Olanda	2,6	9,7
Austria	3,0	8,1
Polonia	6,7	6,4
Portugalia	8,4	9,1
Slovenia	5,4	7,4
Slovacia	8,2	6,5
Finlanda	2,2	11,4
Suedia	0,8	8,5
Marea Britanie	5,2	11,3
UE (28 țări)	7,5	10,5

 Sursa: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/income-and-living-conditions/data/database> 14.09.2018

GLOSAR

Pentru evaluarea sărăciei se utilizează diferite metode în funcție de modul de abordare a fenomenului, de sursele de date disponibile, de necesitățile de analiză sau de caracteristicile naționale. În cazul abordării relative a sărăciei se folosește o metodă care ia în considerare dimensiunea monetară a fenomenului sărăciei și care este agreată de Eurostat, fiind utilizată în toate țările comunitare.

Prin metoda relativă se pot estima indicatorii de sărăcie în două variante, funcție de indicatorul de bunăstare folosit, mai exact în funcție de includerea sau excluderea contravalorii consumului din resurse proprii ale gospodăriilor. Acesta poate fi:

- **venitul total disponibil;**
- **venitul bănesc disponibil.**

Lucrarea de față folosește ca indicator de bunăstare venitul bănesc disponibil.

Venitul bănesc disponibil reprezintă totalitatea veniturilor în bani realizate în gospodărie de către toți membrii săi, din orice sursă licită (activități salariale, activități pe cont propriu, pensii și alte transferuri sociale, venituri din proprietăți etc.) din care s-au dedus transferurile plătite.

Venitul bănesc cuprinde veniturile bănești brute obținute din:

- activități salariale;
- activități pe cont propriu în agricultură;
- activități pe cont propriu în activități neagricole;
- prestații sociale;
- venituri din proprietate;
- alte venituri.

Transferurile plătite cuprind:

- impozite pe salarii, pe venituri de orice fel, pe clădiri și terenuri, mijloace de transport etc.
- contribuții de asigurări sociale, pentru șomaj, pentru sănătate și alte contribuții;
- transferuri de la și, respectiv, către alte gospodării și persoane (pensii alimentare, pensii viagere, diverse plăți obligatorii stabilite prin lege către persoane particulare și gospodării).

Transferurile sociale sunt sume primite de populație din partea statului sub formă de protecție socială și cuprind:

- pensii de asigurări sociale (pentru muncă și limită de vârstă, pensii anticipate, pensii de invaliditate, pensii de urmaș, pensii pentru agricultori, ajutor social de tip pensie, pensii I.O.V.R etc.);
- indemnizații de șomaj, venit lunar de completare, plăți compensatorii;
- alocații de stat pentru copii, alocații familiale (complementare, de susținere pentru familia monoparentală, alocații pentru copiii nou-născuți etc.);
- burse pentru elevi și studenți;
- ajutoare speciale pentru persoanele cu dizabilități;
- indemnizații de altă natură (pentru veterani și văduve de război, pentru persoane persecutate politic, pentru urmașii decedaților în Revoluția din 1989 etc.).

Pentru asigurarea comparabilității gospodăriilor de mărimi și componente diferite, se face transformarea persoanelor fizice din fiecare gospodărie în unități convenționale “adult-echivalent”, utilizând scala OECD – modificată. Veniturile disponibile realizate de fiecare gospodărie se raportează la numărul de adulți-echivalent, valoarea astfel obținută fiind atribuită fiecărei persoane care compune gospodăria respectivă.

Adult – echivalent: unitate convențională prin care se transformă componența unei gospodării în funcție de caracteristicile persoanelor care o compun, în conformitate cu concepția că obținerea și utilizarea resurselor într-o gospodărie diferă de la o persoană la alta datorită vârstei, ocupației etc. Transformarea se face pe baza unei scale de echivalență, care în practica obișnuită este scala OECD modificată, cu următorii coeficienți:

- 1,0 pentru prima persoană adultă din gospodărie (capul gospodăriei);
- 0,5 pentru următorii adulți (persoane de 14 ani și peste);
- 0,3 pentru copiii în vârstă de până la 14 ani.

Toate persoanele din gospodăriile cercetate se ordonează crescător după venitul disponibil pe adult-echivalent atribuit, după care se stabilește **punctul median** al acestei distribuții.

Pragul de sărăcie: nivelul veniturilor disponibile (exclusiv contravaloarea consumului din resursele proprii ale gospodăriei) pe adult-echivalent, față de care persoanele pot fi considerate sărace sau non-sărace. Acesta reprezintă 60% din valoarea punctului median al distribuției persoanelor după veniturile disponibile (exclusiv contravaloarea

consumului din resursele proprii ale gospodăriei) pe adult-echivalent. Pentru unele necesități de analiză pragul poate fi stabilit și la fracțiuni de 40%, 50% sau 70% din valoarea punctului median. Uneori se folosește termenul “linia de sărăcie”. Identificarea persoanelor considerate sărace se face prin compararea veniturilor disponibile pe adult-echivalent aferente fiecărei persoane cu nivelul pragului de sărăcie.

Persoane sărace sunt acele persoane ale căror venituri disponibil pe adult-echivalent sunt inferioare pragului de sărăcie determinat pentru un anumit an. Persoanele ale căror venituri disponibile pe adult-echivalent depășesc pragul de sărăcie se consideră persoane non-sărace.

Statutul ocupațional reprezintă situația economico-socială a unei persoane în raport cu activitatea desfășurată și cu modul de obținere a veniturilor.

- **Persoană ocupată** – persoană care desfășoară activități economico-sociale aducătoare de venituri bănești și/sau în natură. Persoana ocupată poate avea calitatea de **salariat** (cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată), **patron** (cu unitate de lucru proprie și unul sau mai mulți salariați), **lucrător pe cont propriu** (în activități agricole sau neagricole desfășurate fără a avea angajați persoane salariate) sau **ajutor familial**;

- **Persoană neocupată** – persoană care nu desfășoară activități economico-sociale aducătoare de venituri bănești și/sau în natură, chiar dacă prin vârstă și capacități fizice poate fi considerată aptă de muncă; categoria cuprinde **șomerii**, **pensionarii** (de orice tip) și **alte persoane inactive** (casnice, elevi sau studenți, copii preșcolari, bătrâni fără nici o formă de pensie, persoane cu dizabilități sau persoane întreținute etc.)

Nivelul de instruire:

- *scăzut*: fără școală absolvită, preșcolar, primar și gimnazial;
- *mediu*: profesional, liceal, postliceal sau tehnic de maiștri;
- *superior*: universitar ciclu I (licență), universitar ciclu II (masterat), universitar ciclu III (doctorat), universitar de lungă durată (4-6 ani), postuniversitar, studii de postdoctorat.

Intensitatea muncii se determină prin raportarea numărului de luni efectiv lucrate într-un an, de membrii gospodăriei în vârstă de muncă, la numărul total de luni care teoretic puteau fi lucrate de persoanele respective, în același an.

Deprivarea materială din punct de vedere economic (Dimensiunea 1) se referă la situația economică a gospodăriei care nu permite persoanelor care o compun:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei săptămâni de vacanță anual;
- consumul de carne sau pește cel puțin o dată la două zile;
- asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței;
- posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute.

Deprivarea materială din punct de vedere al înzestrării cu bunuri de folosință îndelungată (Dimensiunea 2) se referă la lipsa din dotarea gospodăriilor a unor bunuri de folosință îndelungată considerate de bază pentru un trai decent:

- mașină de spălat rufe;
- televizor color;
- telefon (fix sau mobil);
- calculator;
- autoturism personal.

Deprivarea materială din punct de vedere a calității necorespunzătoare a condițiilor de locuit (Dimensiunea 3) se referă la câteva caracteristici ale locuinței, care influențează calitatea vieții în gospodărie:

- locuință care prezintă scurgeri de apă prin acoperișul imobilului, igrasie sau podele deteriorate;
- locuință întunecoasă, cu lumină naturală insuficientă;
- locuință fără baie/duș în interior;
- locuință fără grup sanitar de folosință proprie în interior.

Acești indicatori ai deprivării materiale trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) să reflecte lipsa unui element care face parte din dotarea sau din modul de viață a majorității sau a unei mari părți a populației din UE și din majoritatea statelor membre;
- b) să permită comparații internaționale;
- c) să permită analiza comparativă a seriilor de date;
- d) să fie sensibil la schimbările nivelului de viață al persoanelor.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (ARPE) este definit ca proporția persoanelor, din populația totală, aflate în cel puțin una din următoarele trei situații:

- se află sub pragul sărăciei (de 60% din venitul median disponibil pe adult-echivalent);
- se află în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Deprivare materială severă, se referă la cazul persoanelor care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru din cele nouă elemente componente considerate esențiale pentru un trai decent, cum ar fi:

- achitarea la timp, fără restanțe, a chiriei, ipotecii sau a unor facturi la utilități;
- asigurarea unei încălziri adecvate a locuinței; posibilitatea de a face față unor cheltuieli neprevăzute;
- plata unei săptămâni de vacanță anual;
- consumul de carne sau pește cel puțin o dată la 2 zile;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui telefon (fix sau mobil);
- deținerea unui autoturism personal.

Persoanele care trăiesc **într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii**, se referă la persoanele (în vârstă de până la 60 de ani) din gospodăriile în care adulții în vârstă de muncă au avut o activitate echivalentă cu mai puțin de 20% din potențialul lor de muncă în ultimul an. În accepțiunea anchetei, prin persoane în vârstă de muncă se înțeleg persoanele de 18-64 ani, care nu sunt copii dependenți sau inactivi.

Codurile statelor membre Uniunii Europene

Austria	AT	Grecia	GR	Portugalia	PT
Belgia	BE	Irlanda	IE	Republica Cehă	CZ
Bulgaria	BG	Italia	IT	Romania	RO
Cipru	CY	Letonia	LV	Slovacia	SK
Croația	HR	Lituania	LT	Slovenia	SI
Danemarca	DK	Luxemburg	LU	Spania	ES
Estonia	EE	Malta	MT	Suedia	SE
Finlanda	FI	Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	UK	Ungaria	HU
Franta	FR	Olanda	NL		
Germania	DE	Polonia	PL		